

Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу
Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды
қажеттіліктермен қамтамасыз ету
жалпы білім беретін мектепте

Әдістемелік ұсынымдар

алматы 2019

1

әОж 376
ббқ 74.3
е 51

ұлттық ғылыми-әдістемелік кеңестің мақұлдауымен және ұсынысымен
коррекциялық педагогиканың ғылыми-практикалық орталығының (10 жылғы № 21
хаттама
2019 жылғы 07 ай) және орта білім бөліміне пайдалануға ұсынылған
қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің бұйрығы (№767 6/11 хат-
31.07.2019 жылғы 3/843).

Рецензенттер:

Абаева Г.А. - педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент.

Коржова Г.М. - мектепке дейінгі арнайы білім беру зертханасының
меңгерушісі, педагогика ғылымдарының кандидаты, профессор.

Новикова О.Н. - жалпы білім беретін мектептің инклюзивті білім беру әдіскері
алматы қ. № 64 мектеп.

Авторлар-құрастырушылар:

Елисеева И.Г. - арнайы мектептегі білім беру зертханасының меңгерушісі-
ғзи, педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент.

Ергарина А.К. - республикалық психологиялық-медициналық-педагогикалық
институттың меңгерушісі
консультациямен, психология ғылымдарының кандидаты.

е 51 ерекше қажеттіліктері бар балаларды психологиялық-педагогикалық қолдау-
жалпы білім беретін мектептегі қоңырау шалу қажеттіліктері: әдіс. ұсынымдар/

ISBN 978-601-7131-92-0

Әдістемелік ұсынымдар басшылардың пайдалануына арналған,
жалпы білім беруді психологиялық-педагогикалық қолдау мұғалімдері мен
мамандары-
ерекше қажеттіліктері бар балаларды оқытуға арнайы жағдайлар жасау үшін
мектептерді шақыру-
дамытушылық қажеттіліктерге байланысты.

әОж 376
ббқ 74.3

ISBN 978-601-7131-92-0

© ұғпо кп, 2019

© елисеева И.Г., ализарина а.к., 2019

2

МАЗМҰНЫ

Кіріспе.....	5
1 инклюзивті білім берудің негізгі түсініктері мен принциптері	7
2 инклюзивті білім беруді нормативтік-құқықтық қамтамасыз ету қазақстан Республикасында.....	10
3 арнайы білім беру қажеттіліктері.....	11
3.1 арнайы білім беру қажеттіліктерін анықтау. Балалар топтары ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балалар.....	11
3.2 арнайы білім беру қажеттіліктерінің сипаттамасы.....	13
3.3 арнайы білім беру қажеттіліктерін бағалау.....	24
4 ерекше қажеттіліктері бар балаларды алып жүруді (қолдауды) ұйымдастыру мектептегі білім беру қажеттіліктеріне байланысты	27
5 психологиялық-педагогикалық қолдаудың мазмұнын анықтау ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар білім алушының (командалық тәсіл).....	31
5.1 Мектептегі арнайы білім беру қажеттіліктерін бағалау бойынша жұмыс кезеңдері және психологиялық-педагогикалық бағыттың бағыттарын анықтау сопровождения.....	31
5.2 оқушыны психологиялық-педагогикалық қызмет мамандарының қолдауы сүйемелдеу	35
5.3 жеке тұлғаларды қысқарту және құрастыру бойынша ұсыныстар оқу бағдарламаларын.....	37
пайдаланылған әдебиеттер тізімі	41
қосымша а. мұғалімдер мен мамандарға арналған құжаттаманың үлгілері арнайы білім беру қажеттіліктерін бағалауды жүргізу және анықтау оқушыны психологиялық-педагогикалық қолдаудың мазмұны.....	44
қосымша б. оқудағы қиындықтардың түрлері (себептері).....	74
қосымша в. жеке бағдарламаның үлгісі ЕБҚ бар оқушыны психологиялық-педагогикалық қолдау.....	76
қосымша Г. қысқартылған және жеке оқу жоспарларының үлгілері арналған Математика пәні мысалындағы бағдарламалар ЕҚБ бар оқушыларды.....	89

АНЫҚТАМАЛАР МЕН ҚЫСҚАРТУЛАР

осы әдістемелік ұсыныстарда келесі анықтамалар қолданылады-
бөлімдер мен қысқартулар:

ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар тұлғалар (балалар) – тұлғалар
(балалар) алуда тұрақты немесе уақытша қиындықтарға тап болған

қазіргі уақытта Қазақстанда арнайы білім беру қажеттіліктері бар оқушыларда психологиялық дамуының бұзылуынан туындайтын аурулар, тек арнайы мектептерде ғана толық көлемде қанағаттандырылады. оларда қорытындысы бар білім алушылардың жалпы санының 14,2%-ы білім алуда және психологиялық-медициналық-педагогикалық консультациялардың ұсыныстары. қалғаны- осы санаттағы жаңа мектеп оқушылары, сондай-ақ оқудағы қиындықтары бар оқушылар

басқа себептермен туындаған жалпы білім беретін мектептерде оқиды- тиісті психологиялық қамтамасыз етілмеген елдегі мектептерде- педагогикалық қолдау, оның ішінде дамымағандығына байланысты ұйымдастырушылық-әдістемелік мәселелер.

Әдістемелік ұсыныстардың мақсаты - ұйымдастырушылық және әдістемелік ұсыныстардың мақсаты - ұйымдастырушылық және педагогикалық қамтамасыз етудің ерекше білім беру қажеттіліктеріне байланысты

- осы әдістемелік ұсыныстардың міндеттері:
  - жалпының инклюзивтілігі қағидатының негізгі мазмұнын ашу білім беру;
  - отандық нормативтік-құқықтық актілермен, заңдармен сонымен қатар, ұлттық білім алу үшін жағдай жасауды қамтамасыз ететін білім беру қажеттіліктері бар білім алушыларға білім беру- ҚР жалпы білім берудегі ми;
  - мектеп оқушылары мен ДДҰ-ның оқудағы қиындықтарының осының бағдарламаларына білім беру қажеттіліктері бар балалар;
  - арнайы білім беру бағдарламаларын анықтау және бағалау психологиялық-педагогикалық іс-әрекеттің мазмұнын мен әдістерін, білім берудің негізгі қағидаларын анықтау.
  - жеке және қысқартылған құрастыруға ұсыныстар беру ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушыларға арналған оқу бағдарламалары-

Әдістемелік ұсыныстар басшыларға, мұғалімдерге және психологиялық қамтамасыз ету мамандарына (мектептердегі, сыртқы педагогтарға, әлеуметтік педагогтарға) білім беруді қамтамасыз ету мақсатында Қазақстан Республикасындағы сыра білімінің.

Әдістемелік ұсыныстарда келтірілген материал келесілерді жасауға дамуы бойынша мектептің ұйымдастырушылық-әдістемелік жұмысының барлық арнайы білім беру үшін берме етілігі бар балаларды жалпы білім беруге біріктіріледі. әрине, тәжірибе дамыған сайын мен мыналарды қосымша қажеттілік туындайды нормативтік-құқықтық, ұйымдастырушылық-әдістемелік және басқа да нормативтік-құқықтық актілердің қамтамасыз етуі үшін арнайы білім беру мұғалімдердің, ата-аналардың және мектептердің бағдарламаларының бізге келешекте жетілдіруге қажеттіліктерін қамтамасыз ету және психологиялық- педагогикалық іс-әрекеттерін білім берілуіне қажеттілігі бар білім берудің мектептері-

6

1 Негізгі ұғымдар мен принциптер Инклюзивті білім беру

"инклюзивті білім беру" түсінігі деген сенімнен қалыптасты бұл білім беру адамның негізгі құқығы болып табылады және ол оны жасайды әділетті қоғам үшін негіз. барлық оқушылардың білім алуға құқығы бар- дамуы бойынша мектептің ұйымдастырушылық-әдістемелік жұмысының барлық арнайы білім беру үшін берме етілігі бар балаларды жалпы білім беруге біріктіріледі. әрине, тәжірибе дамыған сайын мен мыналарды қосымша қажеттілік туындайды нормативтік-құқықтық, ұйымдастырушылық-әдістемелік және басқа да нормативтік-құқықтық актілердің қамтамасыз етуі үшін арнайы білім беру мұғалімдердің, ата-аналардың және мектептердің бағдарламаларының бізге келешекте жетілдіруге қажеттіліктерін қамтамасыз ету және психологиялық- педагогикалық іс-әрекеттерін білім берілуіне қажеттілігі бар білім берудің мектептері-

үшін сапалы білім беруді қамтамасыз етуге бағытталған мемлекеттік білім беру тапсырысы

барлығының әртүрлілігін, әртүрлі қажеттіліктері мен қабілеттерін, қазіргі халықаралық қоғамдастықта жаңа мәдениет қалыптасты- ерекшеліктерін және ерекшеліктерін ескере отырып туристік норма - адамдар арасындағы айырмашылықтарды құрметтеу және оқушылар мен қауымдастықтарды оқытудағы күтулер, дискриминацияның барлық нысандарын жою- адамның аралығына, қоғамның белгілі бір тұлғаларды тануына және ұлттар [2].

есепке алуына оның ерекшеліктері, оның ішінде білім беруде. сондықтан инклюзивтілік туралы түсінік негізінде әлемнің көптеген елдерінде қалыптасты бәсебегіліктері бар бағалау жүйесінің үнін ұстау және үлкен білім алушылардың үдерісіндегі қажеттіліктері мен әртүрлі қажеттіліктері бар балаларды оқыту үдерісіне көмек көрсету- сағынышпен. ол осы уақытқа дейін сақталғаннан түбегейлі ерекшеленеді қазақстандық медициналық немесе дефектологиялық білім беру жүйесінде моделдер (1 Кесте) қажеттіліктері бар білім алушыларды бағалау және қолдау моделдері білім беру қажеттіліктеріне байланысты.

Бағалаудың медициналық бағалау мен қолдаудың әлеуметтік-педагогикалық моделі және білім алушыларды қолдау бағалау мен білім алушылардың ооп

7

бұл туралы тұжырымдамаға негізделген қажеттіліктері бар білім алушылар бұл ұғымға блема және оқудағы қиындықтар ізіделген- баланың өзіне тән және дамытушылық қажеттіліктерге байланысты қиындықтарды сондықтан ол қалыпты емес, бастан кешіреді кемтар, кемтар мүгедек- "қоғамдық жүйенің жетілмегендігіне" байланысты оқытуға қабілетті". фокусты бағалау- жалпы білім беру жағдайында дайын емес білім беру вана медициналық диагностика және жалпы типтегі мектептер әр түрлі бағдарламаларға сәйкес оқыту - түзетуге арналған [3] келеді-

барлық оқушылардың қажеттіліктері бойынша". бағалау бағдарламалық қамтамасыз етуге бағытталған- білім беруді басқару органдарынан біздің бүкіл білім беру жүйемізге- ГЗИ, ПМПк және әрбір адамның қажеттіліктері, ал оқыту - білім беру үдерісінде- жасалған орта факторларын сақтау және бейімдеу [3].

кезекте қажет білім берудегі медициналық модельден (тәсілден) жалпы психикалық ауысу әлеуметтік бағытқа. әлеуметтік-педагогикалық модельді енгізуді болжаймын- ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушылардың құқықтарын қамтамасыз ету- сапалы білім беру жүйесінде құқықтар еркіндіктерін қамтамасыз етуге бағытталған- білім беру жүйесіндегі теңдікті қамтамасыз етуге қабілетті болуы керектілерімен, БҰҰ-ның "мүгедектердің құқықтары туралы" бәрнең білім алушының (2016 жыл) және Қазақстан Республикасының "Сітүсіз білім беру нағаша алушының кемсітушілікпен" (2017 жылы), көрсетеді негізгі білім алушының құқықтарын қамтамасыз етуге сәйкесі қарқынды өрбігендігінің қамтамасыз етуіне қажетті құқықтары. барлық деңгейлерде (мектепке дейінгі) инклюзивті білім беруді қамтамасыз етуге бағытталған, мектептерде, тжкб ұйымдарында, жоғары оқу орындарында). бұл ретте инклюзивті құлділерді жеке қарама- бәсебегінің мұқият алу керек көздері осы бір себептермен бүкіл білім беру жүйесінің бағдарлаушы болып жеткендердің нәтижесі ретінде - арнайы білім беру қажеттіліктері, олар қажет- дима қанағаттандыру.

Инклюзивті білім беру баланың емес, жүйенің өзгеруін көздейді

ол барлық балалар әртүрлі, ал мектептер мен білім беру жүйесі бейімделуі керек екенін мойындайды- барлық оқушылардың жеке қажеттіліктеріне бейімделу ... инклюзивтілік дегенді білдірмейді ... барлығын бірдей етуге ұмтылу. оның негізгі құрамдас бөлігі - икемділік, балалардың әртүрлі жылдамдықта оқитынын мойындау, ал мұғалімдерге оқу үдерісін икемді ұстау үшін арнайы дағдылар қажет.- дық. көп жағдайда балаларға жай ғана жақсы түсінікті, қолжетімді мұғалім қажет бар ние. ал бұл өз кезегінде сәйкес келетін бағдарламалардың қолдануы көрсетеді Лондон, баланың жеке қажеттіліктеріне қажеттіліктеріне және даму ерекшеліктеріне.

арнайы білім беру қажеттіліктері – бұл көмекке деген қажеттіліктер және психологиялық көмек көрсететін оқу үдерісіндегі қызметтерде-оқытуда табыстылықты қамтамасыз ету мақсатында педагогикалық әдістермен әрбір оқушының жеке қажеттіліктеріне сүйене отырып, жалпы білім беруді дамыту, ұсыну-білім берудегі құндылық бағдарларының өзгеруін болжайды. Ин құндылықтары-көпшілік білім берудің бәрінің қатарына барлық жеке білім берушілердің қатысуына қол жеткізіледі деп мәлімдейді

мәселен, оқушылардың толерантты мінез-құлық мәдениетін тәрбиелеуге арналған ресурстар-мұғалімнің педагогикалық шеберлігін жетілдіру үшін және екеуі де оқу үдерісіндегі қатысушылардың барлығының қатысуына қол жеткізіледі деп мәлімдейді

бірінші оқушылардың жеке қажеттіліктеріне сүйене отырып, жалпы білім беруді дамыту, ұсыну-білім берудегі құндылық бағдарларының өзгеруін болжайды. Ин құндылықтары-көпшілік білім берудің бәрінің қатарына барлық жеке білім берушілердің қатысуына қол жеткізіледі деп мәлімдейді

мәселен, оқушылардың толерантты мінез-құлық мәдениетін тәрбиелеуге арналған ресурстар-мұғалімнің педагогикалық шеберлігін жетілдіру үшін және екеуі де оқу үдерісіндегі қатысушылардың барлығының қатысуына қол жеткізіледі деп мәлімдейді

бірінші оқушылардың жеке қажеттіліктеріне сүйене отырып, жалпы білім беруді дамыту, ұсыну-білім берудегі құндылық бағдарларының өзгеруін болжайды. Ин құндылықтары-көпшілік білім берудің бәрінің қатарына барлық жеке білім берушілердің қатысуына қол жеткізіледі деп мәлімдейді

- арнайы білім беру бағдарламалары бар оқушыларға қолдауды қамтамасыз ету-білім беру процесінің барлық қатысушылары тарапынан қойылатын талаптар және т.б.- барлығына көмек көрсету (мәселен, оқушылардың жеке қажеттіліктеріне сүйене отырып, жалпы білім беруді дамыту, ұсыну-білім берудегі құндылық бағдарларының өзгеруін болжайды. Ин құндылықтары-көпшілік білім берудің бәрінің қатарына барлық жеке білім берушілердің қатысуына қол жеткізіледі деп мәлімдейді)
- педагогикалық практикада оқу үдерісінде "жапсырмаларды" ілуден бас тартуға оқушыларға қолдау көрсету. оқушыларға - толыққанды мүшелерге көмек көрсетіледі-бізге "инклюзивтер", "арнайы", "дағдарыс" емес, студенттер қауымдастығы-ның ерекшеліктеріне сүйене отырып, жалпы білім беруді дамыту, ұсыну-білім берудегі құндылық бағдарларының өзгеруін болжайды. Ин құндылықтары-көпшілік білім берудің бәрінің қатарына барлық жеке білім берушілердің қатысуына қол жеткізіледі деп мәлімдейді
- көпшілік білім берудің бәрінің қатарына барлық жеке білім берушілердің қатысуына қол жеткізіледі деп мәлімдейді
- педагогикалық практикада оқу үдерісінде "жапсырмаларды" ілуден бас тартуға оқушыларға қолдау көрсету. оқушыларға - толыққанды мүшелерге көмек көрсетіледі-бізге "инклюзивтер", "арнайы", "дағдарыс" емес, студенттер қауымдастығы-ның ерекшеліктеріне сүйене отырып, жалпы білім беруді дамыту, ұсыну-білім берудегі құндылық бағдарларының өзгеруін болжайды. Ин құндылықтары-көпшілік білім берудің бәрінің қатарына барлық жеке білім берушілердің қатысуына қол жеткізіледі деп мәлімдейді
- көпшілік білім берудің бәрінің қатарына барлық жеке білім берушілердің қатысуына қол жеткізіледі деп мәлімдейді

оқу үдерісін ұйымдастырудың әртүрлі формаларын, вариацияларды қолдану-оқытудың әртүрлі мүмкіндіктеріне бағдарланған әдістері мен тәсілдерін меңгерушылардың жетістіктерін бағалаудың әртүрлі тәсілдерін қолдану; білім алушылардың жеке қажеттіліктеріне сүйене отырып, жалпы білім беруді дамыту, ұсыну-білім берудегі құндылық бағдарларының өзгеруін болжайды. Ин құндылықтары-көпшілік білім берудің бәрінің қатарына барлық жеке білім берушілердің қатысуына қол жеткізіледі деп мәлімдейді

- оқу үдерісін ұйымдастырудың әртүрлі формаларын, вариацияларды қолдану-оқытудың әртүрлі мүмкіндіктеріне бағдарланған әдістері мен тәсілдерін меңгерушылардың жетістіктерін бағалаудың әртүрлі тәсілдерін қолдану; білім алушылардың жеке қажеттіліктеріне сүйене отырып, жалпы білім беруді дамыту, ұсыну-білім берудегі құндылық бағдарларының өзгеруін болжайды. Ин құндылықтары-көпшілік білім берудің бәрінің қатарына барлық жеке білім берушілердің қатысуына қол жеткізіледі деп мәлімдейді
- оқу-әдістемелік материалдармен, техникалық құралдармен қамтамасыз жеткізіледі бағдарды өткізуге арналған құралдармен, жағдайлармен;

- арнайы білім беру бағдарламаларын қанағаттандыру үдерісіне бағдарланған әдістері мен тәсілдерін меңгерушылардың жетістіктерін бағалаудың әртүрлі тәсілдерін қолдану;

2 Нормативтік-ҚҰҚЫҚТЫҚ қамтамасыз ету Республикадағы инклюзивті білім беру Қазақстан

Қазақстан Республикасы мемлекеттік саясатының принциптері білім беру саласында басқалармен қатар мыналар анықталды:

- баршаның сапалы білім алуға құқықтарының теңдігі;
- intel-ді ескере отырып, тұрғындар үшін барлық деңгейдегі білім берудің қол жеткізілетіндігі;
- оқу үдерісіндегі психологиялық және жеке ерекшеліктердің-әрбір оқушының жеке қажеттіліктеріне сүйене отырып, жалпы білім беруді дамыту, ұсыну-білім берудегі құндылық бағдарларының өзгеруін болжайды. Ин құндылықтары-көпшілік білім берудің бәрінің қатарына барлық жеке білім берушілердің қатысуына қол жеткізіледі деп мәлімдейді

білім берудің қол жеткізілетіндігі;

әрбір оқушының жеке қажеттіліктеріне сүйене отырып, жалпы білім беруді дамыту, ұсыну-білім берудегі құндылық бағдарларының өзгеруін болжайды. Ин құндылықтары-көпшілік білім берудің бәрінің қатарына барлық жеке білім берушілердің қатысуына қол жеткізіледі деп мәлімдейді

бала аяғына қол жеткізіледі

баланың жеке қажеттіліктеріне сүйене отырып, жалпы білім беруді дамыту, ұсыну-білім берудегі құндылық бағдарларының өзгеруін болжайды. Ин құндылықтары-көпшілік білім берудің бәрінің қатарына барлық жеке білім берушілердің қатысуына қол жеткізіледі деп мәлімдейді

өз балаларын оқыту және тәрбиелеу мәселелері бойынша нәтижелі көмек көрсету тұрғылықты жері бойынша мектепте оқуға, оның ішінде оқу құқығы- медициналық-педагогикалық консультациялар [5, 6-тармақ]. Білім берілуіне қажеттілігі бар балалар [5, 5 тарау, 26 бап, 2 тармақ]. Де-көпшілік білім берудің бәрінің қатарына барлық жеке білім берушілердің қатысуына қол жеткізіледі деп мәлімдейді

қызмет көрсетудің жеке аумақтарында білім беру бағдарламаларының ішінде білім беру үдерісінде қол жеткізіледі деп мәлімдейді [6];

қысқартылған жеке оқу жоспарлары бойынша білім беру стандарттарының жергілікті атқарушы органдардың об-сәдасындағы жауапкершілігі білім беру бағдарламалары бойынша білім беру ұйымы кеңесінің шешімі бойынша ұйымдарында арнаулы жағдайлар жасау жөніндегі шараларды әзірлеу [5, ш. 6-бап. 47; 4]; ерекше білім беру қажеттіліктері бар адамдардың (балалардың) білім алушы жауапкершілік аясында жалпы білім беретін мектептердің қажеттіліктеріне бірігіп оқытуға, 6-бап. б 21-5)]. еліміздің жеке аймақтарының құрамына қазірдің өзінде психологиялық мамандардың бөлімшелері енгізілуде- педагогикалық қолдау (арнайы педагогтар, логопедтер, психологтар- тәрбиешілер). қоғамдық бірлестіктер мен жеке қорлардың көмегімен оқушының білім беру үйіміне қолдау үшін материалдық-техникалық жағдайы біржаса бағдарламалары бар балаларды қосу нұсқалары қарастырылған.

мектептің оқу үдерісіне қойылатын талаптар: қарапайым немесе арнайы сыныпта (даму бұзылыстарының түрлері бойынша). оқушыларды кәдімгі сыныпта оқыту

жалпы білім беру немесе жеке тұлға бойынша ұйымдастырылуы мүмкін оқу бағдарламасына сәйкес жүзеге асырылады. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған- жай және (немесе) арнайы сыныптарда оқитын білім алушыларға мыналар көзделеді арнайы пәндермен жеке және/немесе топтық сабақтарды өткізу- дағдарымен (сонімен бірге педагогикалық көмектің бір бағдарламасы) [7, арнайы оқу жоспарлары мен бағдарламалары бойынша жүргізіледі. бастапқы бағдарламаның Ми бекіткен тиісті үлгідегі- Қазақстан Республикасының білім және ғылым министрлігі [8; 9 -12]. жаңартылған мазмұн аясында оқыту нәтижелерін бағалау критериалды бағалауды қолдану арқылы жүзеге асырылады. болжанып отыр мазмұнға бағдарлана отырып, бағалау критерийлерін өзгерту мүмкіндігі- қысқартылған немесе жеке бағдарламаны құру, яғни мүмкін болатындығын ескере отырып- оқушының іс-әрекеті. ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушыларды бағалау кезінде қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін мұғалім сараланған және/немесе қолдануға міндетті жеке тапсырмалар. қорытынды бақылауды өткізу қажеттілігі туралы мәселе ерекше білім беру үйіміне жеке ерекше білім беру үйіміне алатын қолдау және жеке білім беру бағдарламалары бойынша бірігіп оқытуға (әдетте) және ұжымдық және жеке бағдарламалары қамтамасыз етеді және жылдам әрекет етуді білім беру ұйымының жеке ерекшеліктеріне сәйкес мемлекеттік кеңеспен- құралдарын жасауына қолдау беріледі] дегі жеке қиындықтарға. Мүмкін оқу материалының мазмұнын өзгерту және пайдалану қажет оқушының білім беру қажеттіліктеріне сәйкес білім беру қажеттіліктері бар оқушылар бойынша мемлекеттік үлгідегі аттестат алады [16].

3 Арнайы білім беру қажеттіліктері

3.1 АРНАЙЫ білім берудің АНЫҚТАМАСЫ қажеттіліктерді қанағаттандыру. Ерекше қажеттіліктері бар балалар бағдарламаларына қажеттіліктеріне байланысты

арнайы білім беру қажеттіліктері (о) – алған тұжырымдама әлемдік қоғамдастықтың көптеген елдерінде таралуы, өйткені, бірге- инклюзивті білім беру қағидаттарына жауап бере отырып, назар аударуға мүмкіндік беріледі оқушының табысты оқуы үшін жағдай жасауға назар аударуы-

қазақстанда ЕҚБ бар балаларға "тұрақты түрде бастан кешіретіндер" жатады немесе денсаулығына байланысты білім алуға уақытша қиындықтар- арнайы, жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын қажет ететіндер және оларға мұқтаждар-

қосымша білім берудің арнайы бағдарламаларын және қажеттіліктері" деп қолданылады.-

Еңе, психикалық ерекшеліктері, бұзылулары бар балаларға қолданылады-

қабылдау және мінез-құлық, созылмалы аурулары бар балалар, балалар,

ауруханада немесе үйде ұзақ емделушілерге, эмоциясы бар балаларға-проблемалары бар балаларға, тұрмысы нашар отбасылардан шыққан балаларға, жетім балаларға

немесе ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға, зорлық-зомбылықтан аман қалған балаларға, балаларға арнайы білім беру бағдарламаларының келесі анықтамасын қолдану әскери қақтығыс аймақтарынан босқындар мен қоныс аударушыларға.

Бұл категориядағы балаларға- бұл оқушылардың психологиялық-педагогикалық, өлеуметтік педагогикалық, педагогикалық-педагогикалық, айткені бұл балалардың да ерекше қажеттілігі бар - психологиялық-педагогикалық дамуында ауытқуы бар балаларға- бұл балалардың дамуында ауытқулары бар балалар -

және жеке қасиеттерінің ауытқуы [17]

бұзылулар- есту, көру, интеллект, сөйлеу, тірек-қимыл аппараты, кідірістер- психикалық дамуында ауытқуы бар балалар- және эмоционалдық проблемалар.

қауіпсіздігі сақталған білім алушыларда кездесетін ерекше қиындықтар- теллект арқылы, жеке оқу дағдыларын меңгеруде көрінеді: жазу, оқулар немесе есептер (дисграфия, дислексия, дискалькулия және т.б.). Бұл қиындықтар,

әдетте, олар уақытша сипатта болады және көзге байланысты еңсеріледі- оларға мамандардың көмегін көрсету. мінез-құлық және эмоционалдық мәселелер дамудың ерекше проблемалары салдарынан болуы мүмкін (гиперактивті синдром-

зейін тапшылығы, аутистік спектрдің өрескел емес бұзылыстары және т.б.). Бұл балалардың білім алудың қиындықтарымен байланысты білім беру процесінде ерекше білім беру бағдарламалары (тәрбие, бала-ата-ана және отбасы ішілік қатынастар), бұл құрдастарымен және мұғаліммен қарым-қатынаста әртүрлі қиындықтарға әкеледі-

ми (ұялшақтық, енжарлық, оқшаулану немесе жанжал, бағынбау, агрессивтілік).

нақты қажеттіліктер. бұған микроәлеуметтік және педагогтар жатады- аз қамтылған немесе аз қамтылған отбасылардан шыққан балалардың қараусыз қалуы балаларды, әлеуметтік қауіпті отбасыларды тәрбиелеу мен дамытуға тиісті көңіл бөлу

(алкоголизммен, нашақорлықпен ауыратын ата-аналар және т.б.), сондай-ақ балаларда мен бастан кешіремін- жергілікті деңгейдегі қажеттіліктерді қамтамасыз ету (босқындар мен мигранттар, мүгедектер және басқалар)

немесе олардың бірі-бірін біріне көмектесу және қарастыру және т.б. Қазақстанның Республикасының жалпы білім беретін бағдарламасынан тыс жүрген мұғалімдерге арналған- инклюзивті білім беру қағидаттарын жоққа шығару оқушының бар екенін түсіну маңызды

ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар үшін бұл тек қана емес, сондықтан балалардың дамуында ауытқулары бар ұик, ал кез келген білім алушы психологиялық даму, көбінесе емделмейді және анықталмайды- медициналық және ақпараттық консультациялармен. тиісінше, жалпы білім беру-

мектеп білім алушылардың осы топтарын да өз назарында ұстауы керек және олардың дамуында ауытқуларын емдеуде және қолдауда психикалық даму. 2018 жылғы ПМПК мәліметтері бойынша олардың саны тек құрайды барлық балалар популяциясының 2,7%.

оқуда қиындықтары бар балалардың көпшілігінде - психофизикалық кемістігі жоқ-

б.

3.2 Арнайы білім берудің сипаттамалары Қажеттіліктерді

Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына сәйкес- білім алушыларға арналған бастауыш, негізгі орта және орта білім беру ұйымдарының (бастауыш, негізгі орта және оқуда қиындықтарға тап болады, арнайы жағдайлар жасалады [18]. жылы

қазіргі уақытта қазақстандық білім беру жүйесінде мамандықтар құру кезінде оқу жоспары мен оқу бағдарламаларының өзгерістері; оқушының негізгі мәртәптілігі және көтеріңкі бағалануына ұсынылады өкінішке орай білім беру қажеттіліктерін қанағаттандыру:

3) вариативтік, арнайы және баламалы әдістерді пайдалану оқытудың;

13

- 4) оқулықтарды, оқу құралдарын іріктеу, жеке тұлғаларды даярлау оқу материалдарының;
  - 5) оқыту нысанын таңдау;
  - 6) кедергісіз орта құру және оқу орнын бейімдеу;
  - 7) компенсаторлық және техникалық құралдарға қажеттілік;
  - 8) арнайы психологиялық-педагогикалық көмек (психолог, логопед).- иә, арнайы педагог (олигофренопедагог, сурдопедагог, тифлопед-гога);
  - 9) педагог-ассистенттің көмегі;
  - 10) әлеуметтік-педагогикалық көмек;
- жоғарыда аталған арнайы білім беру қажеттіліктерінің әрқайсысына нысанша берейік-

1) оқу жоспары мен оқу бағдарламаларын өзгерту. қажеттілік туралы оқушының және оқу бағдарламаларын өзгерту туралы шешім қабылдау құқығының шешімімен.

- психологиялық-медициналық-педагогикалық консультациямен (ПМП) мектеп оқудағы қиындықтарды өз бетінше анықтаса оқушының, содан кейін қызметтердің ұсыныстары негізінде мектеп кеңесінің шешімімен- психологиялық-педагогикалық қолдауды мұғалім білім беруді қысқарта ма еді бір немесе бірнеше оқу пәндері бойынша бағдарлама. негіздемесі мектептің бұл шешімі өнерге қызмет етеді. Қазақстан Республикасының "білім туралы" заңының 47-бабының 2-тармағы - "білім туралы". - мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттары шеңберінде айта кету керек, шешім бойынша қысқартылған бағдарлама білім беру бойынша оқыту жеке оқу жоспарлары, қысқартылған білім беру бағдарламалары мектеп кеңесі белгілі бір жағдайларда ғана қолданылатын уақытша бойынша- шара болып табылатын ұйым кеңесінің шешімі бойынша тиісті бағдарламалар бойынша". жылдық кезең (2-3 оқу тоқсанынан артық емес). осы кезең ішінде мұғалім мен психологиялық-педагогикалық қолдау қызметі бірнеше қызмет көрсетеді- түпкілікті мақсаты оқушыны ауыстыру болып табылатын айналып өтуге болатын көмек кәдімгі бағдарламаны жеке (бағдарламаның негізі) оқыту мерзімі ішінде у білім беру үлгісіне жағдайға әрбір белгілі білім беру аспаптарын құрастыру және бірнеше бағдарламалар тек білім беру бағдарламасы негізінде мүмкін оқу бағдарламасын құру кезінде мұндай оқушыны бағыттау қажет Мемлекеттік стандарттарға сәйкесінше оқу бағдарламаларының өзгерістерін ұсынылады бөлшектерден тұжырымталмай анықталған кезде.

ағымдағы редакция: "жалпы білім беру бағдарламасы бойынша индиден оқыту- өзіндік тәсілмен: жеке оқу жоспары бойынша, қысқартылған білім беретін оқу бағдарламасы" немесе "жеке тұлға бойынша оқыту".

бағдарламаға". ПМПк оқу жоспарын өзгерту қажеттілігін ұсынады және бағдарламалар, бірақ өзгерістердің көлемі қандай болады – сыныбының мұғалімі анықтайды психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметі мамандарының көмегімен:

психологтың, логопедтің, арнайы педагогтың) тереңдетілген білім беру негізінде білім берудің негізгілігіне негізделген ақыл-ойы бұзылған оқушыларға арналған, білім алуының бағдарламаларында тек жеке бағдарламалармен құрылады- мерді бұзылған оқушылар білім алушыларға арналған ҰБТ оқу бағдарламаларының және оқушының мүмкіндіктері ауытқулары бар мектеп оқушыларын арнайы білім беруде оқыту- арнайы оқу жоспарлары мен бағдарламалары бойынша жүзеге асырылады.- бұзушылықтар түрлері бойынша грамм [9-12], Қазақстан Республикасының "Қазақстан Республикасындағы құқық бұзушылықтар туралы" заңына

сәйкес оқыту нәтижелерін (жетістіктерін) бағалау тәсілдерін өзгерту
оқушының білім беруге қажеттіліктерін бағалауының өзгеруі, қажеттіліктің
білім алушының кәсіптік жағдайларда пайда болады:
- оқушы арнайы, қысқартылған немесе жеке негізде оқытылады
баланың салт аттыларының өкілдері).
бағдарламаларға;

- оқушыны оқытуда оқытудың баламалы әдістері қолданылады.

осы ерекше білім беру қажеттілігін қанағаттандыру білім беру қызметін
етс жүзінде оқушының жүзеге асырылуы және вариация-
баланың оқу жетістіктерін бағалаудағы белсенділік". егер мектеп қайта
қабылдаса-

білім алушы үшін оқу бағдарламасын уақытша қысқарту туралы шешім
қабылдау (2

және о бар балалардың 3 тобы), онда мектептің сол кеңесі сәйкесінше
ұсыныстары- өлшемшарттарын ори-дан өзгерту мүмкіндігі болжанады-

қолданушының мүмкіндіктерін ескере отырып. ерекше қажеттіліктері бар білім

алушыларды бағалау кезінде
мұғалім білім беру қажеттіліктері үшін әр түрлі құралдарды қолдануға

міндетті-
өркениетті және/немесе жеке тапсырмалар [13]. мүмкіндігі шектеулі

балаларды оқыту кезінде-
интенсивті және бақылау тәсілдерінің (рәсімдерінің) сағаттық өзгерістері-

жетекшілерді бағалау кезінде оқушының үлгерімі жеке тұлға шеңберінде
жүзеге асырылады.-

бағдарламаның атауы

15

кесте 2 - білім беру ұйымдарын бағалау әдістерінің
(процедуралық) өзгерістерін бақылау материалдары.

Оқыту нәтижелерін бағалау тәсілдерін (рәсімдерін) өзгерту

мұғалімнің қысқа, баяу, қайталанатын, ауызша нұсқауы (жазбаша нұсқаудың орнына).-

(құрылымдар)

жұмысты орындауға қосымша уақыт беру

тапсырмаларды тек ауызша/жазбаша орындауға мүмкіндік беру

планшетті пайдалана отырып, жазбаша бақылау тапсырмасын орындау мүмкіндігі,

ноутбук

Басқалар

Бақылау материалдарын өзгерту

нұсқаулықтың тұжырымдамасын бейімдеу: оны сәйкес бірнеше бөлікке бөлу

тапсырманы орындау кезеңдері бойынша

бақылау тапсырмаларының санын азайту

жеке бақылау тапсырмалары (жеке оқу мақсаттарына сәйкес-

ми), бүкіл сыныпқа арналған бақылау тапсырмаларынан өзгеше

иллюстрациялық және басқа да анықтамалық материалдарды (кестелер, сызбалар,

үлгілер) пайдалану,

бақылау тапсырмасын орындауды жеңілдететін анықтамалық материалдар)

3) оқытудың арнайы немесе баламалы әдістерін пайдалану.

Бұл білім беру қажеттілігін анықтау бәрінен бұрын жүзеге асырылады-
мо, мұғалім және психологиялық-педагогикалық сопро қызметінің
мамандары-

мектеп жүргізу. оқушыны пайдалана отырып оқытудың қажеттілігі

арнайы немесе баламалы әдістер ұсынылуы мүмкін және

ПМҚБ бар мектеп оқушыларын оқыту қарапайым әдістер арқылы

жүзеге асырылады

мұғалімнің бүкіл сынып үшін қолданатын оқыту әдістерімен ұштастыра
отырып

арнайы және баламалы әдістермен. Қолдану нысаны немесе тәсілі

оқытудың әдеттегі әдістері жеке ерекшеліктеріне қарай бейімделеді

оқушының. Көбінесе қолданылатын оқу тапсырмаларын бейімдеу қажет

мұғалім бастапқы оқу үлгісі бойынша бейімдеу және оқушының әдістері

(та- оқушыға ұсыну.

блиц бойынша 3).

Оқу тапсырмаларын бейімдеу нұсқалары және оларды оқушыға ұсыну

тәсілдері

белгілі бір уақытқа тапсырмалар саны азаяды.

оқу тапсырмалары жеңілдетіледі.

оқуға, жазуға арналған мәтін қысқартылады.

басқалар орындайтын тапсырмалардан басқа жеке тапсырмалар ұсынылады оқушылар.
тапсырмаларды орындау үшін қысқа және қадамдық нұсқаулар берілген.
үйренгендерін қайталауға, бекітуге көбірек уақыт (жаттығулар) беріледі.
ауызша түсіндірулер жест-ишара, сызбалар, суреттер, заттар арқылы суреттеледі.
Сабақтағы оқушының іс-әрекетінің түрлері жиі өзгереді.
жатқа білуге тиісті ақпарат көлемі азаяды.
оқушыға жазу барысында дауыстап сөйлеуге рұқсат етіледі.
оқушыға жаңа бағдарламалық жасақтаманың мәнін ашатын пәндік-практикалық іс-әрекет ұсынылады-
сабақта оқытылатын пәннің мазмұны.
оқушыға алгоритмдік нұсқауларды, жұмысты орындау үлгілерін қолдану ұсынылады-
боттар, кестелер, анықтамалық материалдар

психофизикалық дамуында ауытқулары бар оқушыларды оқыту кезінде оқытудың арнайы әдістерін қолдану қажеттілігі жиі туындайды.-
ния. оқытудың арнайы әдістерін арнайы педагогика әзірлейді және әртүрлі санаттағы оқытушыларға арналған арнайы мектептерде қолданылады-
есту, көру, зерде, тірек-қимыл аппараты бұзылған балалар-
парадигманың дамуының негізгі үлгілерін білудің құралдарды пайдалана аласыз-
оқытудың тодтары, тәсілдері мен стратегиялары "шағын қадамдар" әдісі, тірек ретінде пәндік іс-әрекет және көрнекілік құралдары, презентацияның "сөйлеуі" үшін-
мақсатты және ақыл-ой әрекеттері, "алға ұмтылу", үздіксіз қайталау-
зерттеудің әдістерін қолдану (басқа ұжымға) әдістерін қолдану
әдістерінің біріншісіне білім берудің мақсаттарын білмейтін балаларда
мәңгілік білім берудің мақсаттарын меңгеруі: жазу, оқу, санау-
және оқуға байланысты қиындықтармен оқуға қатысты қолданылады
желеген психикалық бұзылуларға байланысты оқудағы қиындықтармен
функциялар (қабылдау, есте сақтау, зейін, праксис). балама нұсқаларға қарай-
оқыту тодтарына мыналарды жатқызуға болады: жаһандық оқу әдісі, санауды үйрету "нумикон" әдістемесі, Монтессори жүйесі және басқа инновациялар арқылы-
оның ішінде психологиялық-педагогикалық технологиялар. компьютерлік.
альтернативті оқу құралдарын іріктеу, жеке тұлғаларды даярлау
оқу материалдарының біріншісіне білім берудің мақсаттарын білмейтін балаларда
және дамыту жұмысында сүйемелдеу қызметінің мамандары:
психологтар, логопедтер, арнайы педагогтар.

17

оқулықтар мен оқу құралдарын, жеке оқу-дидактикалық материалдарды мұғалім және психологиялық-педагогикалық қызмет мамандары қабылдайды
оқушының қажеттіліктерін командалық талқылау нәтижесінде сүйемелдеу көмекке.
арнайы оқулықтар мен оқу құралдары мыналарды ескере отырып білім берілуіне қажеттілігі бар оқушылар, білім алушылар
өзіндік оқытуға қысқарту жасауға және оқуға қатысты қиындықтардың
өзіндіктеріне қолданыңыз-
көрсетілген білім берудің мақсаттарын білмейтін балаларда және басқа да оқу
материалдары балаларға арналған жалпы сыныпта қолдану
қажеттіліктері (үлкейтілген қаріппен жазылған кітаптар; зағиптарға арналған оқу құралдары,
брайль қарпімен басылған; бедерлі суреттер, сызбалар, арнайы муляждар)
- есту қабілеті (танбаларды қолданатын оқу құралдары (жестік тілі); титрлері бар бейнематериалдар; оқу компьютерлік бағдарламалары және т.б.)
және ой кемістігі (түпнұсқа оӘк).
арнайы сыныптардың оқушылары кәдімгі және пайдалана отырып немесе шығарылған арнайы оқу-әдістемелік кешендердің (оӘк) тиісті түрдегі арнайы мектептер үшін.

арнайы оқулықтар мен оқу құралдарын мектеп сатып алу керек (белгіленген тәртіппен) және мектептің кітапхана қорында болу.
Қазақстан Республикасында шығарылған арнайы оқулықтардың тізімі ҒҒПО кп <http> сайтында берілген://

инклюзивті білім беру тәжірибесінде ең көп таралған жеке оқу-дидактикалық материалдарын алды, олар мұғалім жеке ерекшеліктері мен ДДҰ-ны ескере отырып, арнайы дайындалған мүмкіндіктері, мәселен, мысалы, ауыстыру қиын оқушы үшін сөйлеу ақпаратының жұмысы (сөйлеуді түсіну) дайындалуы керек жеке дидактикалық материалды кеңінен қолдана отырып құрастыру әртүрлі айқындылықтағы: суреттер, сызбалар, схемалар, алгоритмдер, оқу материалын түсінуді жеңілдетеді және оқушыны оқуға қосуға сабақтың беріледі.

5) оқыту нысанын таңдау. оқушыны ерекше біліммен оқыту жалпы білім беретін мектептегі нақты қажеттіліктер ұйым болуы тәжірибе орналасқан:

- кәдімгі сыныпта (2 оқушыдан артық емес, бұл ретте оқушылар сыныптағы сәйкес бар әрбір оқушы үшін 3-ке азайтылуы керек);
- жалпы білім беретін мектептің арнайы сыныбында (10-12 оқушы);

18

- жалпы білім беретін мектептерді психологиялық-педагогикалық қолдау кабинетін (жеке негізде кіші топта) [1].

мектепте арнайы сыныптар жеткілікті болған жағдайда ашылады психофизикалық дамуында ауытқушылықтың бір түрі бар оқушылар саны. оқушының саны қорытынды мен ұсыныс негізінде жүзеге асырылады-ций ПМПК және ата-аналардың, олардың орнындағы адамдардың келісімімен сыныптарда оқыту келесі жағдайларда орынды болады оқытудың арнайы жағдайларын жасау қажет, олар әдеттегідей сыныпты құру мүмкін емес. бұл шарттарға мыналар жатады:

- педагогикалық режимді сақтай отырып, сыныптың аз қамтылуы;
- арнайы оқу жоспары және арнайы бағдарламалар бойынша оқыту, оқушылардың ерекше білім беру қажеттіліктерін ескеретін және сабақтардың қамтамалық арнайы оқу пәндерін оқытандардың оқудағы қиындықтар;
- арнайы дайындығы бар мұғалім;
- арнайы жабдықтың (топтық дыбыс күшейткіш ап) болуы-есту қабілеті бұзылған балаларға арналған паратуралар; есту қабілеті бұзылған балалардың іркілділіктеріне арнайы жағдайлар арналған пәндік дамулық жетекшілік (ортб.), оқу-әдістемелік қамтамасыз ету;
- мамандармен міндетті жеке және топтық сабақтар сүйемелдеулер (арнайы үлгілік оқу жоспарына сәйкес-ном).

жалпы білім беру ұйымы қамтамасыз ететін ерекше шарттардың бірі-инклюзивті тәжірибені жүзеге асыратын арнайы мектеп арнайы болып психологиялық-педагогикалық қолдау кабинеті. мұндай кабинетте болуы үшін мектеп сыныбының алаңы, сабақтарға арналған жиһазбен (оқу орындары, тақталар және т.б.), сондай-ақ іс-шараларды өткізуге арналған мамандардың білімдерімен жеке және топтық сабақтар өткізуі о көмегімен: жұмсақ пуфтар, кілемдер, швед қабырғалары, әткеншектер, психологиялық-педагогикалық және көрнекі материалдар, оқу құралдары, жабдықтармен оқулықтар-

ек, қт және ҚОҚ бар балаларды психологиялық-педагогикалық қолдау кабинетінде-

- кесте бойынша мамандардың жеке, кіші топтық сабақтары сабақтан тыс уақытта: психолог, логопед, арнайы педагог;
- ЕҚБ бар білім алушылар үшін жеке оқу пәндері бойынша сабақтар, олар әртүрлі себептермен оқу материалын меңгере алмайды сыныпта. қысқартылған немесе жеке жобаларға сәйкес сабақтар-психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметінің мамандары арнайы жеке оқу әдістерді қолданатын құтулер және оқыту тәсілдері, арнайы оқулықтар немесе оқу құралдары және жеке дидактикалық материал.

19

психологиялық кабинеттегі жеке және кіші топтық сабақтар-педагогикалық қолдау оқушыларға көрсетілді:

- мінез-құлық проблемаларына байланысты, соның салдарынан оқушы өзін-өзі ұстай алмайды-сабақта бала тәрбиелеу (тіпті жеке көмекшінің қолдауымен де) кедергі

жасайды

басқа білім алушыларға, мұғалімге, мамандардың міндеті және жетістік көрсеткіші

мұндай сабақтардың маңыздылығы баланы сыныптың тәрбие жұмысына отырып) бағдарламаны меңгеруде, жеке тұлға бойынша оқыту қажет қосу болып табылады,

жалпы сыныпта тұрақты негізде оқыту; арнайы бағдарламасы бойынша және/немесе баламалы және арнайы бағдарламаларды пайдалану.

оқыту әдістері, негізгі жалпы білім беретін пәндер (ана тілі, әдебиеттік оқу, математика) оқушы жеке немесе пән бойынша оқиды арнайы қолдау кабинетінде кіші топтық сабақтарда. бойынша оқыту жеке оқу бағдарламасын арнайы педагог жүзеге асырады

оқытудың арнайы әдістері мен арнайы оқулықтарды қолдану. Ақыл-ойы бұзылған мектеп оқушылары үшін негізгі білім беру Басқа пәндер (көркем еңбек, дене шынықтыру, жаратылыстану)

бағдарламаларын зерделеу. Оқушы жалпы сыныпта оқи алады. қолдау кабинеті жағдайындағы пәндер келесі жағдайларда ұсынылуы мүмкін

мектептегі оқытудың барлық кезеңі. бағдарламалық қамтамасыз етуді оқыту қажеттілігі туралы шешім

арнайы психологиялық кабинет жағдайындағы білім беру

бағдарламасы-

педогогикалық ортада оқу сүйемелдеу және бақылау бағытындағы қоршаған ортада оқытудың өзіндік білім беру бойынша тілдік және қосымша-арнайы кабинеттегі телебағдарлама өтініш негізінде жүргізіледі-

білім берушілермен бірге: мектепке жеткізу, пандустар, сүйеніштер, кіреберіс-

сыйымдылықтар, лифт, арнайы жабдықталған оқу орны (үстел, орындық) тәрізіндегі жолдар, тактильді көрсеткіштер, таяныштар және пайдаланымдағы (дәретхана, асхана және т.б.);

білім берушінің бейімделуі оқу орнының бейімделуіне байланысты

жағдайындағы ерекшеліктері: мүмкіндігі шектеулі оқушыға бірінші партада отыру-

естуімен, көруімен немесе аласа бойлылығымен; оқытуға арналған

үстеліне қолы ерекшеліктері: ги бар оқушы үшін бірінші партада

отыру қабілеті нашар адамдар және т.б.;

жеке қолдау мен бақылауды қажет ететін белсенділік

мұғалімдер жағдайы орнын анықтаудың басқа ықтимал нұсқалары:

20

- жалғыз немесе беделді студентпен;

- терезеден алыс (алаңдамау үшін):

- арнайы орындыққа отыру немесе үстелдің артында тұру (жақсарту зейінінің шоғырлануы) және т.б.

7) компенсаторлық және техникалық құралдарға қажеттілік. оқу орнында

үдерісте ұтқырлығы шектеулі, есту қабілеті бұзылған білім алушылар, көру, сөйлеу кезінде жеке техникалық және компенсаторлық әдістер қолданылады

тізбеге сәйкес белгіленген тәртіппен алынған қаражат

компенсаторлық құралдарға және қолдау құралдарына білім беретін

Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау

министрлігінің 10-ар әртүрлі компенсаторлық, техникалық құралдарды сатып алады және пайдаланады

жарақтандыру нормаларына сәйкес жабдықтарды дамытатын құралдар

мен бағдарламалардың білім берушілеріне және бағдарламалардың және

жағдайымен педагога) және психологиялық көмек. қызметтерді ұсыну

пандық қарама-қарсы білім беру ұйымдарының (20) білім алушыларға мамандарды даярлау

(о бар балалардың бірінші тобы) ұсыныстар негізінде жүзеге асырылады

ПМПК. психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметі негізінде

оқушыны зерттеу (тексеру) нәтижелерінің қарқындылығын анықтайды

психологиялық-педагогикалық көмек (аптасына 1-ден 3 сабаққа дейін)

және жалғастырыңыз-

сабақтардың ұзақ мерзімді (психологиялық) сабақтарын жүргізіліп өткен

сабақтардың жиілігін анықтау-

бұзушылықтардың қарқындылығын анықтау мүмкін емес ішкі бұзушылықтары-

дәрістің, естудің немесе сөйлеудің барысында тіпті ұзақ мерзімді жеке-

дамытушылық

жұмыстар. мамандар өз қызметтерін ең алдымен табысқа жету мақсатында

көрсетеді-

білім алушыны білім беру үдерісіне және оның шеңберінде оқытуға қосу

мақсатпен емес, өзінің (типтік, қысқартылған немесе жеке)

бағдарламасымен-

танымдық іс-әрекеттің бұзылуын толық жеңу үшін лью (тышқан-

естесіз жолға, пейіліне сенгендік (көбінесе жолға үйінісі жұқаруы бұл үшін ең алдымен оған сену қабілеті бұзылған білім алушылар бір реттік жолға сену қабілетіне педагогикалық қызметтің шешімі негізінде үшінші топтың жолға сену қабілетіне сену бұл тәртіпте сенімдердің қолға бұзылуына байланысты, егер оқушылар өзінің сенімдерін өз бағдарламаларымен (сенімдерін сенімдерімен) білмейді, егер сенімдері бар, емес ПМЖ-де сенімдерді қажет ететіндер.

мектептің күтулері жалпы сөйлеу қабілеті дамымаған оқушыларға жіберіледі 3 деңгейлерінің, фонетикалық-фонематикалық дамымауының, жазудың бұзылуының- сөйлеу тілінің бұзылуы (дисграфия, дислексия). Жолдаманың негізгі көрсеткіші бойынша логопедке арналған сабақтарға оқу бағдарламасын меңгерудегі қиындықтар жатады, ауызша немесе жазбаша сөйлеудегі кемшіліктер кедергі болған кезде табысты оқытуға, сөйлеу қабілеті елеусіз білім алушылар әсер етпейтін кемшіліктер (мысалы, дыбыстың дұрыс айтылмауы) бағдарламаны меңгеру (бала оқуда табысты) мектепке жіберіледі- консультациялық негізде логопедке, ата-аналарға кеңес беру немесе мүгедектерге бір реттік көмекшілік қызметіне (бір рет) көрсетілуі мүмкін көрсетіледі, айына, тоқсанна). олардың қажеттілігі мен қолданылу марафоны алдын алатын мінез-құлық және қарым-қатынас проблемалары бойынша білім берудің негізіндегі анықтайды. сыныпта табысты оқытуға, сабақтардың жиілігі мен ұзақтығы психолог дербес анықтайды. сабақтарды тоқтату үшін негіздеме психологпен бірге оқушының оқу-тәрбие жұмысына табысты бейімделуі болып табылады сыныпта, тіпті оның жеке эмоционалдық және мінез-құлық қасиеттерін сақтай отырып- ерекшеліктерін, эмоционалдық және мінез-құлықтық мүмкіндіктері бар білім алушыларға сенімнің көмегі. Ерекше қажеттіліктері бар кейбір балалардың білім беруіне және өнімді меңгеруіне кедергі келтірмейтін қиындықтар бойынша табысты оқу үшін көмек қажет және оқушының қиындықтарын шешу және оқушының өзінің қажеттіліктерін шешу үшін оқушының қиындықтарын шешу үшін оқушының шұғылдану мақсатында еріп білім берудің сапалық деңгейін негізде (бір рет) көрсетілуі мүмкін ал бұл осындай мақсаттардың жұмысына көмек көрсету мақсатындағы сыныптың бары- еріп жүретін адам үй-жайларға физикалық қолжетімділікті қамтамасыз етеді мү-да елеулі шектеулері бар білім алушыларға білім беру ұйымдары- бөгде адамның көмегінсіз қозғала алмайтын білімділік, көру қабілеті- кеңістікте. ол мектеп, сынып бойынша қозғалуға көмек көрсетеді; өзін-өзі күту, тамақтану; оқу құралдарын пайдалануға көмектеседі және басқа да қызметтерді көрсетеді. бұл функцияларды орындау жолға сену қабілетіне сену қабілетінің бұзылуы бар білім алушылардың бір бөлігін қолдануға мүмкіндік қарастырады білім беру. шұңқырларға қауіпсіздік режимін құру қажеттілігі туындайды: жол бермеу оқушының құлауы, соғылуы және т.б. әдетте, әбігерге түсу қаупі осындай-

үзілістерде және еркін қарым-қатынасты көздейтін басқа жағдайларда қауіпталар және мектеп оқушыларының бір-бірімен физикалық байланысы. мұндай жағдайларда көмек мұндай білім берудің негізіндегі сенімдерін сенімдерімен білмейді, егер сенімдері бар, емес ПМЖ-де сенімдерді қажет ететіндер. Бір реттік көмекшілік қызметіне (бір рет) көрсетілуі мүмкін көрсетіледі, айына, тоқсанна). олардың қажеттілігі мен қолданылу марафоны алдын алатын мінез-құлық және қарым-қатынас проблемалары бойынша білім берудің негізіндегі анықтайды. сыныпта табысты оқытуға, сабақтардың жиілігі мен ұзақтығы психолог дербес анықтайды. сабақтарды тоқтату үшін негіздеме психологпен бірге оқушының оқу-тәрбие жұмысына табысты бейімделуі болып табылады сыныпта, тіпті оның жеке эмоционалдық және мінез-құлық қасиеттерін сақтай отырып- ерекшеліктерін, эмоционалдық және мінез-құлықтық мүмкіндіктері бар білім алушыларға сенімнің көмегі. Ерекше қажеттіліктері бар кейбір балалардың білім беруіне және өнімді меңгеруіне кедергі келтірмейтін қиындықтар бойынша табысты оқу үшін көмек қажет және оқушының қиындықтарын шешу және оқушының өзінің қажеттіліктерін шешу үшін оқушының шұғылдану мақсатында еріп білім берудің сапалық деңгейін негізде (бір рет) көрсетілуі мүмкін ал бұл осындай мақсаттардың жұмысына көмек көрсету мақсатындағы сыныптың бары- еріп жүретін адам үй-жайларға физикалық қолжетімділікті қамтамасыз етеді мү-да елеулі шектеулері бар білім алушыларға білім беру ұйымдары- бөгде адамның көмегінсіз қозғала алмайтын білімділік, көру қабілеті- кеңістікте. ол мектеп, сынып бойынша қозғалуға көмек көрсетеді; өзін-өзі күту, тамақтану; оқу құралдарын пайдалануға көмектеседі және басқа да қызметтерді көрсетеді. бұл функцияларды орындау жолға сену қабілетіне сену қабілетінің бұзылуы бар білім алушылардың бір бөлігін қолдануға мүмкіндік қарастырады білім беру. шұңқырларға қауіпсіздік режимін құру қажеттілігі туындайды: жол бермеу оқушының құлауы, соғылуы және т.б. әдетте, әбігерге түсу қаупі осындай-

үзілістерде және еркін қарым-қатынасты көздейтін басқа жағдайларда қауіпталар және мектеп оқушыларының бір-бірімен физикалық байланысы. мұндай жағдайларда көмек мұндай білім берудің негізіндегі сенімдерін сенімдерімен білмейді, егер сенімдері бар, емес ПМЖ-де сенімдерді қажет ететіндер. Бір реттік көмекшілік қызметіне (бір рет) көрсетілуі мүмкін көрсетіледі, айына, тоқсанна). олардың қажеттілігі мен қолданылу марафоны алдын алатын мінез-құлық және қарым-қатынас проблемалары бойынша білім берудің негізіндегі анықтайды. сыныпта табысты оқытуға, сабақтардың жиілігі мен ұзақтығы психолог дербес анықтайды. сабақтарды тоқтату үшін негіздеме психологпен бірге оқушының оқу-тәрбие жұмысына табысты бейімделуі болып табылады сыныпта, тіпті оның жеке эмоционалдық және мінез-құлық қасиеттерін сақтай отырып- ерекшеліктерін, эмоционалдық және мінез-құлықтық мүмкіндіктері бар білім алушыларға сенімнің көмегі. Ерекше қажеттіліктері бар кейбір балалардың білім беруіне және өнімді меңгеруіне кедергі келтірмейтін қиындықтар бойынша табысты оқу үшін көмек қажет және оқушының қиындықтарын шешу және оқушының өзінің қажеттіліктерін шешу үшін оқушының шұғылдану мақсатында еріп білім берудің сапалық деңгейін негізде (бір рет) көрсетілуі мүмкін ал бұл осындай мақсаттардың жұмысына көмек көрсету мақсатындағы сыныптың бары- еріп жүретін адам үй-жайларға физикалық қолжетімділікті қамтамасыз етеді мү-да елеулі шектеулері бар білім алушыларға білім беру ұйымдары- бөгде адамның көмегінсіз қозғала алмайтын білімділік, көру қабілеті- кеңістікте. ол мектеп, сынып бойынша қозғалуға көмек көрсетеді; өзін-өзі күту, тамақтану; оқу құралдарын пайдалануға көмектеседі және басқа да қызметтерді көрсетеді. бұл функцияларды орындау жолға сену қабілетіне сену қабілетінің бұзылуы бар білім алушылардың бір бөлігін қолдануға мүмкіндік қарастырады білім беру. шұңқырларға қауіпсіздік режимін құру қажеттілігі туындайды: жол бермеу оқушының құлауы, соғылуы және т.б. әдетте, әбігерге түсу қаупі осындай-

жалпы білім беретін мектептердің үлгілік штаттарына жақын арада БҒМ

ҚР-да педагог-ассистент лауазымын енгізу жоспарлануда. педагог-оқушыларға мінез-құлық, эмоционалдық және коммуникативтік ассистент қандай да бір көмектесерсімен, соның салдарынан мектеп оқушылары өз бетімен өз бетінше оқиды. мінез-құлықтық және сүйемелдеуді қажет ететін эмоционалдық мәселелерге мыналар жатады:

- білім алушының сабақта тәртіп ережелерін орындай алмауы: партада отыра алмайды, орнынан тұрады, сыныпты аралайды; талаптарды орындамайды-
- фронтальды нұсқаулар мен деңгейлерді қабылдау немесе түсіну тұрақтылықтарына қажет болған кезде мұғалімнің көктемгі түсіндірмелері оқушының сол туралы түсінігін қамтамасыз ету үшін тәрбиешінің көмегі мейсіндерек;
- сабақта өзін-өзі ұйымдастыру мен өзін-өзі бақылаудың қиындықтары: сабақта өзін-өзі бақылау алады, көмексіз сынып жұмысына қосылмайды- ересектерге арналған сорпа, сынып тапсырмаларын орындамайды;
- мінез-құлық және эмоционалдық ерекшеліктері: оқушы дауыстап сөйлейді, айқайлайды, жылайды, балалардың назарын аударады және жұмысқа көтеріңкілікпен, мұғалімге агрессия көрсетеді.

педагог-ассистент ұйымдастырады, бағыттайды, оқушының қатысуына жылы қабылдайды, жағымсыз қылықтардың алдын алады, эмоционалды-мінез-құлықтық және мінез-құлықтық бұзылыстар. ол мінез-құлықты бақылауды оқушылардың өз бетінше меңгеруге үйрету. жылы сонымен қатар, мұғалім-ассистент оқушы үшін қолынан келгенін жасамауы өзі жасай алады, бірақ оған өз бетінше білім алуға көмектеседі. жөндеу жұмыстарын қамтамасыз ету үшін жұмыс істеуі керек оқушыға, өйткені жеке тұлғаның негізгі және түпкі мақсаты оқушыны жеке тұлға ретінде сүйемелдеу болып табылады. ертегі толық дербестігі. төмен түсіру-

ассистенттің оқушыны жеке сүйемелдеуіне қатысуын қамтамасыз ету- бірнеше кезеңмен жүреді:

- толық қолдау – ассистент үнемі партада бірге жұмыс істейді оқушымен;
  - біртіндеп алыстау – оқушы партада өзі жұмыс істейді, ассистент өзі жұмыс істейді
- оқушының арқасымен мезгіл-мезгіл ұйымдастырушы және бағыттаушы болып табылады
- көмекші болғанға қарамастан оқушы жеке бағыттаушы қатарда оқырған оқушы. сабақта қолдау және т.б. бұзылулары бар білім алушыларға арнайы жолдау бақылауларының көмегімен қозғалатын), жоқ мінез-құлық проблемалары бойынша педагог-ассистенттің көмегі тағайындамайды ерекшеліктері бар білім алушыларға арналған педагог-ассистент арнайы білімі болуы керек (жоғары психологиялық дайындық немесе) білім алушыларға педагог-ассистент қызметін көрсететін немесе арнайы педагогикалық білімнің). психофизикалық дамуы мен мінез-құлықтық реакциялары негізінде жүзеге асырылады.- мендаций ПМПК. мектепті сүйемелдеу қызметі өз шешімімен мүмкін сондай-ақ жеңіл дәрежелі білім алушыларға педагог-ассистенттің қызметтерін ұсыну
- барысында мінез-құлық проблемалары және сыныптағы бейімделу қиындықтарын педагогикалық көмек. әлеуметтік көмекке деген қажетті бір бөлігі. егер мұндай жеке көмекшінің көмегі қажет болса- партия көрсететін қызметтің бірі. ПМПК және мектептегі психологпен осы көмек беру қажеттіліктерін басқарудан шыққан балаларға көмек көрсетіледі
- лауазымдық міндеттерімен және жұмыс жоспарымен.

3.3 Арнайы білім беру бағдарламаларын бағалау Қажеттіліктерді

оқытудағы қиындықтардың сипаты мен ауырлығына байланысты оқыту қиындықтардың сипаты мен дәрежесіне байланысты.- білім алушыда біреуден бірнеше арнайы білімге дейін анықталуы мүмкін- қажеттіліктерімен бірге жеңілдетулермен бірге білім беру қажеттіліктері- білім алушының үнемі қажеттіліктерінің пайдасын алуының негізінде анықталды-

оқытудағы қиындықтар, олардың пайда болу себептері мен механизмдері. бағалау

білім алушыларды қолдау сияқты қажеттіліктердің де деңгейлік сипаты бар-

қолдаудың қарқындылығын арттыру бағытында да, басқа деңгейде де оны азайту жағы.

оқушының қажеттіліктері мен қолдауын бағалаудың бірінші деңгейі бағалау мен қолдауды тікелей мұғалім жүзеге асырады. мұғалім қалыптастырушы бағалау үдерісінде оқудағы қиындықтарды бірінші болып анықтайды- (ерекше білім беру қажеттіліктері бар жағдайларды қоспағанда) балада мектепке дейінгі жастағы ПМПК анықталды). оның міндеті - са- қиындықтардың сипатын, олардың туындауының ықтимал себептерін анықтау мүмкін емес- кемшіліктер, оқушының қалыптасып келе жатқан біліміндегі олқылықтарды анықтау арналған.

оқушының мұғалім тарапынан қолдаудың жолдары мыналар болуы алынған ақпарат негізінде мұғалім қолдауды ұйымдастыруы керек мүмкін:

- оқытудың вариативтік, арнайы әдістерін қолдану;
- сабақта дербестендірілген оқу материалдарын пайдалану;
- оқыту нәтижелерін бағалау тәсілдерін (рәсімдерін) өзгерту;
- бақылау материалдарының өзгеруі;
- сыныптағы оқу орнын анықтау және бейімдеу.

мұғалімнің оқу бағдарламасын бір-біріне кезектестірудегі қиындықтар сақталуда және

бір тоқсан ішінде негізгі пәндерден артық болса, мұғалім келесі пәндерге жүгінеді-

етса мектептегі психологиялық-педагогикалық қызметке көмек сұрай отырып оқушының қажеттіліктері мен қолдауын бағалаудың екінші деңгейі оқушының қажеттіліктері мен қолдауын бағалаудың екінші деңгейі 7-нұсқа еділіктерді бағалауды ұйымдастырушы мамандарының жөмеу психологиялық-педагогикалық қолдауды (психолог, логопед, маман) қолдануына өлеуметтік педагог). психологиялық қызмет мамандары- педагогикалық сүйемелдеуді (психолог, логопед, арнайы педагог, өлеуметтік педагог) ата-аналарды кездесуге және мұғаліммен бірге оқудағы қиындықтардың бар-жоғын және ерекше жағдайларды бағалау мамандарының бағаларын қажеттіліктерін қанағаттандыру. Бойынша бағалау бірінші алушының мамандардың көмегіне мұқтаждығы туралы хаттарды алу бағалаушының ата-анасының келісімі (6-нұсқа. а қосымшасы).

әрбір маман арнайы әдістер мен әдістерді қолдана отырып, өз бетінше теріс әдістерді ескеруді (психологиялық, логопедиялық, арнайы) жүргізеді- педагогикалық) даму ерекшеліктері мен себептерін анықтау мақсатында, оқушыны оқытуда қиындықтар туғызатын. тексеру барысында мамандар- стом оқушының дамуының әлсіз жақтарын ғана емес, күшті жақтарын да анықтайды- оқушының табысты болуы үшін қолда бар ресурстар оқытуда қолдану. тексеру нәтижелері бойынша мамандар анықтайды:

- оқушының оқу бағдарламасын қысқартуға қажеттілігі;

- қандай мамандардың көмегі оқушыға қиындықтарды жеңуге оқытуда тірек береді (психолог, логопед, өлеуметтік педагог);
- оқытудың қандай әдістері мен тәсілдері ең тиімді болады;
- оқушының оқу орнын қалай бейімдеу керек.

анықталған оқудағы қиындықтардың себептері негізінде- психолог, логопед, арнайы педагог, өлеуметтік педагог мамандарымен- психологияның жеке бағдарламасының мазмұнын гог анықтайды- білім алушыны педагогикалық сүйемелдеу мамандарымен сүйемелдеу және

мұғалім арқылы. мамандардың көмек көрсету бағыттары мазмұнмен келісіледі- сабақтарда мұғалімнің жеке көзқарасын және көмек мазмұнын ескере отырып

мұғалім мен мамандардың көмегі нәтижелі болмаған жағдайда- оқушыға ата-аналар тарапынан, мамандардың көмегі индиде қысқартылған оқу бағдарламасын меңгеру мерзімі (1-3 оқу жылы бойы) көрсетіледі- төрттен бір бөлігі). эскорт қызметі шешім қабылдауы мүмкін, мысалы- көрнекі немесе топтық сабақтарда. оқушының ата-анасын психологиялық, медициналық және

педагогикалық кеңеске қабылдау- цию ұсыныстар алу үшін (ата-анасының келісімімен). жекелеген жағдайларда-

мамандардың оқушыны тексеру нәтижелерін талдағаннан кейін бірден шай

психологиялық қажеттіліктері мен қолдауын бағалау үшін бірінші деңгейі

қолдаудың қажеттіліктерін бағалауды психолог мамандары Медициналық психологиялық диагностикалар. қажеттіліктерді бағалау

нәтижелері бойынша
ПМПк оқушыға арнайы тәрбиешінің көмегі ұсынылуы мүмкін,
оқытушының ассистенті, білім алудың нұсқалары ұсынылуы мүмкін-
ния: тұрғылықты жері бойынша жалпы білім беретін сыныпта, арнайы
сыныпта-
се, арнайы мектепте. сәйкес білім беру ұйымын таңдау
б. Қазақстан Республикасының "Білім туралы" заңының 49-ы оқушының
ата-анасына жағдай жағдайларат
Мамандарды білім беру қажеттіліктерін бағалауда жүзеге
келтіретін түрде мұғалім және психологиялық-педагогикалық
оқытушының қолдау және ілесіп мамандардан қолдау көрсету-
ҚМТК, сондай-ақ медициналық және педагогикалық
консультациялар. шешім
баланы жеке немесе арнайы бағдарлама бойынша оқыту туралы
жалпы интеллектісі бұзылған (Мжмбс-ға бағдарланбаған) балалар
негізгі қажеттіліктерін қолдау қолдау қолдау қолдау қолдау қолдау
зерттеу нәтижелері.

26

қажет болған жағдайда өз бетінше жасай алады (ПМПк ұсыныстарынсыз)
жалпы білім беру бағдарламаларын қысқарту (бейімдеу) туралы шешім
қабылдау-

біз психолог, логопед, педагог-ассистент қызметтерін көрсетеміз, бірақ тек
қана

белгілі бір кезең - бір-үш оқу тоқсанынан аспайды. егер бұл
көмек жеткіліксіз және білім алушы білім беру бағдарламасын
мен білім алушыға қандай да бір қызметтің немесе қызметтің қажеті жоқ
еремдігі оқушының ОЖ-ны тереңдетіп бағалау үшін ПМПк-ға жіберу
көрсеткіші сүйемелдеу қызметі және/немесе мектеп кеңесі қабылдайды
білім беру қажеттіліктерін олардың қажеттіліктері бойынша
ұсына қажеттіліктің болмауы қанағаттанарлық болып табылады (міндетті
емес-
бірақ- өте жақсы немесе жақсы) жалпы білім беруді меңгеру, оның ішінде
бірге-

болған жағдайда өз бетінше жасай алады (ПМПк ұсыныстарынсыз)
жалпы білім беру бағдарламаларын қысқарту (бейімдеу) туралы шешім
қабылдау-
біз психолог, логопед, педагог-ассистент қызметтерін көрсетеміз, бірақ тек
қана
белгілі бір кезең - бір-үш оқу тоқсанынан аспайды. егер бұл
көмек жеткіліксіз және білім алушы білім беру бағдарламасын
мен білім алушыға қандай да бір қызметтің немесе қызметтің қажеті жоқ
еремдігі оқушының ОЖ-ны тереңдетіп бағалау үшін ПМПк-ға жіберу
көрсеткіші сүйемелдеу қызметі және/немесе мектеп кеңесі қабылдайды
білім беру қажеттіліктерін олардың қажеттіліктері бойынша
ұсына қажеттіліктің болмауы қанағаттанарлық болып табылады (міндетті
емес-
бірақ- өте жақсы немесе жақсы) жалпы білім беруді меңгеру, оның ішінде
бірге-

болған жағдайда өз бетінше жасай алады (ПМПк ұсыныстарынсыз)
жалпы білім беру бағдарламаларын қысқарту (бейімдеу) туралы шешім
қабылдау-
біз психолог, логопед, педагог-ассистент қызметтерін көрсетеміз, бірақ тек
қана
белгілі бір кезең - бір-үш оқу тоқсанынан аспайды. егер бұл
көмек жеткіліксіз және білім алушы білім беру бағдарламасын
мен білім алушыға қандай да бір қызметтің немесе қызметтің қажеті жоқ
еремдігі оқушының ОЖ-ны тереңдетіп бағалау үшін ПМПк-ға жіберу
көрсеткіші сүйемелдеу қызметі және/немесе мектеп кеңесі қабылдайды
білім беру қажеттіліктерін олардың қажеттіліктері бойынша
ұсына қажеттіліктің болмауы қанағаттанарлық болып табылады (міндетті
емес-
бірақ- өте жақсы немесе жақсы) жалпы білім беруді меңгеру, оның ішінде
бірге-

4 СҮЙЕМЕЛДЕУДІ (ҚОЛДАУДЫ) ҰЙЫМДАСТЫРУ **Ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушыларды** **Мектептегі қажеттіліктерге байланысты**

психологиялық-педагогикалық қолдау (қолдау) - жүйелі түрде немесе-
педагогтар мен мамандардың ұйымдастырылған іс-әрекеті, оның барысында
оқушының дамуы үшін әлеуметтік-психологиялық және педагогикалық
қолдауды оның мүмкіндіктеріне сәйкес оқыту және дамыту
және қажеттіліктермен.

мектеп ортасын дайындау

27

инклюзивті мектеп ортасын дайындау келесі талаптарды сақтауды
міндеттейді:
- педагогтардың әрбір оқушыны оның оқушысына тәуелсіз шартсыз
мүмкіндіктері;
- білім берудің барлық қатысушыларының толерантты мінез-құлық

жөмөдө жана кыргыз тили менен математиканын біліктілігін арттыру;

- оқу мақсаттарын ең жақын уақыт аймағына сәйкес анықтау-
ЕБҚ бар оқушының білімі;

- о бар оқушыны мектептен тыс іс-шараларға қосу;

- оқушыны қолдауда отбасының әлеуетін пайдалану.

инклюзивті орта құру бойынша мектеп жұмысының күтілетін
болнағына бағытады:

- оқушының мектепке, мұғалімдерге, сыныптастарына деген оң
қарым-қарнасы-

- жалпы білім беру аясындағы академиялық жетістіктер,

негізгі бағыттары:

- оқушының әлеуметтік бейімделуі.

әкімшілік және педагогикалық қызметтің негізгі бағыттары-

инклюзивті мектеп ортасын құру бойынша жұмыс тобының құрамына

мыналар кіреді: педагогикалық-педагогикалық қызметтің жергілікті нормативтік

сүйемелдеуі;

- білім беру үдерісіне қатысушылардың функцияларын анықтау;

- мектептегі ағымдағы жағдайды талдау және бағалау;

- мектептің педагогикалық ұжымының кәсіби дайындығы;

- мектеп қоғамдастығын дайындау;

- одақтастар мен әлеуметтік серіктестерді іздеу.

психологиялық қамтамасыз ету үшін жергілікті нормативтік-

педагогикалық бақылау жетті өлшемдерді енгізуді көздейді-

мектеп құжаттамасына өзгерістер мен толықтырулар (мектеп жарғысы,

даму жоспары

мектептер және т.б.) және реттейтін ішкі нормативтік құқықтық

актілерді беру үдерісіне қатысушылардың функционалы. Баспа

директоры және оқушыларды сүйемелдеу нәтижелерін тіркеу [22].

ет психологиялық-педагогикалық қолдау қызметін құру туралы бұйрық,

өкк қызметі туралы, арнаулы мемлекеттік органдардың қызметі

туралы ережені бекітеді.

сыныптарды бекітеді, мамандардың лауазымдық міндеттерін бекітеді;-

ет мамандардың бағыныштылық иерархиясы және олардың өзара

әрекеттесу принциптері;

әрбір деңгейде ақпаратты жинау және өңдеу тәртібін айқындайды

басқару; балалар коллекцияларының стратификациясына жол

директордың оқу ісі жөніндегі орынбасары процесі басқарады

бермейтін жағдайлар жасайды-

тива; мұғалімдер мен мамандардың кәсіби өсуіне жағдай жасайды

Фенаралық негізде жүзеге асырылады.

оқушыларды психологиялық-педагогикалық қолдауды жүзеге асырады,
өкірмелі және мақсатты реттеу және педагогтардың іс-әрекеті; құрастыруға
қажетті педагогикалық-педагогикалық сүйемелдеудің жеке бағдарламасының ФЗИ
оқушыны сүйемелдеу нәтижелерін және мектептегі жетістіктерді талқылау
оқушының.

директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары жүйелі жұмыс жүргізеді-
толерантты мәдениетті қалыптастыру және қолдау бойынша атқарылған
бүтін бір процесіне қатысушылардың барлығының мінез-құлқы;
оқушылардың барлығына қолдау және бос уақытты өткізуге шығару. бұл ретте
оқушылардың тең емес мүмкіндіктері ескеріліп, жағдай жеңілдетіледі
балалар арасындағы бәсекелестік.

мұғалім - оқуда қиындықтары бар оқушыларды анықтайды, үлгерімін
қиындақтардың сипаты, оқу материалы мен мергендігі олқылықтарды
оқу бағдарламаларының қысқартуды (бейімдеуді) жүзеге асырады,
және оқу бағдарламаларын құрастырады, оқыту үдерісін дараландырады
және үлгілік талаптарға сәйкес ЕҚБ бар оқушылардың жетістіктерін
бақылау және оқу бағдарламалары бойынша жүзеге асырылады. мұғалім
нәтижелерін педагогикалық қолдау қызметінің мамандары.

мектептің психологиялық-педагогикалық қолдау қызметі (психолог,
логопед, арнайы педагог, әлеуметтік педагог, тәрбиеші, тәрбиеші-
ассистент):

- мақсатты психологиялық-педагогикалық тексеруді жүргізеді
қиындықтардың сипатын және олардың туындау себептерін бағалаудың
мақсатын нәтижелерін тиісті нысандарда құжаттайды;

- тексеру нәтижелері бойынша арнайы білім беру бағдарламаларын
оқушылардың қажеттіліктері;

- психологиялық-педагогикалық білім берудің жеке бағдарламаларын
оқушылардың қажеттіліктеріне сәйкес құрастырады;

- оқушылармен жеке және топтық сабақтар өткізеді;

- мұғалімдерге, ата-аналарға, мектеп әкімшілігіне кеңес береді;

- психологиялық көмек бағдарламаларын іске асыру нәтижелерінің

мониторингін жүргізеді;

- әлеуметтік серіктестермен өзара әрекеттеседі.

өкк мамандары мектептің педагогикалық кеңесінің құрамына енгізіледі.

олардың педагогикалық кеңестің жұмысына қатысуы талқылауға мүмкіндік

бұрындардың үлгермеушілік себептері мен мінез-құлқының бұзылуы және

оның әдістері

әдістемелік бірлестіктердің отырыстарында жоспарлы оқу

жоспарында мамандардың арнайы әдіс-тәсілдерімен таныстырады,

оқушыларға сараланған және жеке тәсілдер технологиясымен-

о-мен бірге.

мектептің ӨҚҚҚ жұмысы келесі принциптерге негізделеді:

29

а) бағалаудың интеграцияланған (пәнаралық) тәсілі: ме-ді зерттеу-балалардың дамуының клиникалық мәліметтері мен әлеуметтік-психологиялық жағдайының тексеруі (психолог, логопед, маман-және әлеуметтік педагогпен);

б) жүйелі және тұтас көзқарас: себептері мен механизмдерін оқушылардың дамуының туындауы, бастапқы медициналық көмектің арыстығын бағалау, келтіретін (жетекші) және қайталама қиындықтар-

в) оқушылардың өзгермелі қажеттіліктерін динамикалық зерттеу: әб-қажеттіліктерді қанағаттандыруды және процесте жаңаларының пайда болуына бағалау

г) негізінде командалық жұмыс:

- еңбекті анықтау мен бағалауға қойылатын бірыңғай тәсіл мен мақсаттарды сақтау-ЕББ туралы мәліметтер;

- ортақ құндылықтарды ұстану: оқушының жеке басын құрметтеу, болжамды, оның ішінде ұсынылған деректердің құпиялылығын сақтау-отбасымен бала туралы мәліметтер;

- білім берудің барлық қатысушыларының ынтымақтастығы, өзара үдерістерін меңгеру, мамандар, ата-аналар және бала;

- сүйемелдеу мамандары арасында жауапкершілікті бөлу.

мектептегі ағымдағы жағдайды талдау мен бағалауды әкімшілік мақсатпен ӨҚҚҚ мамандарының мақсаты бойынша:

- мектеп ұжымының қолдау көрсетуге дайындығын зерделеу

ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар мектеп оқушылары.

Бағалау нәтижелерін сауалнамалар, сұхбаттар [23].

- оқуда қиындықтары бар, ерекше тәрбиелік мәні бар балаларды қажеттіліктер әлі анықталған жоқ.

мектептің педагогикалық ұжымының кәсіби дайындығы. жоспар-оны мектеп әкімшілігі жүзеге асырады және жоғарылатуға бағытталуы керектердің инклюзивті білім берудің принциптері мен құндылықтары бұл білім беру әдіс-тәсілдерінің қиындықтардың көріністері мен тәсілдерін анықтау әдістерінде, оларға жеке көзқарас

оқушылардың және қысқартылған оқулықтарды құрастыру

бағдарламалар: кәсіптік даярлау келесі жолдармен жүзеге асырылады біліктілікті арттыру курстарын, семинарлар, дөңгелек үстелдер,

кеңесулер, конференцияларда, конференцияларда және басқа да іс-шараларда қоғамдастығын дайындау алдын ала және болжайды

әкімшілік пен ПҚҚҚ мамандарының педагогикалық ұжыммен ағымдағы ұжыммен, оқушылармен, ата-аналармен толеранттылықты

көрсетудің мақсатын анықтау, жетілік сияқты жұмыс түрлері

қарлар, дидактикалық ойындар, әлеуметтік роликтерді қарау, ки

фильмдер, мақалалар, кітаптар жоқ [24].

30

қосымша шешім ретінде одақтастарды, әлеуметтік серіктестерді іздеу-курстарды мектеп әкімшілігі, психология мамандары жүзеге асырады-педагогикалық сүйемелдеуді. мұндай серіктестер педа бола алады-арнайы білім беру ұйымдарының МАБ (ПМПк, пптік, арнайы білім беру ұйымдары)

мектептер), ғылыми-зерттеу орталықтары, зертханалар; жоғары оқу орындары

мекемелер; қоғамдық ұйымдар; ерекше қажеттіліктері бар балалардың ата-аналарының ұйымдары-

қажеттіліктері бар басқа да мүдделі ұйымдар мен тұлғалар.

5 ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ БІЛІМНІҢ МАЗМҰНЫН АНЫҚТАУ- ПЕДАГОГИКАЛЫҚ СҮЙЕМЕЛДЕУДІ

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушының

ет оларда бала туралы мәліметтер бар, оқиғаларына туралы ақпаратты толтыруды ұсынады сауалнаманы (1а нысаны) және коммуникаторларға сауалнама туралы ақпаратты толтыруды ұсынады жеке төлқұжат (1в нысаны). (1-2 апта сауалнама 16 нысаны. (қыркүйектің 1-2 апталары)

3. ҚББ бар оқушыны ОО бойынша бақылау бар оқушыны келесі сабақтарда бақылайды қашан бірнеше күн ішінде толтырады бірнеше күн ішінде ағымдағы толтырады ағымдағы "бақылау хаттамасы" нысаны "оқушыны бақылау хаттамасы" нысаны оқушы сабақта" (2а нысаны). сабақта" (2а нысаны). (қыркүйектің 1-3 аптасы) (қыркүйектің 1-3 аптасы)

4. бақылау нәтижелерін жиындап жинақтау бақылау нәтижелерін қорытындыға келтіреді "есепке алуды бақылау хаттамасы" нысаны оқушыны бақылау хаттамасы" нысаны сабақтағы дақп атымен" (2б нысаны). сабақта" (2б нысаны). (қыркүйектің 2-3 аптасы) (қыркүйектің 2-3 аптасы)

2 б нысаны жылдың басында, бірінші жартыжылдықтан кейін және жылдың соңында толтырылады, яғни қызмет етеді баланы оқытудың дамуы мен табыстылығының динамикасын бақылау құралы.

34

5. критериалды бағалауды жүргізеді 5. жеке тексеруді жүргізеді, онда-оқушының оқудағы жетістіктері. анықтауға проблемаларды зерделеуге бағытталған бағдарламаны меңгерудегі олқылықтар оқушының (психологиялық, педагогикалық, логопедиялық, әлеуметтік) мамандар үшін-хаттамаларды толтырады.

6. бақылау нәтижелерін қорытындылайды бақылау нәтижелерін қорытындылайды, ата-аналарға сауалнама жүргізу және зерттеулерге сауалнама жүргізу және тереңдетілген білім алушының оқу жетістіктері нысан берілу "Оқушының мінездемесі" (3-нысан). "қатысушылардың мінездемесі" нысанындағы келесі іс-шаралар ретінде толтырылады -3-нысан жылдың басында, бірінші жартыжылдықтан кейін және жылдың соңында міндеттеме мемлекет" (3-нысан) баланы оқытудың дамуы мен табыстылығының динамикасын бақылау нәтижелері.

7. алқалы жиынға қатысады (арнайы мамандармен-және жүргізеді ата-аналармен және ата-аналармен) ерекше жағдайларды талқылау оқушының білімдік қажеттіліктерін қанағаттандыру, талқылау мазмұнын айқындау және анықтау кезінде психологиялық-оқушының қажеттіліктерін анықтау және анықтау педагогикалық қолдауды қамтамасыз ету психологиялық-педагогикалық іс-әрекеттің мазмұнын анықтау

8. оқушы туралы барлық мәліметтерді талқылау нәтижесінде оқудағы қиындықтар анықталады оқушы, олардың пайда болу себептері мен механизмі. "жиынтық сипаттама" құрастырылады оқушының" (4-нысан)

Бұл нысан жылдың басында, бірінші жартыжылдықтан кейін және жылдың соңында мониторинг ретінде толтырылады.- маманның жеке жұмысының тиімділік ретінде

9. құрастыруға және толтыруға қатысады құрастыруға және толтыруға қатысады психологиялық жеке бағдарламаның психологиялық- педагогикалық сүйемелдеуді. (5-нысан) педагогикалық сүйемелдеуді. (5-нысан)

10. баланы сыныпта оқытады және бағалайды жеке (кіші топтық) өткізеді жеке көзқараспен және пайдаланумен- бағдарламаға сәйкес баламен дамытушылық жұмыс-оқытудың арнайы әдістерінің енгізілуімен маманның оқушымен жұмысының грамматикасы. бағалау тәсілдері.

11. оқу жетістіктерінің мониторингін жүргізеді қолжетімділікке мониторинг жүргізеді оқушының іс-әрекетін қорытындылайды оқушының білімдерін оқушының нәтижелерін қорытындылайды

12. қайта талқылауға қатысады Т2: командалық талқылауды қайта өткізеді-қажеттіліктер мен қол жеткізілген нәтижелерді қажеттіліктер мен қол жеткізілген нәтижелерді қысқартылған сөздердің мазмұнын талқылау немесе төмендегілерге арналған жеке бағдарламаға өзгерістер енгізеді-тоқсан. сүйемелдеу му, ЖО-ға қатысады-қысқартылған немесе жеке талаптар бойынша келесі тоқсанға арналған оқу бағдарламалары.

5.2 ОҚУШЫНЫ ҚЫЗМЕТ МАМАНДАРЫНЫҢ ҚОЛДАУЫ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ СҮЙЕМЕЛДЕУ

психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметінің әрбір маманына-оның жеке-дамытушылық жұмысы бағыт-бағдар беретінін түсіну маңызды-лена басты мақсатқа жету үшін - көмектесу үшін қолдан келгеннің бәрін жасау

білім алушыға сыныпта құрдастары арасында білім алуға және оқу бағдарламасын меңгеруге

35

бағдарламаны өз мүмкіндіктеріне сәйкес жүзеге асырады. мамандардың міндеті дамытушылық жұмыстың өзіндік әдістері мен тәсілдері арқылы қамтамасыз ету дейін-

психикалық, сөйлеу әлеуметтік-коммуникативтік және т.б. статикалық психологияның жеке дамыту бағдарламаларын құрастыру кезінде, бұл арнайы педагог, психологияның жалпы принциптерінен басқа, бұл бағдарламаның меңгеру үшін тұлғалық даму, оның ішінде белсенділік тәсілдерін (бейімдеу) немесе жеке ерекшеліктеріне ескеру қажет:

1) жеке-дамытушылық жұмыстың еңсеруге бағыттылығы-сыныпта оқудағы қиындықтарды жою. логопед ең алдымен соларды бағдарламаны меңгеруге кедергі келтіретін сөйлеуді дамытудың бұзылғандары бойынша, психолог сол психикалық қасиеттерді дамыту үшін жеке тәсілдерді таңдап дағдыларын меңгеруге кедергі келтіретін функциялар-оқулар немесе есептер және т.б. арнайы педагогтың міндеті бағдарламаны бейімдеу белгілі бір бөлімдерін меңгерудегі оқиғалардың оқу үшін оқу материалын меңгеруге дайындық, оқу іс-әрекетінің құрылымдық компоненттерін қалыптастыру.

2) тұлғалық бағдарлану және жеке көзқарас: қарым-қатынас-балаға тек проблемалары ғана емес, сонымен қатар белсенді тұлға бұзылғандар, сонымен қатар өз қажеттіліктері мен мотивтері, сондай-ақ өздерінің ресурстар. мамандардың міндеті - балалардың қажеттіліктері мен қажеттіліктерінің дамыту және жеңу қолайлылығын жарату. бағдарламаны құру кезінде ескеру қажет жағдайлар ғана емес-оқушының жеке, сонымен қатар күшті жақтары оның бұзылғандары және олардың бір-біріне қатынастары орындалуы керек:

- білім алушы үшін бағдарламаның қолжетімділігі; оның міндеттері таңдауында тұлғаны ескере отырып;

- оқытудың қиындықтарын жеңуге ғана емес, сонымен бірге жұмыс істеумен қатар оларды тудыратын себептер бойынша;

3) әлеуметтік, коммуникативтік бағыттылық негізгі тәсіл ретінде оқушымен жұмыста; жаттығулар мен тапсырмаларды ұсынып, бұзылғандарға қатынасу қажеттілігін сезінетін жағдайлар қарапайым күнделікті өмірде қалыптасатын дағдылар: сабақта оқытуда, қарым-қатынас және әлеуметтік өзара әрекеттесу;

4) жұмыстағы мақсаттардың, тәсілдердің, талаптардың сабақтастығы әртүрлі деңгейдегі мамандардың шәкірті және сынып жетекшісінің біліміне және қабілеттері мен әдістерін дұрыс таңдау. туралы-психологтың, логопедтің немесе арнайы педагогтың кәсіби әдістері олардың барлық айырмашылықтары нақты бір нәрсені жеңуге бағытталуы керек;

36

5) ата-аналарды білім алушымен дамытушылық жұмысқа белсенді түрде тарту-

ся. Бұл қағиданы жүзеге асыру үшін келесілерді сақтау қажет шарттарды жақсырақ түсіну үшін ата-аналардың пікірін ескеру, оның ішінде оқушының өмірдің әртүрлі салаларындағы әлеуеті;

- ата-аналармен ынтымақтастықты және серіктестік қатынастарды дамытуға көмек көрсету бағдарламаларын әзірлеу;

- дамытушылық жұмыс бағдарламасын әзірлеу кезінде ата-аналардың сенуранысын ескеру-

- ата-аналарды мамандардың ұсыныстарын орындауға тарту мүмкіндіктері мен ресурстарға сүйене отырып, үй жағдайында (үй тапсырмасы).-

ата-аналардың және бағдарламаның өзіндік таңдауы және АЖ-ны қамтиды-жеке әдістерді, тәсілдерді қолдану, олардың жеке ерекшеліктеріне сүйене отырып

оқушының ерекшеліктері мен мүмкіндіктері. әрбір маман, негізінде-жеке зерттеу ҒЗИ, ҒА бойынша өз бетінше шешім қабылдайды-ким бағыттары бойынша ол жұмыс істейтін болады, қандай әдістер мен тәсілдер қолданылатын болады-шақыру. Психологиялық-педагогикалық жұмыстың барабар әдістерін таңдау

маман заманауи технологияларды жақсы білуі және үнемі меңгеруі керек инновациялық психологиялық-педагогикалық технологиялармен (арнайы және баламалы әдістер) олардың жұмысының тиімділігін қамтамасыз ету үшін

оқушымен. олардың кейбіреулері әдебиет көздерінің тізімінде ұсынылған әдістер мен тәсілдерді орындауға оқушының мүмкіндіктеріне сүйене отырып

БАҒДАРЛАМАЛАРЫН ӘЗІРЛЕУ, жеке оқу

БАҒДАРЛАМАЛАРЫН ӘЗІРЛЕУ, жеке оқу

оқу пәні бойынша қысқартылған/жеке бағдарлама құрылады-оқу тоқсанына ҰБТ, оны меңгеру нәтижелері бойынша құрастырылады келесі тоқсанға арналған оқу жоспары. алдын ала болжау қиын, жылы оқушы оқу материалын қандай қарқынмен игере алады, жоспардан тыс-

ванна бөлмесі оған ең үлкен қиындықтарды тудырады. сондықтан пайда болуы мүмкін білім беру үдерісі барысында бағдарламаны түзету қажеттілігі. Бағдарламаны уақтылы түзету үшін үнемі қажет-оқушының жетістіктері үшін тамақтану. Ол үшін критериалды қолданылады мұғалімдер мен маман жүзеге асыратын жетістіктерді бағалау-ми оқу бағдарламаларын қысқарту (бейімдеу) мынадай жағдайларда талап етіледі

37

оқушы оқу пәнінің мазмұнын меңгеруде қиындықтарға тап болады Мжмбс белгілеген көлемге және оны зерделеу қарқынына сәйкес сыныпта.

жеке оқу бағдарламаларын құрастыру сәйкес жүзеге асырылады- ПМПК ұсыныстарына сәйкес: "жеке оқу жоспарлары бойынша оқыту".- жоспарға және жеке оқу бағдарламаларына сәйкес"

жеке оқу бағдарламасы білім алушы үшін келесі пәндерден құрастырылады- жалпы сынып жағдайында білім алушының интеллектінің бұзылуымен. жеке тұлғалар- оқу жоспарын дуализациялау оқу жоспарының пәндерін анықтаудан тұрады.

оқушының қажырлық міндетін немесе жоспарлар (мәтін құрастырады алдымен көмегіне негізделі бағалау) негізінде және оның мазмұнын ескере отырып, арнайы оқытушымен- мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына/ үлгілік оқу бағдарламаларына сәйкес пән бойынша үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны зерделі бұзылған білім алушыларға арналған бағдарламалар қысқартылған/жеке оқу жоспарының мәтіні міндетті түрде болуы

керек- үлгілік оқу бағдарламасының бөлімдері бойынша оқу мақсаттарын сақтай отырып, қалыптастырамын- күтілетін нәтижелер түрінде берілген (оқушының дағдылары мен іскерліктері) және оқытудың ең тиімді әдістері мен тәсілдерін көрсету берілген оқу бағдарламасының (қосымша) құрылым және ақпараттар әдістері

анықталғанды анықтауы керек білім алушылық бағдарламалар өзгеріс оқудің нәтижелерін дағдыларлық нақты (әдеті деңгей) және қалыптасу сатысында тұрған дағдылар- оқушының білімдерін дағдыларлық ақпараттың критерийі әдіс болып табылады- оқушының табысты орындау үшін мұғалімнің көмегін пайдалана білуі оқу тапсырмасы, белгілі бір дағдыны немесе дағдыны жүзеге асыру (мысалы, арифметикалық есепті шешу, шаманы өлшеуді орындау және жазу нәтиже т.б.). оқушыға көмек ретінде мұғалім мыналарды пайдалана алады- жоспарларды бағалау кезінде назар аудару қажет білім алушының білімдерін дағдыларлық ақпараттың критерийі үшін мән болып табыламын- мән ақпараттың мәндері мен пәндер жүзеге асырылуының болуына әсер ету.

оларға мыналар себеп болуы мүмкін- оқу материалын меңгерудегі қиындықтардың орнын толтыру қажет. Осы дағдыларды қалыптастырудың мақсаттары оқыту бағдарламасына енгізілуі керек. -

Ғы.

педагогикалық диагностиканы жүргізу кезінде мыналарға назар аударған жөн қалыптасты- оқу іс-әрекетінің құрамдас бөліктерінің мазмұны (мотивация, өзін-өзі ұйымдастыру, жоспарлау, сіз- оқу іс-әрекеттерін орындау және бақылау), жұмысқа қабілеттілік, белсенділік қарқыны және қандай тәрбие жұмысының нысандары оқушыға оқу материалын (жазбаша) жақсырақ түсінуге көмектеседі, ауызша, практикалық әрекеттерге, көрнекі материалдарға және т.б. сүйене отырып), т.б. бұлар оқушы үшін ең қолайлы оқыту әдістері мен тәсілдерін таңдауға негіз болады, сонымен қатар- диагностикалық тапсырмалар ретінде тапсырмалар мен жаттығуларды қолдану керек,

белгілі бір тақырып, бөлім шеңберіндегі оқу мақсаттарына сәйкес келетіндер- оқу пәнінің ла. нұсқаулық нақты, нақты, кезең-кезеңімен болуы керек. тесттерді қолдану қажет емес: оқушының түсінуін қиындатуы мүмкін тапсырманы орындау шарттары, және ол тек осыған байланысты қате

жіберуі мүмкін педагогикалық диагностиканың нәтижелері жазылуы керек (ЛПУ-игерілмеген бағдарламалық материалдың себебінен емес, себебінен педагогтардың бөлімдері мен тақырыптары бойынша жетістіктер карталарында болуы мүмкін) үшін мұғалім диагностиканы сабақта жүргізеді, ал арнайы мұғалім жүргізеді оқушының дайындық деңгейін талдау және көмектің мазмұнын анықтау. жеке сабақтарда. Оқушының меңгеру деңгейі келесі жағдайларда анықталуы мүмкін-бағдарламаға сәйкес келетін шығыстармен және жақын арадағы даму аймағымен

алдыңғы тоқсанның немесе тіпті сыныптың қалай болғанда да, педагогтар бағдарламасын қысқарту кезінде оқу мақсаттары (міндеттері) анықталатын диагностика – бағдарламаның мазмұнын анықтаудың бастапқы нүсбесі оқушы үшін міндетті болмайтын дағдылар мен дағдылар), олар мұқияттықпен орындалған грамматика.

оның бағдарламасына осы тоқсанда енгізілетін болады. өлшемшартпен мыналар айқындалады:- ЕҚМ бағдарламасының бір бөліміне негізделген мезгілдік және мақсаттар (дағдылар және қарқынды меңгеру) - бұл оқушының меңгеруіне ықпал ету үшін олардың мақсаттілігі бөлімнен оқу мақсаттарын (дағдыларын) анықтауға болады. Оқушының меңгеруіне негізгі білімнің көрсеткіштерін табу әріптiң берiлген мәні үшiн бiр әрекет; 1.2.1.3 ұсыну және мысал келтiру-қосу мен азайту арасындағы бейнелеу арқылы көрсетiлген және негiзiнде шешу-қосу мен азайтуға байланысты; "Логика элементтері" 4 бөлімінен: 1.4.1.1 диаграммаларды қолдана отырып, екі жиынның бірігуін көрнекі түрде бейнелеу және жиынның бір бөлігін жою; 5-бөлімнен "Математикалық модельдеу": 1.5.2.5 арнайы есептің қолдануы мен қысқартуы мен оқушының есепті білмейді.- қолда бар материалдардың көмегімен кестелер, пиктограммалар, диаграммалар.

39

мен сандарды нөмірлеу, есептеу техникасы бойынша білімді меңгеруде жеймін арифметикалық амалдарды шешу тәсілдерімен 20 шегінде қосу және азайту 1-сыныптағы математика курсының негізі болып табылатын есептер. меңгерілген оқушымен 1-сыныптың математика курсының негізгі түсініктері қысқартылған шеңберде- бұл бағдарламаның негізгі мақсатын орындауға мүмкіндік береді. біріккен білім мен дағдыларды қалыптастыруға көбірек уақыт бөлу, білімнің қолдануы мен бағдарламаның арнайы мақсатын орындау үшін қолдануы мен бағдарламаның арнайы мақсатын орындауы анықталады және әрқайсысының мақсатының "проксимальды даму аймағында" жатқан дағдылар оқу бағдарламасының бөлімі және мазмұны бойынша орындалатын дағдыларны жеке бағдарламалар бойынша оқытуды келесі жолдармен оқытуға жаңы нүсбелерді қолдану. негізгі жалпы білім беретін пәндерді оқытумен ұштастыра отырып, жалпы сыныпта оқуға-пәндердің (математика, ана тілі және оқылым) жеке пәндері бойынша психологиялық негізінде қарқынды және білімді бағдарламаның бейнесін оқытуды сабақтарда қолдануға мұғалімнің жеке көзқарасымен, қарқындылығымен және нақтылығымен анықталады оның сипаты мүмкіндіктердің өзгеруінен кейін үнемі өзгеріп отырады оқушының. жеке көзқарас көлемнің өзгеруінен көрінуі мүмкін және қысқартылған/жеке білім беру бағдарламасы аясында оқушыға арналған оқу тапсырмасының күрделілігі.- дуальды оқыту бағдарламасының, оқу тапсырмасын кезең-кезеңімен орындауы мен бағдарламаның негізінде бағдарламалары бойынша орындалатын иллюстрациялар, алгоритмдік ұсыныстар негізінде орындалуы мүмкін болуына сәйкес келмеуі мүмкін хб. Бұл тапсырма оған бағдарламалар, үлгілер, деректер кестелері, шоттарды, калькуляторды пайдалануы мен сынып жетекшісі сабақта ұсынады. Көбінесе мұғалімге бұл ұсыныстарды білдіретін бағдарламалар анықталған немесе жеке бағалау арқылы бағдарламаның бейнесін оқытудың бірінші нүсбесінен алынғандықтан бұл педагогтар бірлесіп жұмыс істейді бағдарламаның. Бағдарламаның әрбір мақсаты үшін жеке тұлға анықталған емес, еңбекқорлық. ҰБТ, сараланған бақылау-диагностикалық тапсырмалар [13].

Пайдаланылған әдебиеттер ТІЗІМІ

- 1 Қазақстан Республикасы Президентінің жарлығы. стратегиялық даму Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі: 2018 жылғы 15 ақпанда бекітілген. Мына білім беру бойынша ашық құжаттама.- Юнеско, 2003.
- 3 білім берудегі теңдік және инклюзивті көзқарас// білім беруге арналған білім беру саласындағы жоспарлауды дайындау, қайта қарау және бағалау: бірлескен Біріккен Ұлттар Ұйымының білім беру саласындағы бастамасының өнімі- және басқаларға арналған ұйымдар 2010 ж. жарты және практикалық іс-ерекшеліктері бар адамдарға білім беру саласындағы құзыреттер.- 1995 Қазақстан Республикасы. ҚР заңы. білім туралы.
- 6 білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидалары, реба- бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын меңгерушілер- мемлекеттік орта және жалпы орта білім беру: Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2014 жылғы бұйрығы (қосымша)- 2013 ж. орта жалпы орта): Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 30 қазандағы бұйрығы- бр. 2014 жылғы 595- шектеулі оқушыларға арналған бастауыш білім берудің типтік оқу жоспарлары- мүмкіндіктері шектеулі: Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2011 жылғы бұйрығы (жарияланған мазмұндағы)- 595- шектеулі оқушыларға арналған білімі: бұйрық ҚР БҒМ 2017 жылғы 18 тамыздағы №422.
- 10 арнаулы ұйымдар түрлері қызметінің үлгілік қағидалары туралы- бөліністер: Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2017 жылғы 14 ақпандағы №66 бұйрығына арналған типтік оқу бағдарламалары- жаңартылған білім беру бағдарламасы бойынша бастауыш білім беру деңгейінің негізгі шартының білім мүмкіндіктері арналған үлгілік оқу бағдарламасы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2017 жылғы 27 шілдедегі орта жалпы орта білім берудегінің 5-10 сыныптарының мүмкіндіктеріне сәйкес бақылау жүргізудің үлгілік қағидалары, өб- білім беру ұйымдары Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2018 жылғы 20 қыркүйектегі № 469 бұйрығы.
- бастауыш, негізгі орта білім берудің оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдары, жалпы орта білім беру: Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2008 жылғы 18 наурыздағы № 125 бұйрығы 41 2018 жылғы 14 маусымдағы өзгерістер бойынша.

14 Критериалды бағалау жүйесі бойынша әдістемелік ұсынымдар мүмкіндігі шектеулі балалардың оқудағы жетістіктері.- астана, 2015 қ.

15 Педагогикалық диагностиканың әдістемесі (ағымдық бақылау) оқу психикалық дамуы тежелген бастауыш сынып оқушыларының жетістіктері мен білім туралы құжаттардың түрлері мен нысандарын бөлінуі туралы.- алматы, 2018.

ственного үлгі және оларды беру ережелері: Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2011 жылғы 28 қыркүйектегі бұйрығының 28-ші тармағы бойынша жасалған.- тілінен ауд.- белград, 2012.

18 Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты (бастауыш- мо, негізгі орта, орта): Қазақстан Республикасы үкіметінің қаулысымен бекітілген

2012 жылғы 22 тамыздағы №1480-қ және қосалқы құралдардың тізбесі: бекітілді. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2004 жылғы 18 қарашадағы.

жылғы 26 қазандағы бұйрығы бойынша білім беру ұйымдары жабдықтармен және жиһазбен жабдықтау нормалары- орта білім берудің, сондай-ақ арнаулы білім беру ұйымдарының педагог қызметкерлерінің көрсетілетін қызмет стандарты. құжаттарды Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2016 жылғы 22 қазандағы №670 бұйрығына қарамастан білім беру ұйымдарында бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білімнің жалпы білім беретін

бағдарламалары бойынша оқыту үшін
22 психологиялық, педагогикалық қолдау және оқытуға қолдану
орта, жалпы орта білім беру: ҚР БҒМ 8 сәуірдегі бұйрығымен бекітілген
2015ж., № 179.
ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балаларға мектептерде қысқа
мерзімге-
орта мерзімге және ұзақ мерзімді негізгі деңгейдегі оқу әдістері мен
әдістері жинағы. Алматы: ҰҒПҚКп, 2015. іске асыратын жалпы білім беретін
мектептердің педагогтерінің:
әдістері мен әдістерін ұйымдастырудың негізгі ізгілікті ортаны құру-
жалпы білім беру пәндері бойынша.- алматы: ұҒПҚКп, 2015 .
25 ализарина а.к., Құдайбергенова Г.к., Досыбаева к.б., Алмазова т.н.
мектептегі білім берудегі қиындықтарды нейропсихологиялық түзету
технологиясы-
ұсыныстар мен әдістерінің жинағы. Алматы: ҰҒПҚКп, 2015. жиялық
жұмыстары. - М.: Сфера сауда орталығы, 2003.

42

27 семенович а.в. нейропсихологиялық диагностика және түзету
балалық шақ: жоғары оқу орындарына арналған оқу құралы. - М.:
"академия" баспа орталығы, 2002.

28 практикалық нейропсихология. үлгерімі нашар оқушыға көмек/
ред. ж.М.Глозман. - М., 2009. астында.

29 безруких М.М. проблемалық балалар. - М., 2000.

30 жазу және оқу: оқу мен түзетудегі қиындықтар /ред.
о.б.иншакова.- М.,2003.

31 ализарина а.к. логопедиялық пункттің қызметін ұйымдастыру:
әдістемелік ұсынымдар.- алматы: ұҒПҚКп, 2017ж.

32 ефименкова л.н., Мисаренко Г.Г. корекциді ұйымдастыру және
әдістері-
мектептегі логопедтің логопедтің жұмысы: логопедке арналған нұсқаулық.-
Мәскеу, 1991ж.

43

А ҚОСЫМШАСЫ

бағалауды жүргізу үшін мұғалім мен мамандардың құжаттамасының
үлгісі-білім беру қажеттіліктері мен мазмұнын анықтаудың ки

Нысан 1. ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушыларды есепке алу журналы- № НОМ-да таныстармен ...

№ п/п	Аты-жөні Туған күні-мен Күні	сыныбы: жалпы/ арнайы/ менкабинет	ұсыныс- мәліметтер ПМПК/ ақққ	оқушы туралы ақпарат туралы АҚЖК қорытындысы қиындықтардың сипаты мен ұсынымдар бойынша, програм- біз оқытамыз: (бейімдеуші, жеке тұлға), басқа ақпарат- статистикалық бала туралы мәліметтер)	мысал- шы
	оқуға түстім-мен мектепке	психологиялық- педагогикалық қолдау (% оқу уақытын- мени).			

- 1.
- 2.
- 3.

1А нысаны.

Бірінші сынып оқушыларының ата-аналарына

құрметті ата-аналар! Сұрақтарға жауап берулеріңізді Бұл ұрпақты мен мектеп мамандарына оқытуды жақсырақ жасауға бағалаймын. Егер сіз ештеңе білмейсіз, ешбір белгіні жіберіп алмай, қажет мінез-құлық (даму), крест қою немесе төртеуінің біреуінің астын сызу ұсынылған жауаптар. егер маңызды деп санасаңыз, қосымша жазыңыз бала туралы ақпарат.

1. Балаңызды дені сау, дені сау деп санайсыз ба, сіз-бірақ білімді, мектептегі жүктемені көтере аламын ба?

- 1) Иә 3) иә дегеннен гөрі жоқ
- 2) жоқтан гөрі иә 4) жоқ

2. Оның көру, есту қабілеті дамығанына сенімді бола аласыз қабыпты ма? (егер ауытқулар болса, көру, есту немесе сөйлеуге бада Назар аударыңыз)

- 1) Иә 3) иә дегеннен гөрі жоқ
- 2) жоқтан гөрі иә 4) жоқ

Қосымша ақпарат (денсаулыққа қатысты қандай мәселелер

3. Оның мінез-құлқында сізді мазалайтын көріністер бар ма астын сызу): қозғалтқыштың тежелуі немесе тежелуі-мазасыздыққа, ашушаңдыққа, төзімсіздікке бейімділік шу, тұншығу, негізсіз қорқыныш, көз жасы және т.б.

44

- 1) Иә 3) иә дегеннен гөрі жоқ
- 2) жоқтан гөрі иә 4) жоқ

Қосымша ақпарат: (қандай көріністер қысқаша)

4. Айтылған сөзді түсінуде немесе өз сөзінде қиындықтар бар ма?

сөйлеу тілі: дыбыстарды, сөздерді дұрыс айтпайды, сөйлем құрмайды

- 1) Иә 3) иә дегеннен гөрі жоқ
- 2) жоқтан гөрі иә 4) жоқ

айта алмайды (қажеттісінің астын сызу керек).

5. баланың есте сақтау қабілеті жақсы ма, өлендер, ертегілер немесе әңгімелер, сөз тіркестері-

көктемгі тапсырмалар, әріптер немесе сандар?(қажеттісінің астын

сызу, өлендер, ертегілер)

- 1) Иә 3) иә дегеннен гөрі жоқ
- 2) жоқтан гөрі иә 4) жоқ

6. бала тыңдау кезінде табандылық пен зейінділікті біле ала ма?-

ет оқу, сурет салу, теледидар көру?

- 1) Иә 3) иә дегеннен гөрі жоқ
- 2) жоқтан гөрі иә 4) жоқ

7. Бала жұмыс барысында қаншалықты тез шаршайды, ол

табанды ма?

- 1) Иә 3) иә дегеннен гөрі жоқ
- 2) жоқтан гөрі иә 4) жоқ

одан әрі тиісті астын сызыңыз:

-Ұзақ уақыт жұмыс істей алады (30 минуттан артық), тіпті егер ол оны сәт ұнатпаса да-

- Ұзақ уақыт бойы тек өзіне ұнайтын іспен айналыса алады

- Егер ол бизнесті ұнатса да, онымен ұзақ уақыт айналыса алмайды

- табанды емес

8. Сіз оны епті деп атай аласыз ба? сурет сала, мүсіндей, жұмыс істей алады ма

қайшымен, баспа әріптерімен жазу керек пе? Бауларды өзі байлау

үшін, үшін-

түймелерді басу, секіру, велосипед тебу, доппен ойнау?

(нақты не істей алатынын немесе болмайтынын атап көрсетіңіз: сурет салу немесе түймелеу)

9. Баланың өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары бар ма (өзі

жасай ала ма

1) Иә 3) иә дегеннен гөрі жоқ
2) жоқтан гөрі иә 4) жоқ

10. Сіздің балаңыз жеткілікті түрде жауапты деп айтуға бола ма? (тапсырмаларды ұмытпайды, уақытында орындауға тырысады).

- 1) Иә 3) иә дегеннен гөрі жоқ
- 2) жоқтан гөрі иә 4) жоқ

45

11. Бала ересектермен, балалармен мінез-құлық басқарушылармен, ұжымдағы орындарда

- 1) Иә 3) иә дегеннен гөрі жоқ
- 2) жоқтан гөрі иә 4) жоқ

12. бала мектепке барғысы келе ме?

- 1) Иә 3) иә дегеннен гөрі жоқ
- 2) жоқтан гөрі иә 4) жоқ

13. Сіздің ойыңызша, баланың табысты білім алуы үшін оқу үдерісі қажет пе?

ма көмек: (қажет деп санайтыныңызды атап өтіңіз). 1) жоқ,

арнайы көмек қажет:

1) деңгейде 3) деңгейде

циалистерге қажеттілік жоқ

- 2) арнайы педагогтің 4) жеке көмекшінің

14. Сіздің ойыңызша, балаға қандай жағдайлар жасау керек,

ол сыныпта табысты оқуы үшін бе? - арнайы немесе арнайы

құралдарды қажет етпейді-

қажет

- 1) сабақта мұғалімнің жеке көмегі мен қолдауы

- 2) бірінші партада отыруға

- 3) сабақ арасында демалуға мүмкіндік беру

- 4) жеке сауалнама, жеке тапсырмалар

Қосымша ақпарат:

баланың күшті жақтары: _____

баланың әлсіз жақтары: _____

46

1 а нысаны

Бірінші және одан кейінгі мектеп оқушыларының ата-аналарына арналған сауалнама нәтижелері.

құрметті ата-аналар, ұсынылған сұрақтарға жауап берулеріңізді сұраймыз.

Бұл мұғалім мен мектеп мамандарына оқытуды жақсырақ ұйымдастыруға көмектеседі

және балаға көмек көрсетіңіз. ешбір белгіні жіберіп алмай, қажет

мінез-құлық (даму), ұсынылған жауаптардың біреуінің астын сызу. егер

маңызды деп санасаңыз, бала туралы қосымша ақпарат жазыңыз.

1. Бала мектепке баруға дайын ба?

ықылассыз, көп аң ауламай, ықыласпен, қуанышпен, жауап беруге

үстіндегі тәртібіне әбден бейімделдіңіз бе? Қабылдай ма әдеттегідей жаңа тәртіп қалай?

әзірге жоқ; онша емес; негізінен, иә; әрине, иә; жауап беруге қиналамын.

3. Оқудағы жетістіктері мен сәтсіздіктерінен аман қала ма?

жоқ; иә дегеннен гөрі жоқ; жоқ дегеннен гөрі иә; сөзсіз иә; қиналып жауап беруін

4. Оның бойында жауапкершілік сезімі толығымен қалыптасты оқу нәтижелеріне қию керек пе?

әзірше жоқ; толық емес; негізінен, иә; әрине, иә; мен қиналып жүрмін-жел.

5. бала сізбен мектептегі тәжірибесімен жиі бөлісе ме?

әзірше емес; кейде бөліседі; әрқашан бөліседі; жиі; қиналып жүрмін жауап беру.

6. Бұл әсерлердің басым эмоционалдық сипаты қандай? - ний?

негізінен жағымсыз эмоционалды әсерлер басым болады; әсерлер әртүрлі, бірақ жағымсыздары көбірек; позитивтер мен кері әсерлер-

7. Бала мектептегі оқуға өзінше қызығушылықпен қатысуға уақыт жұмсайды- үй тапсырмасын дайындау?

нақты көрсетіңіз _____

8. Үй тапсырмасын орындау кезінде бала сіздің көмегіңізге оларға жабдырмалары?

көмек әрқашан қажет, біз жиі көмектесеміз, кейде көмектесеміз- қуатқа мұқтаж емеспін, жауап беруге қиналамын.

47

9. Оқудағы қиындықтарды қалай жеңеді?

қиындықтардың алдында ол бірден өтіп кетеді; көмекке жүгінеді; өзінің күш-жігерін тартысады, бірақ шегінуі мүмкін; жеңуге табанды қиындықтар; жауап беруге қиналамын.

10. Өз жұмысын өзі тексеріп, қателігін тауып, түзете ала ма? - ки?

ол мұны өзі жасай алмайды; кейде мүмкін; мүмкін, егер сіз оны мұнда тексерсеңіз; жауап беруге қиналамын.

11. бала сыныптастары туралы жиі шағымдана ма, ренжіді ме оларға?

өте жиі; өте жиі; болады, бірақ сирек; бұл іс жүзінде жоқ болады; жауап беруге қиналамын.

12. Бала оқу жүктемесін шамадан тыс жүктемесіз көтере ала не ма? -

жоқ; иә дегеннен гөрі жоқ; жоқ дегеннен гөрі иә; әрине, иә.

13. Сіз оның денсаулығының жай-күйіндегі жағымсыз рөлдерістерді байқадыңыз ба? -

айқын көрінеді; кейде көрінеді; бар, бірақ жоқ- маңызды; байқалмады, жауап беруге қиналамын.

14. Сіздің біліміңіз үшін мектепке бейімделу процесі деп белгілесіңіз ба?

иә дегеннен гөрі жоқ; жоқ дегеннен гөрі иә; иә; жауап беруге қиналамын

15. Бала жұмыс барысында қаншалықты тез шаршайды, ол тапсырманы істей ала ма?

иә 1) жоқ 2) иә 3) жоқ 4) жоқ

одан әрі тиісті астын сызыңыз
- Ұзақ уақыт жұмыс істей алады (30 минуттан артық), тіпті егер ол оны ұнатпаса да-

- Ұзақ уақыт бойы тек өзіне ұнайтын іспен айналыса алады

- Егер ол бизнесті ұнатса да, онымен ұзақ уақыт айналыса алмайды

16. Сіздің ойыңызша, баланың табысты білім алуы үшін не көмекке қажет деп санайтыныңызды атап көрсетіңіз)

1) жоқ, мамандардың көмегіне мұқтаж емес

көмекке мұқтаж:

1) психолог 3) логопед

2) педагог-дефектолог 4) тьютер (жеке көмекші)

17. Сіздің ойыңызша, балаға қандай жағдайлар жасау керек, ол сыныпта табысты оқуы үшін

- ерекше немесе арнайы шарттарды қажет етпейді

- қажет:

- 1) сабақта мұғалімнің жеке көмегі мен қолдауы
- 2) бірінші партада отыруға
- 3) сабақ арасында демалуға мүмкіндік беру
- 4) жеке сауалнама, жеке тапсырмалар

Қосымша ақпарат:

Баланың күшті жақтары: _____

Баланың әлсіз жақтары: _____

1 б нысаны

Оқушының ата-анасымен әңгімелесу хаттамасы (ПОҚ қызметінің маманы толтырады)

Баланың тегі, аты _____

Туған күні _____

Мекен-жайы _____

отбасының құрамы:

әкесі - (Аты-жөні, туған жылы, білімі, жұмыс орны, лауазымы, жұмыс

уялы телефон,

байланыс телефоны) _____

Ана - Аты-жөніжыл туған күні, білім беру, ме-
жүз жұмыс орны, лауазымы, жұмыс телефоны, байланыс телефоны-
фоны _____

Отбасының басқа мүшелері: _____

отбасының әлеуметтік сипаттамасы: толық/толық емес/көп балалы/аз
балалы/баламені/әлеуметтік жағдайы төмен. жоғары, орташа
материалдық жағдайы бар отбасы-
байлықпен қамтамасыз етілген (қамтамасыз етілген)/ материалдық әл-

ауқаты төмен/(малоо-қамту) пәлестігі және құрлық алуы жоқ/бар тұрғын үй алаңдары, т.б.

баланың жеке бөлмесі бар/ бала бөлмені отбасы мүшесімен бөліседі/ баланың ұйықтайтын және айналысатын жеке орны жоқ/т.б. отбасы және бала-ата-ана қатынастарының ерекшеліктері отбасындағы психологиялық ахуал. тәрбие түрі (гипер-қамқорлық, жабайлық, гипоқауіпсіздік және қараусыздық, авторитарлық тәрбие, емес-дәйекті). ата-аналардың баланы оқытуға, орындауға қатысуы үй тапсырмасы.

ата-аналардың мектеп мұғалімдерімен байланысы және өзара әрекеті

50

2. бала туралы мәліметтер

1. ПМПК қорытындысы мен ұсыныстары.

2. денсаулық жағдайы (медициналық қорытындылар, анықтамалар).

- есту

- қозғалыс саласы

созылмалы аурулардың болуы, емделуі (педиатрдың қорытындысы, болмауы-вропатолог, басқа дәрігерлер)

мүгедектік: жоқ/ иә (қандай ауру бойынша)

3. логопедпен, психологпен, де-мен дамытушылық сабақтарға қатысты/ фексологияға да мамандар

4. спорт секцияларына, үйірмелерге, билерге және т.б. қатысады.

5.Ата-аналардың бала туралы пікірі (нәтиже бойынша маман толтырады).- әңгімелесу, сауалнама жүргізу және байланыс паспортын рәсімдеу бар-дармен)

Баланың дамуы мен оқуында ата-аналарды не алаңдатады:

баланың күшті жақтары (ата-аналардың пікірі)

баланың әлсіз жақтары (ата-аналардың пікірі)

51

уақыттың әлеуметтік жағдайын зерттеу бойынша жалпы
балалармен ұсыныстар

52

1 в нысаны

Коммуникативтік төлқұжат

Бұл менмін

Баланың суреті

Менің атым -----

мен жылы дүниеге келдім ----- жылы

қазір маған ----- жылдар

53

Менің отбасым және менің өмірімдегі басқа да маңызды адамдар

мен туралы маңызды ақпарат

Менің мүдделерім

маған ұнайтын нәрселер

маған ұнамайтын нәрселер

Менің мықты жақтарым

әлсіз жақтары

Мен өз бетімше не істеймін

54

мен басқалардың көмегімен не істеймін

адамдар мен үшін істеуі керек нәрселер

Мен туралы басқа да маңызды ақпарат:

нысанды толтырған тұлға -----

Күні -----

55

2 а нысаны

Сабақта оқушыны бақылау хаттамасы (ағымдағы бағалау бірнеше күн ішінде)

Оқушының аты-жөні _____
мұғалім және мамандар (логопед, психолог, арнайы педагог) индикернекі түрде әркім сабақта оқушының мінез-құлқы мен іс-әрекетін бақылайды, хаттамада көрсетілген критерийлерді пайдалана отырып, ешбір белгіні жіберіп қалмастан белгі әлсіз көрсетілсе, онда тиісті бағанда "1" қойылады, егер белгі әлсіз көрсетілсе, онда қойылады "2" шығады. егер кестеде сипатталған мінез-құлық сипаттамалары байқалмаса берілсе, онда бауын басқа бақылау сипаттаманы қалай атап өту керек баланың мінез-құлқы, баланың соңғы уақытта өзін қалай ұстағанын еске түсіру керек-сы бақылаулар бірнеше күн бойы жүргізіледі, бақылаулар жүргізіледі-олар әртүрлі сабақтарда әңгімелеседі.

№ р/с	бағаланатын мінездеме	Бақылау күндері. оқу пәні.
-------	-----------------------	----------------------------

I. Сыныптағы мінез-құлық

- импульсивті, тежелген, сабақта мазасыз, жеткізбейді іс соңына дейін.
- тапсырмаларды бірнеше рет қайталау және тұрақты қайталау қажет ересек адамның бақылауында.
- нұсқауларды, талаптарды бірден емес, баяу қабылдайды мұғалімдер. тежейміз. жұмысқа бірден қосылмайды, ұзақ уақыт "жүгіреді-аяқталады".
- Мұғалімге және/немесе балаларға сабаққа кедергі келтіреді.
- сыныптың тұрмыс тәртібінің ережелерін, талаптарын орындамайды мұғалімдер.
- мұғалімнің фронтальды нұсқауларын қабылдамайды, өзі-сынып жұмысына тұрақты түрде қосылмайды (жоқ сияқты) ал ересек адамның көмегінсіз сыныптық тапсырмаларды орындамайды.

II. қызмет қарқыны

- тежелген, баяу, басқа балалармен ілесе алмайды.
- жұмыс қарқыны біркелкі емес. тез шаршайды, қажиды: тез шаршайды, шаршайды-летаргиялық немесе, керісінше, тежелмеген күйде болады.

3. ұқыпсыз жұмыс істейді, көп қателіктер жібереді, қадағаламайды сабақ барысында көп нәрсеге алаңдайды.
4. жұмыс қарқыны жылдам, бірақ ол ретсіз және "ақымақтықпен" жұмыс істейді.

III. Танымдық дамыту

1. жеткілікті зерделі емес: жобаларға жауап беру қиынға соғады-сұрақтар мен тапсырмалар.
2. үнемі қосымша түсініктемелер мен бағдарламалық қамтамасыз етуді қажет етеді-жәдігерлер.
3. қоршаған әлем туралы білім, дағдылар мен қабілеттердің жеткіліксіз көлемі оқуға қажетті дағдыларды меңгеру.
4. көрнекі ақпаратты қабылдаудағы қиындықтар: СРА мүмкін емес-суреттерде қажет нәрсені көру үшін жад, ол туралы нашар бағдарланған-дәптердің, жазбаның, оқулықтың кезбе кезі.

IV. Сөйлеуді дамыту

1. сөйлеу жеткілікті түрде түсінікті емес. дыбысты өңдеуде қиындықтар бар.-тозу.
2. басқа балалармен салыстырғанда сөздік қоры нашар. бар-ются сөйлеудің грамматикалық құрылымының бұзылуы.
3. егжей-тегжейлі мәлімдемелердің, түсіндірмелердің қиындықтарын білдірді-үшін. бір буынды сөйлеуге тырысады.
4. ақпаратты құлақпен қабылдаудың баяулауы, бағдарламалық қамтамасыз етудегі қиындықтар-ауызша өтініштер мен түсініктемелерді түсіну.

V. Құрдастарымен және ересектермен қарым-қатынас

1. жалғыз ойнағанды жөн көреді, байланысы аз, аулақ жүреді балаларды.
2. балалармен қақтығысады, жиі ұрысады, ашуланады.
3. әңгімені немесе ойынды қолдауды білмейді.
4. Шамадан тыс көпшіл, қарым-қатынаста қашықтық сезімі төмендейді балалармен, мұғаліммен,

VI. Эмоциялық ерекшеліктер

1. Көңіл-күйдің фоны көтеріңкі, көп тілді, "барлық жерге көтеріледі", әлсіз ескертулер мен сындарға жауап береді.
2. Эмоциялық "өзгерістер": оңай тұтанады, ауысады жылау мен ренжітуге деген толқу мен ашулану күйлері. Эмоционалды түрде жеткіліксіз болуы мүмкін: себепсіз күлкі, айқайлау, жылау, өзімен сөйлесу (қажеттісінің астын сызу)
3. балалар мен ересектерге қатысты агрессияны көрсетеді.

57

4. көңіл-күй төмендейді, қорқады және мазасызданады, жылайды, өзіне сенімсіз өз күштерінде негативистік.
5. үлгермеушілікке, ескертулерге, төмен бағаға адекватты емес реакция: ашулану, айқайлау, жылау, мұғаліммен айтысу, істеушіден бас тарту- (қажеттісінің астын сызу)

VII. Қозғалтқышты дамыту

1. графикалық белсенділік нашар дамыған, қолжазбасы ебедейсіз, жоқ-түсінікті.
2. жалпы үйлестіру бұзылған. ыңғайсыз, ыңғайсыз.
3. еңбек және сурет салу сияқты пәндерде сәтсіз.
4. артық көреді (жиі) сол қолмен жұмыс істеу

VIII. Әлеуметтік-тұрмыстық дағдылар

1. өз бетінше шешіну, киіну, түймелеу кезіндегі қиындықтар-түймелерді, бауларды және т.б.
2. сабаққа өз бетінше дайындала алмайды: қажеттісін алу-сабаққа арналған дәптерлер, оқулықтар, оқу құралдары.
3. ұқыпсыз тамақтанады, ұқыпсыз киінеді, "лас", үнемі солар-өз заттарын қояды немесе ұмытады (қажеттісінің астын сызу керек).

2 б нысаны

Мінез-құлық пен іс-әрекетті психологиялық-педагогикалық бағалау оқушының сабақта (бақылаулардың қорытындылары бірнеше күн ішінде енгізіледі)

Баланың тегі, аты _____ жасы: _____
 мұғалім/психолог, педагог, логопед _____
 сыныбы _____
 Бақылау күні _____

2 б нысаны оқушының сабақтағы бақылау нәтижелері бойынша толтырылады. бақылау бағаландырылмай қойылады, ол ҰБТ-да жиі пайдаланылды.

№	бағаланатын мінездеме	бағалау шарларда
---	-----------------------	------------------

I. Сыныптағы тәртіп

- импульсивті, тежелген, сабақта мазасыз, істі соңына дейін жеткізбейді. - оа.
- тапсырмаларды бірнеше рет қайталауды және тұрақты бақылауды қажет етеді ересек адамның.
- мұғалімнің нұсқауларын, талаптарын бірден емес, баяу қабылдайды. тор-мұса. жұмысқа бірден қосылмайды, ұзақ уақыт "тербеледі".
- Мұғалімге және/немесе балаларға сабаққа кедергі келтіреді.
- сынып тәртібінің ережелерін, мұғалімнің талаптарын орындамайды.
- мұғалімнің фронтальды нұсқауларын қабылдамайды, өз бетінше қабылдамайды сынып жұмысына қосылады (жоқ сияқты) және ересек адамның көмегінсіз сыныптық тапсырмаларды орындамайды.

II. қызмет қарқыны

- тежелген, баяу, басқа балалармен ілесе алмайды.
- жұмыс қарқыны біркелкі емес. тез шаршайды, қажиды: летаргиялық күйге түседі немесе, керісінше, тежелген.
- ұқыпсыз жұмыс істейді, көптеген қателіктер жібереді, оқу үлгерімін қадағаламайды-ка, көп нәрсеге алаңдайды.
- жұмыс қарқыны жылдам, бірақ ол ретсіз және "ақымақтықпен" жұмыс істейді.

III. Танымдық дамыту

- тапқырлығы жеткіліксіз: қарапайым сұрақтарға жауап беру қиынға соғады және тапсырмалар.

- үнемі қосымша түсініктемелер мен көмекті қажет етеді.
- қоршаған орта туралы білімнің, дағдылар мен дағдылардың жеткіліксіз көлемі, мүмкін емес-

4. ~~нәтижелерінің~~ нәтижелерінің қысқартылған нұсқасында дауағы қиындықтар: бірден көре алмайды суреттерге қажет, дәптердің кеңістігінде нашар бағдарланған, прописи, оқулықтың.

IV. Сөйлеуді дамыту

1. сөйлеу жеткілікті түрде түсінікті емес. дыбысты айтуда қиындықтар бар.
2. басқа балалармен салыстырғанда сөздік қоры нашар. бұзушылықтар бар-сөйлеудің грамматикалық құрылымының ерекшеліктері.
3. егжей-тегжейлі мәлімдемелерде, қайталауда айтылған қиындықтар. бір буынды сөйлеуге тырысады.
4. ақпаратты құлақпен қабылдаудың баяулауы, сөздерді түсінудегі қиындықтар-көктемгі өтініштер мен түсініктемелер.

V. Құрдастарымен және ересектермен қарым-қатынас

1. жалғыз ойнағанды ұнатады, байланысы аз, балалардан аулақ жүреді.
2. балалармен қақтығысады, жиі ұрысады, ашуланады.
3. әңгімені немесе ойынды қолдауды білмейді.
4. Шамадан тыс көпшіл, балалармен қарым-қатынаста қашықтық сезімі төмендейді, мұғалім, басқа ересектер.

VI. Эмоциялық ерекшеліктер

1. Көңіл-күйдің фоны көтеріңкі, көп тілді, "барлық жерге көтеріледі", әлсіз әрекет етеді ескертулер мен сындарды.
2. Эмоциялық "өзгерістер": тез тұтанады, күйден ауысады жылау мен ренжітуге деген толқу мен ашу. себепсіз күлу, айқайлау, жылау, өз-өзімен сөйлесу (қажеттісін атап өту керек)-қамшы)
3. балалар мен ересектерге қатысты агрессияны көрсетеді.
4. көңіл-күй төмендейді, қорқады және мазасызданады, жылайды, өз қабілеттеріне сенімсіз,
5. ~~негативтік~~ үлгермеушілікке адекватты жауап бермеу, ескертулер, төмен баға: ашулану, айқайлау, жылау, мұғаліммен айтысу, қызметтен бас тарту (қажетінің астын сызу)

VII. Қозғалтқышты дамыту

1. графикалық белсенділік нашар дамыған, қолжазба ебедейсіз, оқылмайды.
2. жалпы үйлестіру бұзылған. ыңғайсыз, ыңғайсыз.
3. еңбек және сурет салу сияқты пәндерде сәтсіз.
4. артық көреді (жиі) сол қолмен жұмыс істеу

60

VIII. Әлеуметтік-тұрмыстық дағдылар

1. өздігінен шешіну, киіну, түймелерді бекітудегі қиындықтар, баулу және т.б.
2. сабаққа өз бетінше дайындала алмайды: сабаққа қажетті заттарды алу-дәптерлер, оқулықтар, оқу құралдары.
3. ұқыпсыз тамақтанады, ұқыпсыз киінеді, "лас", үнемі жоғалтады немесе жоғалтады-кейде өз заттарымыз болады (қажеттісінің астын сызу керек).

Толтырылған күні " ____ " _____ қ. _____

педагогтың/маманның қолы.

3 нысан

оқушының мінездемесі (бірінші/екінші жартыжылдық, жыл соңы) мен жұмыс істейтін әрбір мұғалім және әрқайсысы толтырады (өз қолымен)

сала	күшті жақтары/өзекті деңгей	қиындықтар
Оқылым	(қолданыстағы дағдылар сипатталады бағдарламаға сәйкес, жарлықтар-қай сыныпқа, тоқсанына сәйкес келеді-тын)	
ов		
тжд		
хат	бар дағдылар сипатталады бағдарламаға сәйкес, жарлықтар-қай сыныпқа, тоқсанына сәйкес келеді-тын)	
Математика	бар дағдылар сипатталады бағдарламаға сәйкес, қандай сыныпқа, тоқсандарға сәйкес келеді)	
оқу бағдарламаларын өткізу		
Басқа пәндер (соның ішінде музыка және өнер)	бағдарламалар сипатталады бағдарламаға сәйкес, жарлықтар-қай сыныпқа, тоқсанына сәйкес келеді-тын)	
бқ туралы		
әкб		
оқу іс-әрекеті: мотивация, өзін-өзі ұйымдастыру-		
б.,		
оқу бағдарламаларын жоспарлау, орындау және бақылау		
іс-әрекеттер.		
жұмысқа қабілеттілік және белсенділік қарқыны		
сөйлеу: өзіндік және түсіну		
қабылдау, зейін, есте сақтау, ойлау.		
Эмоциялар мен мінез-құлық (сабақта және сабақтан тыс)		
мұғаліммен қарым-қатынас және өзара әрекеттесу және бір нәрсе-сынып оқушыларымен		
Козғалыс дағдылары (ұсақ моториканы, жалпы моторикасы)		
өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары		
әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау		
бағдарламаның мақсаттарын және міндеттерін жалпылау	оқушыда бар ресурстар	о р а н және -
оқудағы қиындықтардың болжамды себептері	табысты болу үшін ілімде	лық, ко- емес- о бхо д және м о туралы ескеру оқу орнында процесінде
оқу бағдарламасын ұйымдастыруға арналған ұсыныстар-цесса (мүмкіндігінше нақты)		

62

4 нысан

Оқушының жиынтық мінездемесі _____ ФИ _____ сынып _____ күні

(топтық талқылау және материалдарды жалпылау нәтижелері бойынша: бағыттау, мұғалімнің педагогикалық зерттеуі, тереңдетілген мамандардың тексеруі, әңгімелесу деректері және ата-аналардың сауалнамасы, коммуникативтік паспорттың мазмұны)

оқудағы қиындықтар Күшті жақтары Психологиялық (эмоциялық- (бастапқы және бастапқы нәтижелерінің қатарына қызығушылық, міндеткерушілік)

қайталама)
оқытудағы қиындықтардың көріністері-
ния:
оларды тудыратын себептер

ерекшеліктері

Ескертпелер.

оқытудағы қиындықтардың көріністерін - мұғалімдер мен мамандар анықтайды
сауалнама жүргізу және ата-аналармен әңгімелесу, оқушының бақылауы барысында
сабақта, оның қызметінің өнімдерін (дәптерлер, суреттер және т.б.) зерделеу кезінде
оқытудағы қиындықтардың себептерін мамандар бұрыштың көмегімен анықтайды-
жүйелеу негізінде жүргізілген психологиялық-педагогикалық тексеру-
ции оқудағы қиындықтардың себептері.

63

5 нысан

№ жалпы білім беретін орта мектебі кМм

өқққ шешімімен қабылданған "Бекітемін"
№ жббм № ЖББМ директоры _____
« _ » _____ 20 ____

ЖЕКЕ БАҒДАРЛАМА

психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу

сынып оқушылары

20-ға... оқу жылы

1. Оқушы туралы жалпы мәліметтер

Т.а.ә. Туған күні: сыныбы:

Ата-аналардың т.а.ә.:

Баланың дамуы мен оқуында ата-аналарды не алаңдатады:

ата-аналардың өтініштері:

Сынып жетекшісінің т.а.ә.:

ПМПК қорытындысы мен ұсыныстары:

Сүйемелдеу мамандарының т.а.ә.:

арнайы педагог:

психолог:

логопед:

Оқыту түрі: кәдімгі сыныпта, арнайы сыныпта, психологиялық кабинетте-педагогикалық қолдау (оқу уақытының%-ы), үйде (қажеттісінің астын сызу керек).

жеке және топтық сабақтарға қатысу кестесі:

логопедпен бірге-

арнайы педагогпен-

психологпен бірге-

2. Оқушының жиынтық мінездемесі

(топтық талқылау және материалдарды жалпылау нәтижелері бойынша: бақылау, мұғалімнің педагогикалық зерттеуі, тереңдетілген мамандардың тексеруі, әңгімелесу деректері және ата-аналардың сауалнамасы, коммуникативтік паспорттың мазмұны)

көріністері мен себептері оқытудағы қиындықтар	күшті жақтары қызығушылықтары, қызметтік қабілеттері	психологиялық (эмо- циональдық) ерекшеліктері
---	---	--

ескертпелер:

Оқытудағы қиындықтардың көріністері – мұғалімдер мен мамандар анықтайды-
сауалнама жүргізу және ата-аналармен әңгімелесу, оқуды бақылау барысындағы ұстанымдар-
сабақтардың қиындықтарын (дәптерлер, дәптерлер) құралдарында көмегімен анықтайды
жүйе шетінде тереңдетілген психологиялық-педагогикалық тексеру-оқытудың қиындықтарын талдау.

65

3. Оқушының ерекше білім беру қажеттіліктері .... ФИ ..... кл Бірінші (екінші) жартыжылдық

ерекше қажеттіліктерді қанағаттандыру үшін оқытудың арнайы арнайы білім беруші- шарттары білім беру қажеттіліктерін қанағаттандыру қажетті қажеттіліктересепке сәйкес келетін тармақтар ғана белгіленеді)- қажет болған жағдайда қажетті мәліметтер сәйкес келеді)

1. оқу бағдарламасын өзгерту
жоспардың (қажеттісінің астын сызу)-
камшы). 1. талап етілмейді.
2. талап етіледі

2. оқу бағдарламаларын өзгерту
пәндер бойынша бағдарламалар етіледі:
(қажеттісінің астын сызу) бейімделген немесе қысқартылған, бағдарланған
Мжмбс;
б) арнайы/жеке бағдарламалар

3. Оқыту әдістері 1)
2)

4. бағалау тәсілдері 1) бақылау тапсырмаларының санын азайту
оқыту нәтижелерінің 2) тапсырма нұсқауларын жеңілдету, нұсқауларды келесіге бөлу
(оқушының жетістіктері) бірнеше бөлік
3) жұмысты орындауға кететін уақыттың ұлғаюы,
3) тапсырманы орындаудың ауызша/жазбаша түріне артықшылық беру,
4) иллюстрациялық және басқа да анықтамалық материалдарды (па) пайдалану-
теңге, алгоритмдер, жоспар),
5) педагогтың көмегі (нақты неден көрінеді).

5. оқулықтарды іріктеу- 6) дараланған мазмұндағы бақылау тапсырмалары
 оқу құралдарының, астыңғы жұмыс дәптерлері:...
 жеке тағам дайындау- 3) арнайы дидактикалық материалдар: ...
 оқу материалдарын-
 аулау
6. оқу бағдарламасын біріңбіріші парта
 орындар мен құрылғылар біреуі жұмыс үстелінде
 оқыту ортасын құру 3) мұғалімнің көмекшісінің қасында және т.б.
 4) Сабақтың бір бөлігі үстелдің артында тұрып жұмыс істейді
 5) Сабақтың бір бөлігі ресурстық бөлмеде жұмыс істейді
 6) Басқа: ...
7. техникаға қажетті оқушыға қандай техникалық құралдар қажет екенін көрсетіңіз
 құралдарын және ол үшін сыныпта қандай құралдар бар (мысалы: жоспар-
 шет, компьютер, дыбыс күшейткіш аппаратура және т.б.)
8. арнайы көмек- жартыжылдықтың негізгі мақсаттары мен міндеттері.
 педагогтың Мамандықпен жүргізілетін сабақтардың жиілігі-
 педагогпен аптасына, сабақтың ұзақтығы, нысаны
9. логопедтің көмегі сабақтар (жеке, кіші топтық)
 жартыжылдықтың негізгі мақсаты мен міндеттері. Логопемен
 жүргізілетін сабақтардың жиілігі-
 аптасына үй, сабақтың ұзақтығы, сабақтың түрі (инди-
 түрлік, кіші топтық).

66

10. педагогтың көмегі- Мұғалімнің көмекшісінің оқушыға көрсететін көмегінің функциялары
 ассистенттің мен өлшемі.
11. психологиялық БҚ- қажет болған жағдайда бұл көмекті өзгерту ерекшеліктері
 қуат жартыжылдықтың негізгі мақсаттары мен міндеттері. Аптасына
 сабақтардың жиілігі,
 сабақтың ұзақтығы, психологпен (инди) жүргізілетін сабақтардың
 нысаны
12. әлеуметтік-педагогикалық жартыжылдықтың негізгі мақсаттары мен міндеттерін көрсетіңіз.
 көмек көрсету түрлік, кіші топтық, топтық).

4. Мұғалімге ұсыныстар

Оқушының сабаққа белсенді қатысуына не көмектеседі (Қысқартылған/адап-жеке кәсіптік бағдар беру-
 оқыту тәсілдері, жұмыс орнын бейімдеу, жалпылау тәсілдері-
 тапсырмаларды орындау және бағалау және т.б.)

5. Ата-аналарға ұсыныстар

ықтимал іс-шаралар (денсаулыққа, күн тәртібіне қатысты, Қол жеткізілген нәтижелер-
 үй іс-әрекетінің түрлері, отбасында бос уақытты өткізу, астыңғы-
 үй тапсырмаларын дайындау, қосымша сабақтардың сабақтарына қатысу
 білім беру және т.б.)

6. Жеке оқу жоспары Аты-жөні Бірінші сыныпқа арналған сынып оқушылары жартыжылдық (тоқсан) ... оқу жылының

пәндер тізбесі жалпы бағдарлама қысқартылған /адап-жеке кәсіптік бағдар беру-
 оқу жоспарының бағдарламаланған- грамматика, (бағдарлама-
 Мжмбс негізінде МаМжмбс-да бекітілген)

Ескертпе: сәйкес оқушы үшін таңдалған оқу жоспарының түрі
 оқу жоспарының әрбір пәні бойынша оның мүмкіндіктері "+" белгісімен көрсетіледі.

67

7. Қысқартылған/жеке оқу бағдарламалары Аты-жөні ... сыныбы оқу жылының бірінші тоқсанына ...

Ана тілі (қысқартылған/ жеке)

Қолданылатын оқыту әдістері (қажеттісін белгілеу, басқаларын қосуға болады)

оқушыға ұсынылатын тапсырмалар санының азаюы
оқу тапсырмасының көлемі азаяды
оқу тапсырмасының мазмұны жеңілдетіледі
Мұғалімнің кезең-кезеңімен бақылауымен оқушыға бөліктерге бөлініп ұсынылатын оқу тапсырмасы
Оқулықтағы тапсырма мұғалімнің құрастырған тапсырмаларымен ауыстырылады
Тапсырмаларды орындау үшін берілген нұсқаулар қысқа және түсінікті
оқушыға жазғандарын дауыстап айтуға немесе сыбырлап айтуға рұқсат етіледі
оқу тапсырмаларының саны азаяды
Сынып алдында дауыстап оқудың қажеті жоқ
Қайталауға көбірек уақыт беріледі
теориялық материалдың көлемі азаяды
дерексіз ақпараттың мазмұны түсіндіріледі, нақты сөздермен, сызбалармен суреттеледі, заттармен
құралдарды (қарындаш, сызғыш) пайдаланып мәтінді оқу ретін қадағалай отырып, келесі әрекеттерді орындаңыз-ға, трафарет сызықтары және т.б.)
қызмет түрлері өзгереді
Жаттап алу керек ақпарат көлемінің азаюы
оқылатын мәтін абзацтарға бөлінген, негізгі ақпараттың асты сызылған
Оқылған немесе тыңдалған мәтінге жеңілдетілген сұрақтар қойылады.
сабақтардың кесірінен пайдалануға рұқсат етіледі:
ережелер жинағын құрастыру
Осыған ұқсас жаттығулардың мысалдары
Диктанттың бір бөлігін ғана жазады
Диктанттың әрбір екінші сөйлемі ғана жазылады
Зейінді шоғырландыру үшін
орындалатын тапсырманың мақсатына мезгіл-мезгіл назар аударылатын жағдай
тапсырманы орындау кезеңдеріне мезгіл-мезгіл назар аударылады
жетістіктер атап өтіледі
марапаттау үшін әртүрлі әдістер қолданылады

68

Екінші тіл (қысқартылған/жеке)

Қолданылатын оқыту әдістері (қажеттісін белгілеу, басқаларын қосуға болады)

оқушыға ұсынылатын тапсырмалар саны азаяды
оқу тапсырмасының көлемі азаяды
оқу тапсырмасының мазмұны жеңілдетіледі
Мұғалімнің кезең-кезеңімен бақылауымен оқушыға бөліктерге бөлініп ұсынылатын оқу тапсырмасы
Оқулықтағы тапсырма мұғалімнің құрастырған тапсырмаларымен ауыстырылады
Тапсырмаларды орындау үшін берілген нұсқаулар қысқа және түсінікті
оқушыға жазғандарын дауыстап айтуға немесе сыбырлап айтуға рұқсат етіледі
оқу тапсырмаларының саны азаяды
Сынып алдында дауыстап оқудың қажеті жоқ
Қайталауға көбірек уақыт беріледі
теориялық материалдың көлемі азаяды
дерексіз ақпараттың мазмұны түсіндіріледі, нақты сөздермен, сызбалармен суреттеледі, заттармен
құралдарды (қарындаш, сызғыш) пайдаланып мәтінді оқу ретін қадағалай отырып, келесі әрекеттерді орындаңыз-ға, трафарет сызықтары және т.б.)
қызмет түрлері өзгереді
Жаттап алу керек ақпарат көлемінің азаюы
мәтіннің оқылатын бөлігі абзацтарға бөлінеді, негізгі ақпараттың асты сызылады.
сабақтардың кесірінен пайдалануға рұқсат етіледі:
ережелер жинағын құрастыру
Осыған ұқсас жаттығулардың мысалдары
Диктанттың бір бөлігін ғана жазады
Зейінді шоғырландыру үшін
орындалатын тапсырманың мақсатына мезгіл-мезгіл назар аударылатын жағдай
тапсырманы орындау кезеңдеріне мезгіл-мезгіл назар аударылады
жетістіктер атап өтіледі
марапаттау үшін әртүрлі әдістер қолданылады

Математика (қысқартылған/жеке)

Қолданылатын оқыту әдістері (қажеттісін белгілеу, басқаларын қосуға болады)

оқу тапсырмасының мазмұны жеңілдетіледі
оқушыға ұсынылатын тапсырмалар санының азаюы
оқу тапсырмасының көлемі азаяды
тапсырмалар бойынша тапсырмалар нақты нұсқаулармен тұжырымдалады, нақты сұрақтар қойылады
Мұғалімнің кезең-кезеңімен бақылауымен оқушыға бөліктерге бөлініп ұсынылатын оқу тапсырмасы
Сынып алдында жауап берудің қажеті жоқ.

Жаттап алу керек ақпарат көлемінің азаюы тапсырмаларды немесе жаңа материалды түсіндіруге арналған тапсырмалар нақты иллюстрациялар арқылы пайдаланылады заттар, арнайы дидактикалық материалдар сызбалар, графикалық сызбалар, формулалар арқылы түсіндіретін қосымша мәліметтер мұғалім арнайы дайындаған тапсырмалар арқылы пайдаланылады оқушы қателесуі мүмкін орындар белгіленеді (оқушы зейіндірек болуы үшін) сабақтардың кесірінен пайдалануға рұқсат етіледі: қағидалар, үлгілер көбейту кестесінің орны; салмақты, ұзындықты, уақытты және т.б. өлшеу кестелері; калькулятор беті алгоритмдік нұсқаманы, жадынаманы орындау

69

Зейінді шоғырландыру үшін орындалатын тапсырманың мақсатына мезгіл-мезгіл назар аударылатын жағдай тапсырманы орындау кезеңдеріне мезгіл-мезгіл назар аударылады жетістіктер атап өтіледі марапаттау үшін әртүрлі әдістер қолданылады Бақылау жұмысын жазады өз бетінше; ең аз көмекпен; арнайы педагогтың көмегімен жүзеге асады; тапсырмалар саны азаяды; мұғалім мазмұнды оқушы үшін жеке тандайды ; Кез келген қосалқы қосымша материалдарды пайдалануға рұқсат етілген.

Басқа заттар (қажет болған жағдайда)

Жартыжылдықта қол жеткізілген оқу нәтижелерін жалпылау (әрқайсысы шенберінде оқу пәнінен):

одан әрі оқытуға арналған ұсыныстар: жалпы бағдарлама бойынша оқуды жалғастыруға болады мұғалімнің жеке көзқарасымен жалпы бағдарлама бойынша оқытуды жалғастыру (әдістер, оқыту тәсілдері, жетістіктерді бағалау тәсілдері) бейімделген бағдарлама бойынша оқытуды мұғалімнің жеке көзқарасымен жалғастыру (оқыту әдістері, тәсілдері, жетістіктерді бағалау тәсілдері) бағдарламаны қайта қарауды талап ететін жағдай басқасын ауыстыру

ескертпелер, түсініктемелер:

1. Психологтың жеке және кіші топтық сабақтарының бағдарламасымен оқушы _____ 1 тоқсанда 20..-20.. оқу жылының

жеке тұлға, топтаржұмыс бағыттары. жеткені туралы белгі- ескертпе
кіші топ., сабақтар Мақсаттар-күтілетін нәтижелер (жетіспеушіліктің
(топ оқушыларының құрамы)келер себептері- бекіту)

2. Логопед-мұғалімнің жеке және топтық сабақтарының бағдарламасымен оқушы _____ 1 тоқсанда 20..-20.. оқу жылының

жеке тұлға, топтаржұмыс бағыттары. жеткені туралы белгі- ескертпе
кіші топ., сабақтар Мақсаттар-күтілетін нәтижелер (жетіспеушіліктің
(топ оқушыларының құрамы)келер себептері- бекіту)

70

10. Арнайы пәннің жеке және топтық сабақтарының бағдарламасы педагогтың аты-жөнімен оқушы _____ 1 тоқсанда 20..-20.. оқу жылының

жеке тұлға, топтаржұмыс бағыттары. жеткені туралы белгі- ескертпе
кіші топ., сабақтар Мақсаттар-күтілетін нәтижелер (жетіспеушіліктің себептері-
(топ оқушыларының құрамы)келер нәтижені бекіту)

Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметінің басшысы:

Психолог _____

Арнайы педагог _____

Логопед _____

Ата-аналар (олардың орнындағы адамдар) _____

71

6 нысан

Ата-аналардың келісім нысаны

_____ ата-анасының (қамқоршыларының) біреуінің аты-жөні

_____ ата-аналардың (қамқоршылардың) мекенжайы мен телефоны

_____ (№ ҰБТ ЖОББМ психологиялық-педагогикалық қолдау қызметі)

КЕЛІСІМ

Күні: _____

_____ (жасалған орны)

мен жетістіктер мен қиындықтарды бағалауды жүргізуге келісімді беремін, менің ұлым (қыздарым) бастан кешіретін) _____ оқыту кезінде жемісін алу үшін білім беру бағдарламасын орындау үшін мәліметтердің менің баламның қолдануы туралы, оқушылардың мәліметтер базасына берілетін еді.

ата-анасының (қамқоршыларының) бірі _____
(қолы) (аты-жөні)

7 нысан

Мұғалімге арналған сұрақнама

Мұғалімге сұрақтар

Жауаптар
мұғалімдер

- сіздің ойыңызша, оқу үдерісіндегі қиындықтар неден көбірек көрінеді оқушының үдерісі барысында?
- оқу материалын меңгеруде;
- оқу іс-әрекетінің дағдыларын меңгеруде;
- қиын мінез-құлық.
- оқу тапсырмаларын орындау кезінде оқушыға нақты қандай қиындықтар туындайды-ний? (қиындық тудыратын нақты әрекеттерді атаңыз)
- қиындықтармен кездесуге оқушы қалай қарайды?
- оқушының қандай қасиеттерін жеңуге көмектеседі деп ойлайсыз қиындықтармен бе?
- сіздің ойыңызша, оқушының қандай қасиеттері оны жеңуге кедергі келтіреді қиындықтармен бе?
- оқушының қандай көмегі түрінде қиындықтармен жұмыс түрін өз бетінше орындайды?
- жалпы көтермелеу: "сен істей аласың. Бұл сенің қолыңнан келеді"
- "Бұл ойыңызша, ол оқу іс-әрекетінде қай жағынан ең табысты?"
- "Бұл тапсырма қандай ережеге сәйкес келеді?" деген жетекші сұрақ.
- әрекеттің басталуын көрсету.
- "Мен қалай істеу керектігін көрсетемін, сен де солай қайталайсың" деген шешімнің барлығын көрсету
- сіз оқушымен жеке жұмыс жасайсыз ба? сабақта? сабақтан кейін?
- жеке көмекті қалай жүзеге асырасыз?
- тапсырманы қайтадан түсіндіріп жатырсыз - толығырақ, егжей-тегжейлі.
- баланың нені меңгергенін анықтасаң, қиын сәтті ізде.
- сабақтың орындалуын бақылау үшін баланы сабақтан кейін қалдырасыз;- тапсырмаларды орындаумен.
(басқа)
- осы іліммен жұмыс жасауда сізді мазалайтын мәселені қорытындылаңыз-ком.

ескертпе. Форма мұғалім қызметке жүгінген кезде қолданылады көмек сұрай отырып, психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу

73

қосымша б

Оқудағы қиындықтардың түрлері (себептері)

жұмыстың төмендігі-өндірістегі қиындықтардың төмендігі	қиындықтардың төмендігі	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ
меншікті еркін реттеуді, қайта өңдеу жоспарлау және бақылауды	көру арқылы ақпараттың	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ

1. з а м е д л е н н о ж оғарылатылған кімге қиын жұмысқа қосу- тартымдылық, бейнелеу өнері ұйымдастыру қабылдау ашамын- ботқа; жылдам қозғалыс бесігі- алдын ала ашу және бойынша- сол және жылдам сөйлеу.	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ
сарқылуды немесе маркумдық және олардың сандар: ұзақ уақытқа ар жа о ш және мәселені түсіну.	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ
да қабілеттіліктің - 2. қиындықтарды қоса білгенді жай-рандық Жиі қайта сұрайды- сабақтың барысы негізсіздікке ұшырамағандығын ескеретіндер қарым-қатынастар: құрғақ мұғалімдер.	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ
күннің, оның бағдарлары заттардың, емес солға, алдында-үшті, сарқылуды кезінде	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ
2. шаршаған кезде: шарттарда және ұстаздың қолына бірден астынан жоғары және ең есту жүктемесіне - мақсат қою (оны жоғарту, білу, 2. оқи қиындықтары назар аудару - қиын- есту қабілетінің төмендеуі	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ
-қарқын баяулайды ауыстыру арналасы көру- ҰС бойынша бағалау назар аудару - қиын- сөйлеуді түсіну қабілеті.	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ
іс-әрекеттер, на- басқа, жеткіліксіз- тельдік па- қағазға, қағазға- сөйлеуді түсіну қабілеті.	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ
жалқаулық ериді, басталған МДҰ-ны аяққа қолдану: қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ
пассивтілік (ле- басталған МДҰ-ны аяққа қолдану: қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ
партада тұрады, ұйықтайды); з а п о м и - н а е ф а к т а л г а н ж о л д а р - сөйлеу жады.	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ
одан қарыз алады); 3. өзіндік қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ
-қозғалыс пайда болды; салғастырма; рафикалық 3. айналы сөздердің мағынасының	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ
ұйым-қайғымен- ет образбен жұмыс- әріптердің бейнесін жасау; сандарды мағынасы, грамм- айқындалуы; формалар мен	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ
үкіметке бғм-нің ақпарат бақылауымен сандар. айнамен оқу мағынасының формалар мен	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ
орындақта отыру, қателер; 3. баям қозғалыс, мысалдар. мағынасының формалар мен	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ
айналады, алаңдатады; қателердің көптігі: болжам бойынша, менгерудегі қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ	қиындықтарды жеңу- қиындықтарды жеңу- көзбен шолып тексеру-сөйлеу қабілеті бар аяқ

етса жанама әсерлері рұқсаттамалар, әкелу. тітіркендіргіштер; әріптер, буындар саны, пайда болады; сөздердің; жазудағы қателер, - құймалы және бөлшектеп-оқу кезінде және сөздердің ұрыс жазылуы, операциялар бойынша қаралардың болмауы -қолжазба өзгереді: ұсыныстар және т.б. шамасы әріптер болжамды оқу-басу, еңіс. көптеген адамдармен бірге-жазбаша жұмыстар-кәсіптіктермен; боттар жиі көрсетіледі. септік қателердегі қателер аяқталмайды- операцияларда, шешімдерде шенді. міндеттерді шешу. қателердің пайда болуы талап айтқан кезде: жағдайына байланысты рұқсаттамалар, ауысулар-жұмысқа қабілеттілік жаңалықтар, енгізулер нысты. мағыналық бөліктердің - мүмкін бір рет- мәтіннің, ойландыратын және төмен болуы мүмкін көңілсіз. оқу мотивациясы, мүдделі емес-оқу бағдарламаларындағы көрсеткіштер-оқытуда.

разрядталатын заттың шешу. санның құрылысы; 5.хатта: жіберемін-жазуудағы қателер бойынша әріптерді ауыстыру көп мәнді хи- дыбысталуы жағынан жақын, ауылдардың, елді мекендердің белгілерін білдіріп-ауысумен шаралар жіберу разряд арқылы. диктанттардағы сөз тіркестері. 5. қиындықтар бойынша шешудің кедейлігі. логиканы түсіну- аграмматизмдер. еңбек-грамматикалық баяндаудың мазмұны. қорытындылар (ішінде психологиялық мәтіндерде) қақырып- ерекшеліктері: туралы- міндеттерді шешу). өңгімелесуді бузады тежелетін және тежеусіз- зерделі баланың.

Мұғалімге оқуда әртүрлі қиындықтары бар балаларды оқытуға арналған ұсыныстар

жұмысқа қабілеттіліктің өсірілуі	қиындықтарының қасымалдаудағы қиындықтардың қиындықтары	қиындықтардың қиындықтары	қиындықтардың қиындықтары
саны	реттеуді, жоспарлауды, және бақылау	- көрнекі жұмыстардың көрнекі-кеңістіктік-ақпараттың	ақпаратты
1.Мөлшерлеу көлем оқу тапсырмаларының.	1. оқушыны отырғызу мұғалімге және көзге жақын оқу үшін.	1. индиді көрсету-көмек	1.бірінші жұптың артында отыру-ойыншық, құжаттарды ұсыну-ақпаратқа қол жеткізу-дәл баяу және анық.
2. Іс-әрекет түрлерін өзгерту және жұмыс қарқыны сабақта	2. тапсырма беруге бағыттаушы көмек, жеке тұлғаларды беру	2. тапсырма беруге болмайды. көмек беруге жолдарды айту, жазу	2. сұрауға ынталандыру, жауаптың көшірмесі, ұсынылған-ақпарат беруге уақыт беру
3. негіздерді таныстыру- материал және үшін- Дания бақылау сол кездегі жұмыстар оқушы болмаған кездегі шаршадым және жұмысқа бақылау	3. негіздерді таныстыру- нұсқаулар - не және қалай істеу керектігін айту.	3. негіздерді таныстыру- нұсқаулармен, нүктемен ірі кәсіпорынмен тетраулау	3. сұрауға ынталандыру, жауаптың көшірмесі, ұсынылған-ақпарат беруге уақыт беру
4. қамтамасыз ету сабақ уақыты қысқа үзіліс үшін уақыт- күшті жұмыс кезінде тың тершеңдікте.	4. қамтамасыз ету сабақ уақыты қысқа үзіліс үшін уақыт- күшті жұмыс кезінде тың тершеңдікте.	4. қамтамасыз ету сабақ уақыты қысқа үзіліс үшін уақыт- күшті жұмыс кезінде тың тершеңдікте.	4. қамтамасыз ету сабақ уақыты қысқа үзіліс үшін уақыт- күшті жұмыс кезінде тың тершеңдікте.
5. өткізу физми- ноутки	5. өткізу физми- ноутки	5. өткізу физми- ноутки	5. өткізу физми- ноутки
6. мотивацияны арттыру және мақтау, мақтау арқылы ойын түріндегі ойын.	6. мотивацияны арттыру және мақтау, мақтау арқылы ойын түріндегі ойын.	6. мотивацияны арттыру және мақтау, мақтау арқылы ойын түріндегі ойын.	6. мотивацияны арттыру және мақтау, мақтау арқылы ойын түріндегі ойын.

Психологиялық-педагогикалық қолдау мамандарына ұсыныстар оқуда қиындықтары бар балаларды оқыту

психолог	психолог	психолог	психолог
1. психоны арттыру- физикалық тонус және жұмысқа қабілеттілік алу, дене- ұйқы және қозғалыс жаттығулар, ойындар және дамытуға арналған тағамдар ни тұрақтылығы- мания.	1. психоны арттыру- физикалық тонус және жұмысқа қабілеттілік алу, дене- ұйқы және қозғалыс жаттығулар, ойындар және дамытуға арналған тағамдар ни тұрақтылығы- мания.	1. психоны арттыру- физикалық тонус және жұмысқа қабілеттілік алу, дене- ұйқы және қозғалыс жаттығулар, ойындар және дамытуға арналған тағамдар ни тұрақтылығы- мания.	1. психоны арттыру- физикалық тонус және жұмысқа қабілеттілік алу, дене- ұйқы және қозғалыс жаттығулар, ойындар және дамытуға арналған тағамдар ни тұрақтылығы- мания.
2. мұғалімге көмектесу ата-аналарға жасауда аяушылықпен балаларға арналған сабақта және үйде	2. мұғалімге көмектесу ата-аналарға жасауда аяушылықпен балаларға арналған сабақта және үйде	2. мұғалімге көмектесу ата-аналарға жасауда аяушылықпен балаларға арналған сабақта және үйде	2. мұғалімге көмектесу ата-аналарға жасауда аяушылықпен балаларға арналған сабақта және үйде

өқққ шешімімен қабылданған "Бекітемін"

№ жббм ЖББМ директоры

« _ » _____ 20.. _____

ЖЕКЕ БАҒДАРЛАМА

психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу

1 "В" сынып оқушылары

б.

2018-2019 оқу жылына арналған

76

1.Оқушы туралы жалпы мәліметтер

Т.а.ә.: б. Туған күні: 05.04.2011. сыныбы: 1 "в"

Ата-аналардың т.а.ә.:

Баланың дамуы мен оқуында ата-аналарды не алаңдатады: ақыл-ой мен сөйлеудің кешігуі дамыту. естудің елеусіз төмендеуі (аденоидтар 2-3ст). бойынша да бірден ести алмайды-оған не айтылғанын түсініп, бірден жауап беріңіз. мазасыз, немқұрайлы. байланыстағы қиындықтар ересектермен және балалармен. егер онымен өткір, жоғары тонмен сөйлессе, қорқады және адасады.

жалқау және үй тапсырмасын орындағысы келмейді, анасы мәжбүрлеуді білмейді.

ата-аналардың өтініштері:

- оқытудағы жеке көзқарас: бірінші партада отыру, қолдау көрсету және жеке мұғалімнің көмегі (жеке тапсырмалар), бірнеше рет сұрақ қою және көрнекі түрде көрсету мысалдар бойынша.

- дефектологпен, логопедпен, психологпен, тьютормен (жеке көмекші) сабақтар
Сынып жетекшісінің аты-жөні: Аты-жөні

ПМПк қорытындысы мен ұсыныстары: қысқартылған жалпы білім беру бойынша 1-сыныпта сынақтан өткізу-мұғалімнің жеке көзқарасы бар дамытушылық бағдарлама. психологпен сабақтар, арнайы-циаль педагог және логопед.

Сүйемелдеу мамандарының т.а.ә.:

арнайы педагог: т.и.п

психолог: а. е. а

логопед: а. х. а.

Оқыту нысаны: кәдімгі сыныпта, арнайы сыныпта, үйде (қажеттісінің астын сызу керек). жеке және топтық сабақтарға қатысу кестесі:

логопедпен - аптасына 3 рет

педагог-дефектологпен - аптасына 2 рет

психологпен - аптасына 2 рет

2. Оқушының жиынтық мінездемесі

(бастапқы бақылауды жалпылау нәтижелері бойынша педагогикалық мералардың пікірін, мамандардың тереңдетілген тексеруін, әңгімелесу деректеріне коммуникативтік паспорты бар ата-аналарға сауалнама жүргізу)

оқытудағы қиындықтардың көріністері мен себептері	психологиялық қызығушылықтары, қызығушылықтары, мінез-құлықтық ерекшеліктері
оқытудағы қиындықтардың көріністері:	1. Ескі мен-үй мұғалімнің ауызша сөйлеуін түсінді, сұрақтарға жауап бермейді, талап етіледі қайталау және қосымша түсініктеме айтылғандардың.
2. Көбінесе сынып жұмысына кірмейді, оқулықты өз бетінше орындай алады-тапсырмалар, оқытушылардың көмегіне	1. Ескі мен-үй мұғалімнің көмегі және тапсырманы орындайды егер біреу сөйлесе қорқады мүмкін-онай жоғалады, егер тапсырма қолжетпейді орындайды.
3. Баяу, тез шаршайды, оңай кетеді-тартылады, бір нәрседен қиындықпен басқаға тапсырма беру.	2. тікелей өңдеу кезінде-онай жоғалады, егер тапсырма қолжетпейді орындайды.
4. білім мен дағдылардың жеткіліксіздігі-оқу үшін қажетті пәндер.	3. позитивті реакция, байланыстан кетеді-мақталауға үйретеді-және кезінде тырысады.
5. Үйде үй тапсырмасын орындағысы келмейді, анасы баласын оларға қарай ұйымдастыра алмайды орындауға себептері:	4. жақсы қалыптасқан сыныптармен; сыныпта-кеңістіктегі фургондар, артық көреді ұсақ балалар және қозғалыс дағдылары. бірқатар қуанышпен
1. есту-сөйлеуді қабылдаудың баяулауы (есту-сөйлеуді қабылдау қалауы, мойынсұнуының оның ішінде аденоидтарға байланысты) орындайды	5. сабырлы, мейірімді және жақсы ойнайды
2. есту-сөйлеу жады көлемінің тарылуы (сөз тіркесін қабылдай және түсіне алады-екі-үш сөзден ғана).	6. құрылысты және реаны жақсы көреді-үстараптар.
3. сөйлеуді және өзін-өзі түсінуді бұзудың (мүмкін, бұл ұзақ уақытқа созылуы мүмкін-айналысу), қозғалу-ойындар, компьютер-ойындар.	7. көбірек болады және табысты, егер оның мақталайды және қолдайды-ют.

3. Оқушының ерекше білім беру қажеттіліктері және арнайы оларды қанағаттандыру үшін жағдайлар

бірінші жартыжылдық

Ерекше қажеттіліктерді қанағаттандыру үшін оқытудың

Арнайы білім беруші арнайы шаралардың білімдік қажеттіліктерін қанағаттандыру

қажетті қажеттіліктер (сәйкес келетін тармақтар ғана белгіленеді қаралатын жағдайға)

- оқу бағдарламасын өзгерту жоспардың
  - талап етілмейді.
- оқу бағдарламаларына арналған пәндер бойынша қысқартылған оқу бағдарламалары пәндер бойынша бағдарламалар бермейкес.

3. Оқыту әдістері
- 1) жеке тұлғаға арналған қысқа, баяу нұсқаулық (2-3 сөз);- бірақ б. және қимылмен қолдау көрсетіледі, егер түсінбесе - түсіндіру көрсетілімді пайдалану арқылы не істеу керек;
  - 2) жауап беруге көбірек уақыт беру;
  - 3) дәптер парағының парағын бағдарлауға көмектесу, алдарыңызда- жазбаша тапсырманы орындаумен;
  - 4) көрнекілік құралдарын, үлгіні, сурет жоспарын пайдалану- оқытудың мәнін түсінуді жеңілдету үшін жұмысты орындауға тапсырмалар;
  - 5) жұпта және топта жұмыс істеу (алдаудың алдын алу);
  - 6) жұмысқа арналған нұсқаулықтардың тұжырымдамасын қысқарту және жеңілдету- оқулықтың, жұмыс дәптерлерінің, қалыптастырушы бағалаудың тапсырмаларының атауы- дық;
4. бағалау тәсілдері
- 1) тұлғадан бойынша жеке бақылау тапсырмалары- нәтижелерін оқытудың онда (логопедпен келісім бойынша);
  - 2) бақылау тапсырмаларын орындауға кететін уақыттың ұлғаюы; (оқушының жетістіктері)
  - 3) тапсырманы орындаудың жазбаша түріне артықшылық беру;
  - 4) бақылау тапсырмаларындағы нұсқаулықтарды жеңілдету және қысқарту (қарапайым қысқа сөйлем);
  - 5) иллюстрациялық және т.б. қолдану. арналған тірек материалдарын бақылау тапсырмасының мәнін түсінуді жеңілдету;
  - 6) педагогке көмек көрсету: қысқа, баяу, бастап дейін- ауызша нұсқау беру, дайындыққа кететін уақытты көбейту- жауаптың ки.
4. оқулықтарды іріктеу) оқулықтар: 1-сынып бағдарламасы бойынша оқу құралдарының, астында жұмыс дәптерлері: 1-сынып бағдарламасы бойынша жеке тұлғаларды дайындау арнайы дидактикалық материалдар: жеке кар- оқу материалдарының жазу және оқу бойынша нүктелер
6. оқу бағдарламасын бейндейтінші партадағы жұмыс орны орындар мен құрылғылар оқыту орталары
7. техникаға қажеттілік мұқтаж емес құралдарын

8. арнайы маманның көмегі
- педагогтың
- көмегі артықшылыққа арналған негізгі мақсаттар мен міндеттер: 1) білім қорын кеңейту- қоршаған орта туралы түсініктер мен түсініктердің жинақталуына сәйкес келеді- сөздік қорын молайту; буындық оқу, жазу дағдыларын қалыптастыру буындарды және диктант арқылы қарапайым сөздерді, оқылғанды түсінуді және жазбаша; ойда 10 шегінде есеп айырысу операцияларын кеңейту математикалық терминдермен сөздік.
9. логопедтің көмегі
- жарты жылдық негізгі мақсатты мен міндеттері: 1) түсінуді, ағасына 2 рет, логопедпен өткізілетін сабақтардың жиілігі - аптасына 2 рет. Сөйлеу 2) дыбыстарды қою және автоматтандыру және буындарды жазғындыру. Сабақтың ұзақтығы - 30-40 минут, сабақтың түрі (инди- турлік, күнтізбелік, топтық). құрылымдар, сөйлеудің грамматикалық құрылымын қалыптастыру, дамыту фразалық сөйлеу.
10. психологиялық БҚ- куат
- жарты жылдыққа арналған негізгі мақсаттар мен міндеттер: 1) ұзақтығы - есту қабілетін дамыту. Сабақтың ұзақтығы - 30 минут, сабақтың түрі (жеке, астында- өрікті зейін және есту-сөйлеуді қабылдау (көлемі 4 қабат- топтық). 2) есту-сөйлеу есте сақтау қабілетін дамыту (көлемі 4 сөз), 3) сыныптастарымен қарым-қатынас жасау және өзара әрекеттесу дағдыларын дамыту.- ө.
11. әлеуметтік-педагогтік көмек
- жарты жылдыққа арналған негізгі мақсаттар мен міндеттер: 1) ұзақтығы - есту қабілетін дамыту. Сабақтың ұзақтығы - 30 минут, психологпен жүргізілетін сабақтардың нысаны (жеке, мұқтаж емес топтық).

4. Мұғалімге ұсыныстар

Оқушыға сабаққа белсенді қатысуға не көмектеседі (әдістер мен тәсілдер болмады)
оқыту, жұмыс орнын бейімдеу, қарым-қатынас жасау тәсілдері, оқылдықтар
тапсырмалар мен бағалау және т.б.)

1. қысқаша нұсқаулық (2-3 сөз) жеке б-ға жолданған,
- сандарды ата (көрсет, жаз) ...
- мысалды оқы (жауап)...
- сурет сал...
- жаздым деп айт (сызды, жасады)
2. б жауап беруі тиіс сұрақтан кейін үзіліс.
3. орындамас бұрын дәптер парағының парағын бағдарлауға көмектесу қиыны.
жазбаша түрде
тапсырмалар (сөйлеу нұсқауларын түсінуді жеңілдету үшін). көмекшінің сөйлеген сөздері,
нұсқау қимылымен сүйемелденуі керек, мысалы: - бастау
сіз осында боласыз ба ... - жазу (көлеңкелеу, бояу, астын сызу және т.б.) осылай қажет ... ; мына әріптерді, буындарды жаз; мына мазмұнды оқы.
4. орындауға дейін оқулық бетінде бағдарлауға көмектесу- берілетін қорытынды
тапсырмаларды орындаймыз. тапсырманың орындалуын келесі деңгейге көтеруде
оқулықты бірнеше кезеңге бөлу. әрбір кезең үшін қысқа, анық көрсеткіш
нұсқаулық:
-суреттен... тап; көрсет...; ата ... (түсі, пішіні, өлшемі,
пән...); белгімен белгілеу;
- дәл солай тап ...(көп, аз, басқа, ұқсас...).
5. көрнекілік құралдарын, үлгіні, суретті пайдалана отырып тапсырмалар
жұмысты орындаудың жылдық жоспары (мысалы, көркемөнер
еңбек).
6. б-ға қоңырау шалыңыз. тақтадағы тапсырмаларды сол уақыттан кейін орындаңыз
тапсырманы басқа балалар орындайды. б. тапсырманың мәнін
тапсырма түсінуге қолжетімді, деңгейге сай болуы керек
сөйлеуді дамыту.
7. жұпта және топта жұмыс. б. басқа балалардан жақсы үйренеді (орындаушы
басқа оқушының қабілеті ол үшін үлгі-өнеге. ол бақылайды
басқа балалардың істегені үшін. Бұл оның жұмысқа араласуына
сабақта. бұл ретте тыйым салу керек б. жұмысты жай ғана алдау
үстелдегі көрші. ол әр оқушының өзі не істеу керектігін түсінуді
оқу тапсырмасын орындау).
8. ә. мұғалім хабарласқанда әрқашан өз атына бірден жауап бере бермейді
сабақта оған қарай. Баланың атын атай отырып, баланың иығына тигізуге болады.
ға. қимылмен сіз оны тақтаға шақырғаныңызды немесе ұсынғаныңызды көрсетіңіз
ол партаның артында тұруы керек.

1. Көпсөзділік
нұсқаулық, туралы-
барлығына арналған
сынып оқушыларына,
сақтық көшірмесі жасалмаған
көрнекі жұбай-
малдары.
2. жылдам қарқын
мен оқушылар.
3. оқушылардың
берілетін қорытынды
мен бұл жағдайда
болуы мүмкін
4. тер туралы түсінік-
минов және выраже-
олардың мазмұны,
дауысты дыбыстар",
шылар
дауысты "дыбыстар,
алдыңғы "бойынша-
сабақтарында
келесі "сан")
5. алдыңғыларды түсінуді
логтар мен үстелдердің
түсіну оңайырақ болады.
білдіретін про-
затты алып жүру-
объектілер.
6. қиындықтар болады
көмектеседі
мәтіндік хабарларды шақыру
арифметикалық үшін-
беру, түсіну және
олардың шешімі
суреттегі болмайды-
көрсетілген суреттер-
суреттермен,
іс-әрекеттермен алдын ала-
метами.

1. математика сабақтарында б. негізінен сынып оқушылары орындайтын тапсырмаларды
орындайтын болады-
са. жазу және оқу сабақтарына арналған тапсырмалар логопедпен келісілуі керек.
2. сабақ жоспарында, мысалы: ескертпелер бөлімінде индидің мазмұны көрсетілуі керек-
б. үшін көрнекі тапсырмалар.
3. ә. міндетті түрде тақтаға шақырту, орнынан жауап беруін сұрау, сөйлеуін сұрау керек
қаттырақ, шыдамдылық танытып, оның күш-жігерін қолдайды.
4. ұсыну б. жетістіктерді бағалауға арналған тапсырмалар, ақпаратты тұжырымдауды
жеңілдету қажет-
құрылымдар. ол нақты және нақты болуы керек. мыналардан тұратын нұсқауға жол
берілмейді
екі сөйлемнен.
5. оның өзін-өзі бағалауын арттыра отырып, оның назарын оның қолынан келетін нәрсеге
аудару маңызды
және өзіне деген сенімділік.

5. Ата-аналарға ұсыныстар

ықтимал іс-шаралар, күн тәртібі, үй қызметінің түрлері,
отбасында бос уақытты өткізу

Стигнуттарға дейін
нәтижелер

1. аденоидтарды емденің, есту қабілетін тексеріңіз.
2. баламен қарым-қатынасты оның сенімділігіне, сенімділігіне сүйене отырып құру-
оптимистік болуы мүмкін.
3. баламен оның күні қалай өткені, қандай эмоциялары туралы әңгімелесу
сезіндім (неге қуандым, нені ренжіттім).

4. күн тәртібін сақтау: ұйықтау, жаттығу, демалу үшін белгіленген уақыт; кім-үй тапсырмасын орындауды (20мин.) демалыспен демалыспен қайталау (10мин). (10мин). үй тапсырмасын орындау арасындағы демалыс: физикалық жаттығулар.
5. қолдан келетін тұрмыстық міндеттерді орындауды күн тәртібіне енгізу (біреуінен бастау, жауапкершілік аясын біртіндеп кеңейту): өзіңізді алып тастаңыз бөлмедегі заттар, төсегіңді жина, ойнағаннан кейін ойыншықтарыңды жина, көмектес-дастархан жаю және т.б. міндетті түрде орындауға ұмтылу баламен бірге белгіленген тұрмыстық міндеттер мен күнделікті тәртіп.
6. Үйдегі оқу тапсырмаларын және өз міндеттерін орындауға ынталандыру-үйдегі жаңалықтар (марапаттау, көтермелеу: кез келген адамды ойнауға 15 минут рұқсат беру-компьютерде ойын ойнау). уақытында және жақсы орындалғаны үшін мақтау тапсырмалар, жетістіктерге қуану.
7. дербестік пен жауапкершілікті ынталандыру (бірте-бірте азаяды-үй тапсырмасын орындау кезінде өз көмегін барынша азайту және үй тапсырмасы).

82

6. Б-ның 1-сынып оқушыларының біріншіге арналған жеке оқу жоспары 2018- 19 оқу жылының жартыжылдығы

оқу пәндерінің тізбесі жоспардың	жалпы білім беру шақыру бөлме бағдарлама (Мжмбс)	қысқартылған бейімделген- ға) бағдарлама негізінде ма Мжмбс	жеке дара бағдарлама (жоқ бағдарланған МЖМБС-да)
қазақ тілі		+	
сауаттылыққа оқыту		+	
ағылшын тілі		+	
Математика	+		
жаратылыстану ғылымдары	+		
дүниетану	+		
өзін-өзі тану	+		
Музыка	+		
көркем еңбек	+		
Дене шынықтыру	+		

7. Оқу пәні бойынша қысқартылған бағдарлама: "Сауаттылыққа оқыту" б., бірінші тоқсандағы 1-сынып оқушылары 2018-2019 оқу жылының

түрлері сөйлеу тілі қайраткер- дық	күтілетін нәтижелер	нақты нәтижелері к еденнің соңында- жылдық (+, -, , түсініктеме- риа)
	Сауаттылыққа оқыту	
1. қызмет- және мемлекеттік тік	1.1.1.1 мәтінді 2-3 сөйлемнен, сөйлемнен танып, ажырата білу, сөз 1.1.2.1 шағын мәтіннің негізгі кейіпкерін атаңыз, ол туралы- ересектерге оқылады. 1.1.5.1 қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу этикетін қолдану: мектепте, сыныпта, психологиялық кабинетте амандасып, қоштасу- педагогикалық қолдау, қажет болған басқа жерлерде. 1.1.9.1 сөздердегі дыбыстарды ажырату және олардың белгілерін (дауысты дыбыстарды) ажырату/ дауыссыздар; дауыссыздар: қатты/жұмсақ). 1.1.9.2 сөздегі буындардың саны мен ретін анықтау. 1.1.9.3 сөздегі екпінді анықтау. 1.1.3.1 аталған жай сөйлемдегі сұраққа жауап беру мұғалім арқылы.	

83

1.1.8.1 мынадай сурет бойынша сөйлемдер құрастыру: Қыз оқиды кітапты. Анам ботқа пісіреді.

- сюжетті сурет бойынша әңгіме құрастыру (мысалы, "отбасы":
 Аңам сорпа дайындап жатыр. әже шулық тоқиды. өкем кітап оқиды
2. Құрмет-1.2.4.1 оқулықтар мәтінде кездесетін сөздердің мағынасын түсіну тік негізгі пәндер бойынша
    - 1.2.1.1 Сөздердің/сөйлемдердің сұлбаларын оқу
    - 1.2.9.1 әріптің бейнесін тану және оны дыбыспен салыстыру.
    - 1.2.1.2 оқуға ауыса отырып, бірқалыпты буынды оқуды қолдану- тұтас сөзбен жеткізу.
  3. қол қою-1.3.8.1 әріп элементтерін, бас (бас әріп) және кіші әріптерді жазу әб әріптер және олардың қосылыстары; нормаларға сәйкес түсінікті түрде жазу- каллиграфия мамасы;
    - 1.3.9.3 басында жалқы есімдермен бас әріппен жазу ұсыныстар (мұғалімнің көмегімен).
    - 1.3.4.1 тыңдалған/оқылғандардан ақпаратты беру мәтіндерді сурет, сызба, белгілер арқылы, мұғалімнің көмегімен.

Оқыту әдістері

оқушыға ұсынылатын тапсырмалар санының азаюы
 оқу тапсырмасының көлемі азаяды
 оқу тапсырмасының мазмұны жеңілдетіледі
 Мұғалімнің кезең-кезеңімен бақылауымен оқушыға бөліктерге бөлініп ұсынылатын оқу тапсырмасы
 Оқулықтағы тапсырма мұғалімнің құрастырған тапсырмаларымен ауыстырылады
 Тапсырмаларды орындау үшін берілген нұсқаулар қысқа және түсінікті
 оқушыға жазғандарын дауыстап айтуға немесе сыбырлап айтуға рұқсат етіледі
 оқу тапсырмаларының саны азаяды
 Сынып алдында дауыстап оқудың қажеті жоқ
 Қайталауға көбірек уақыт беріледі
 теориялық материалдың көлемі азаяды
 дерексіз ақпараттың мазмұны түсіндіріледі, нақты сөздермен, сызбалармен суреттеледі, заттармен
 құралдарды (қарындаш, сызғыш) пайдаланып мәтінді оқу ретін қадағалай отырып, келесі әрекеттерді орындаңыз-
 ға, трафарет сызықтары және т.б.)
 қызмет түрлері өзгереді
 Жаттап алу керек ақпарат көлемінің азаюы
 мәтіннің оқылатын бөлігі абзацтарға бөлінеді, негізгі ақпараттың асты сызылады.
 Оқылған немесе тыңдалған мәтінге жеңілдетілген сұрақтар қойылады.
 сабақтардың кесірінен пайдалануға рұқсат етіледі:
 ұқсас жаттығулардың мысалдары;
 жазбаша жұмыстың бір бөлігін ғана жазады
 Зейінді шоғырландыру үшін
 орындалатын тапсырманың мақсатына мезгіл-мезгіл назар аударылатын жағдай;
 мерзімді түрде тапсырманы орындау кезеңдеріне назар аударылады
 жетістіктер атап өтіледі;
 марапаттау үшін әртүрлі әдістер қолданылады;
 одан әрі оқытуға арналған ұсыныстар:
 жартыжылдықтағы оқу нәтижелері (бағдарламаның әрбір бөлімі аясында нені меңгердім):
 жалпы бағдарлама бойынша оқуды жалғастыруға болады
 мұғалімнің жеке көзқарасымен жалпы бағдарлама бойынша оқытуды жалғастыру (әдістер, оқыту тәсілдері, жетістіктерді бағалау тәсілдері)
 мұғалімнің жеке көзқарасымен қысқартылған бағдарлама бойынша оқуды жалғастыру мүмкіндігі
 (оқыту әдістері, тәсілдері, жетістіктерді бағалау тәсілдері)
 бағдарламаны қайта қарауды талап ететін жағдай

бақсасын ауыстыру **1 сынып оқушыларынан логопедтің жеке сабақтарының** ескертпелер, түсініктемелер **бағдарламасын 2019 оқу жылының 1 тоқсанына**

жеке тұлға.	жұмыс бағыттары.	ескертпелер
ж ө п т . ,	жұмыс бағыттары.	туралы белгі болмау себептері-
кіші топ.,	Мақсаттар-күтілетін нәтижелер	д о с т және жетістіктер
з а н мен т және мен		ҒЗИ нәтиженің)
(топтың құрамы.		+ немесе -
оқушылар)		

және н д жн фонемалық-фонематикалық жүздің қалыптасуы-
 дуалды сөйлеу дыбыстары
 сабақтар

- 1). дыбысты қою және дыбысты автоматтандыру [ш].
 дыбыс шығару [ш]:
 - тікелей буындарда: ша, шо, шу, ши, ше;
 - сөзбен айтқанда: адым, шок, қалжың, бастық, шина.
- 2). дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату.
 - қатты және жұмсақтарды ажырату;
 - саңыраулар мен дауысты дыбыстарды ажырата білу.
- 3). дыбыстық-буындық талдауды дамыту.
 - сөздегі бірінші, соңғы дыбысты, буынды ерекшелеу;
 - дыбыстардың, буындардың ретін анықтау
 сөзбен.

II лексиканы дамыту (түсіну және өзіндік сөйлеу).
 1). меңгеруге қажетті сөздік қорын кеңейту-
 мектеп бағдарламасының мазмұны (түсініктеме) аяқталуына
 барлық пәндер бойынша оқулық мәтіндерін негізінде сөздер
 күнтізбеге сәйкес тақырыптардың өтуіне қарай және атайды
 мұғалімнің жоспарымен) сөздер тізімін құрастыру. 70% сөздер
 қосымшалар. оқулықтағы сөздер мен сөз тіркестерін түсіну-
 ков "жоғары жылдамдықпен жүгіру" принцип бойынша нысқталады-
 қызыл"). атайды
 түсіну, өз сөйлеуінде орынды қолдану- -50% сөздер
 мектеп бағдарламасына сәйкес: тізімнен
 -зат есімдер; түсінеді
 -етістіктер; және атайды
 сын есімдер; 50-ден аз%
 - көсемшелер: қосулы, ішінде, үшін сөздердің ішінен
 - үстеулер: алыс-жақын, жақын тізімнің
 2.сөздерді ажырату және атау:
 - сөздер-объектілер: тірі ("бұл кім?"), және жан немесе -
 ("бұл не?");
 - іс-әрекет сөздері (не істейді?),
 - белгілер сөздер (қайсысы?).

III.Грамматикалық құрылыстың қалыптасуы (және немесе -
 мания және өз сөйлеуі).

1.Флексия дағдыларын қалыптастыру:

жағдайлар бойынша түсіну және өзгерту:

а) болмыстың айыптау септігін қалыптастыру-
 дық

- 1 және 3 ауытқулар

- 2 ауытқу

ә) сұрақтан көсемше септігін жасау-
 ми:

немен?

қайда?

Қайда?

в) сұрақтармен деративті септік жалғауын қалыптастыру:

кімге? (1 бас сүйек- анаға)

кімге ? (2скл - ағасына)

сандар бойынша өзгерту:

а) зат есімдер:

- 1 және 2 ауытқулар (қол-қол, мұрын-мұрын)

- 2 ауытқу ср.тұқымдас (терезе-терезе, жұмыртқа-жұмыртқа)

- 2 сын.бағ. күйеуі., сәрсенбі. тұқымдас (орындық-орындықтар, ағаш-
 ағаштар)

- 2 кл.(қала-қалалар, аспаз-аспаздар)

ә) етістіктер:

жүгіреді-жүгіреді (наст.уақыт)

жүгірді (а) - жүгірді (прош.уақыт)

жыннысы бойынша: етістіктер ер. және әйел. жынныс. өтті. уақыт-
 мени (тұрды-тұрды)

IV. фразалық және келісімді сөйлеуді дамыту+ немесе -

1. сөйлемдегі сұрақтарды түсіну және оларға жауап беру-
 типті 3 сөзден тұратын:

Анам ыдыс жуады (кім жуады? Не жасайды
 ана?Нені жуады?)

2.типті үш сөзден тұратын сөз тіркестерін қолдану:

мен алмұрт, Петяны көремін (сүйемін, сатып аламын), (1 және 3 скл.
 зат есім), піл, үй, (2б.зат есім)

3. тип суреті бойынша сөйлемдер құрастыру:

Қыз бала кітап оқып жатыр. Анам ботқа пісіреді.

4. сюжетті сурет бойынша әңгіме құрастыру (қосулы-
 мысал, "отбасы": Анам сорпа дайындап жатыр. әже вя-
 шұлық киеді. әкем кітап оқиды, т.б.

5. сөйлемдегі сұрақтарды түсіну және оларға жауап беру-
 типті 4 сөзден тұратын:

мен (бала) еденге отырамын(отырамын). (орындықта, кілемде, жылы орындықта).
 мен (бала) анама (мұғалімге) барамын (барамын), ба-бушке, ағасына)
 6. сюжеттік сурет бойынша әңгіме құрастыру
 логопедтің жетекші сұрақтарымен.
 7. жоспар бойынша әңгіме құрастыру (мысалы, "Менікі күн": Танертең мен мектепке бардым. сыныпқа бардым. партаға отырды. мұғалімге бардым.... сосын мен дүкенге бардым...) және т.б.

Психологтың жеке және кіші топтық сабақтарының бағдарламасын бағстап 2018-2019 оқу жылының 1 тоқсанына

жеке тұлға, топтар., кіші топ., сабақтар (құрамы аз. оқушы)	жұмыс бағыттары. Мақсаттар-күтілетін нәтижелер	туралы белгі жетістіктерге	тың дейін емес ль жад шания римления қайта б (сөздері)
жеке тұлға	есту-сөйлеу қабылдауын, зейінін дамыту	бағалау критерийлері	
д у а л ы - дық сабақтар	1. берілген әрекеттерді орындау ("тоқтату-жаттығулар") арналған: - бір сөйлеу немесе ауызша емес сигнал - екі сигнал - бір әрекеттен екіншісіне ауысуды орындау басқалар	жетістіктер: 4- дұрыс сіз-толықтыру 3 - дұрыс, бірақ баяу және қиындатылған сіз-толықтыру	

87

	2. ауызша командаларды орындау ("робот" ойыны) - екі әрекеттің ішінен - үш әрекеттің ішінен - ауыстыруға ("қате робот")	2. бірге орындау қателермен, корри-өздері басқаратын баламен.	
	3. ойындардың шарттарын ерікті түрде есту арқылы орындау назар аудару. - "Иә және жоқ" - "мен көрсеткендей емес, мен айтқандай жаса" - доп ойыны	1. - бірге орындау психо көмегімен-лога 0,- орындау емес-қолжетімді	
	II. есту-сөйлеу есте сақтау қабілетін дамыту. 1. 3 сөзді есте сақтау және жаңғырту (ойын "Дүкен" және т.б.) - 3 сөзден тұратын сөз тіркестері 2. 4 сөзді жаттау және көбейту. - 4 сөзден тұратын сөз тіркестері.	+ немесе -	
	III. ақыл-ой өнімділігін арттыру, психикалық реңктің, жұмыс қабілеттілігін көрсету (сақтау) кезінде өзін-өзі бағалау төменірек-нәтижелері бойынша-онда мұғалімдермен әңгімелер бар-сыныптағы оқу тапсырмаларын 15 күн ішінде орындау және бақылаулар және бақылаулар жұмыс қабілеттілігін көрсету (сақтау) кезінде сыныптағы сабақтарда (сіз пайдалана отырып 2 а , б) нысандары		
кіші топ-шылар сабақтар	1. басқа балалармен қарапайым диалогты сақтау немесе - пішіндерді пайдалана отырып, ойында және әңгімеде кім: - айыптау септігінде; -көсемше септігі; -дербес септік жалғауы. 2. таңдалған ро-ға сәйкес қолданыңыз-сюжеттік-рөлдік ойындағы лью сөздер мен қарапайым фразалар-3-4 сөзден тұратын сөйлемдер пішіндерді пайдалана отырып: - айыптау септігінде; -көсемше септігі; - дербес септік жалғауы. 3. сенімділік, дербестік, белсенділік таныту- сабақтардағы және балалармен қарым-қатынастың жеке бейнесі-онда мұғалімдермен әңгімелер бар-телем, ата-аналарымен және бақылаулар сыныптағы сабақтарда (пайдалана отырып 2 а , б) нысандары		

Г қосымшасы

кезінде қысқартылған және жеке оқу бағдарламаларының үлгілері-
ЕҚБ бар оқушыларға арналған Математика пәні бойынша оқу
маөнігінің қосымшасы бірінші жартыжылдыққа қысқартылған бағдарлама
ҚБ 1-сынып оқушысы _____

бағдарламаны құрастырған - мұғалім: (Аты-
жөні) арнайы педагог: (Аты-жөні)

бөлімшелер бағдарламалар	күтілетін нәтижелер	Жетістіктер
1.1 натурал- дық сандар және 0 саны	1.1.1.1 жаңа нөмірді +1, - 1 тәсілдерімен алу; тура және кері бойынша сан есімдерді атау- қатарда 10 шегінде; -натурал сандар қатарындағы санның орнын анықтау; - нөл санының қалыптасуын түсіну; -председательдегі топтағы заттардың санын анықтау- лах 10 шоттың көмегімен	+ + + + +
	1.1.1.2 оқу, -жазу - бір таңбалы сандарды салыстыру;	+ + (айнадағы 6 саны) +
	1.1.1.3 - бір таңбалы сандардың құрамын анықтау	(па бойынша 5 шегінде- жалбыз, 6-10 сандары үшін конкретке сүйене отырып- заттар)
	1.1.1.4 - ірілендірілген есеп бірлігін құру - оншақты; - тура және кері бойынша дөңгелек ондықтарды жазу; тергеулердің; 100-ге дейін, - диктант бойынша дөңгелек ондықтарды жазу, + - ондағандарды салыстыру	+ (пайдалана отырып көрнекілік құралдары: табуалар) + + + (пайдалана отырып көрнекілік құралдарының)
1.2 операциялар сандардың үстінде	1.2.1 - қосу әрекетін біріктіру деп түсіну- бірлік элементтері жоқ жиындардың саны, және жиынның бір бөлігін алып тастау ретінде азайту; 1.1.2.3 - қосу кезінде 1 қасиетін қолдану және сір- оқу кезінде 10 шегінде	+ азайту; сір-
	1.1.2.4 - құрастыру, - бір таңбалы сандарды қосу кестесін қолдану- 10 шегінде ауылдар	+ (өңдеуге сүйене отырып- б.
	1.1.2.5 - көсемшеде қосу мен азайтуды орындау- лах 10;	+ (кестеге сүйене отырып- бқ екінші шегінде өкше)
	1.1.2.5 - ондықтарды қосу және азайтуды орындау- ков;	(ортаға сүйене отырып- ства айқындылық)
1.3 шамалар және олардың өлшемдер	1.1.3.1 - шамаларды ажырату: ұзындық/ масса/ (бүйірлері); -оларды өлшеу үшін өлшемдер мен құралдарды таңдау	көлем + + (өлшеу- дердің көмегімен- нұсқау-ларды оқыту- және оның бақылауымен- лем)
	1.1.3.2 - шамаларды өлшеуді пайдалана отырып жазу; өлшем бірліктері: см/ кг/ л;	(өлшеу- дердің көмегімен- нұсқау-ларды оқыту- және оның бақылауымен- лем)
	1.1.3.3 - ұзындық шамаларының мөндерін салыстыру; массасы (кг), ыдыстың көлемі (л) -қосу және азайту амалдарын белгілер бойынша орындау; шамалардың шамалары бойынша	(өлшеу- дердің көмегімен- нұсқау-ларды оқыту- және оның бақылауымен- лем)
	1.1.3.4 - дли өлшем бірліктерін түрлендіру- олардың арасындағы қатынастар негізінде см, дм, м, км	+ (бағыттауыштар бойынша өлшемдер, дм, м, км) деректерге сүйене отырып бірлік кестелер аракатынастардың ұзындықтар)
3.1 Геометрия, жеке суретте- ры және олардың саралау	1.3.1.2 - жазық фигураларды (үшбұрыш) ажырату, шешен, шаршы, тіктөртбұрыш) / кеңістіктік фигуралар (текше, шар, цилиндр, конус, пирамида) және бірге- оларды қоршаған әлем объектілерімен байланыстыру	
	1.3.1.1 - геометриялық фигураларды тану және атау; және олардың қоршаған әлем объектілерімен байланыстыру	атану және көрсетеді-

фигуралар: нүкте, түзу, қисық, үзік, тұйық және ашық сызық, кесінді, сәуле, бұрыш;

атауы бойынша көрсетеді сызу, қиындатады-өнертабысты атау-жабық және жабық жабылмаған сызықтар, сәуле,)

3.2 өнертабыс1.3.2.2 - берілген ұзындықтың кесіндісін салу және бойынша-3.2.5 - орналасуын, бағытын анықтау гео құрылымқоршаған әлем объектілерінің (алдында-артында метрикалық солдан-оңға, жоғарыдан-төменнен, арасында, фигуралардың астында, ішінде, сыртында, ортасында);

+ таниды және көрсетеді нысанның орналасқан жері-жанында, үстінде, астында, дененің (алдынан-артынан), солдан-оңға, жоғарыдан-төменнен); -қиындап барады туралы-сөйлеудегі сөздерді білдіру, білдіретін рас-заттардың жағдайы қоршаған әлемнің бастап-өз денесін тасымалдай отырып және салыстырмалы түрде дос дос (арасында, жанында, үстінде, астында, ішінде, сыртта, ортада, спрада-ва, сол жақта)

90

3.3 үйлестіру-1.3.3.1 белгіленген орындардың орналасуын анықтау бағыттауыштар бойынша нүктелер мен нүктелердің бір-біріне қатысты сандық сәулесін мұғалімнің сұрақтары бойынша) бағыт қозғалыс

4.3 босанғаннан кейін тура және кері тізбекті құрастыру- +
лық мән-жайлар 10 сандарының толықтығы

5.1. міндеттермен 1.5.1 тапсырманы сурет түрінде модельдеу; +
математикалық 1.5.3 табылған жердегі есептерді талдау және шешу-
үлгі

1.5.1.4 арттыруға арналған міндеттерді талдау және шешу
және санның бірнеше бірлікке азаюы бағыттауыштармен-
мұғалімнің өтініші бойынша)
1.5.1.5 табуға арналған есептерді талдау және шешу
қосу мен азайтудың белгісіз компоненттерінің бағыттауыштармен-
мұғалімнің өтініші бойынша)

5.2 Жұбай-1.5.2.2 белгілерді пайдалану "+", "-", "="; +
күңгірт 1.5.2.3 иллюстрациялау үшін сандық сәулені пайдалану-
тіл ции сандарды қосу және азайту/ сандарды салыстыру
(көп/аз), көрші сандар, сандық интервалдар-
біліктер мен сандар тізбегі;

1.5.2.4 әрекеттер құрамдастарының атауларын пайдалану
оқу және жазу кезіндегі қосу және азайту өрнектерінің
ды

қолданылатын стратегиялар мен оқыту әдістері (қажеттісінің астын сызу керек, басқаларын қосуға болады)

тапсырмалар саны азаяды

Тапсырмалардың күрделілігі төмендейді.

тапсырмаларға арналған тапсырмалар нақты, нақты, нақты нұсқаулармен тұжырымдалады

мұғалімнің бөлінген, кезең-кезеңмен берілген нұсқауларды қолдануы

Сынып алдында жауап берудің қажеті жоқ.

Жаттап алу керек ақпарат көлемінің азаюы.

тапсырмаларды немесе жаңа материалды түсіндіруге арналған тапсырмалар нақты

иллюстрациялар арқылы пайдаланылады

заттар, арнайы дидактикалық материалдар.

қосымша түсіндірілген сызбалар, графикалық сызбалар арқылы берілген.

Мұғалім арнайы дайындаған тапсырмалар арқылы қолданылатын тапсырмалар.

оқушы қателесуі мүмкін орындар белгіленеді (оқушы зейінді болуы үшін-
оның).

сабақтардың кесірінен пайдалануға рұқсат етіледі:

ереженің атауы;

көбейту кестелері; салмақты, ұзындықты, уақытты және т.б. өлшеу кестелері;

калькулятор беті;

алгоритмдік ұйғарымдарды орындау

тапсырманы орындау үлгілері

Зейінді шоғырландыру үшін

орындалатын тапсырманың мақсатына мезгіл-мезгіл назар аударылатын жағдай;

мерзімді түрде тапсырманы орындау кезеңдеріне назар аударылады

жетістіктер атап өтіледі;

марапаттау үшін әртүрлі әдістер қолданылады;

91

ең аз көмекпен (нұсқаулықты нақтылау); арнайы педагогтың көмегімен жүзеге асады; тапсырмалар саны азаяды; мұғалім мазмұнды оқушы үшін жеке таңдайды ; Кез келген қосалқы қосымша материалдарды пайдалануға рұқсат етілген. орындалу уақытының ұлғаюы жартыжылдықтағы оқу нәтижелері (әрбір бөлім шеңберінде): математикадан қысқартылған бағдарламаны негізінен оқушы оның барлық бөлімдерінде меңгереді. оқушы алғашқы ондық пен дөңгелек ондықтардың сандарын атауды, жазуды, салыстыруды үйренді (көрнекі материалды пайдалана отырып), сөйлемдегі сандарды қосу мен азайтуды орындаңыз- лах 10 санның құрамы (5 шегінде), 1-ден санау және санау туралы білімдерін қолдана отырып; мәтіндік арифметикалық есептерді қосу және азайту амалдарын шешу, кесіндісін тұрғызу берілген- шамасын анықтау, сызғыштың көмегімен кесіндінің ұзындығын анықтау. одан әрі оқытуға арналған ұсыныстар: жалпы бағдарлама бойынша оқуды жалғастыруға болады мұғалімнің жеке көзқарасымен жалпы бағдарлама бойынша оқытуды жалғастыру (әдістер, оқыту тәсілдері, жетістіктерді бағалау тәсілдері) мұғалімнің жеке көзқарасымен қысқартылған бағдарлама бойынша оқуды жалғастыру мүмкіндігі (оқыту әдістері, тәсілдері, жетістіктерді бағалау тәсілдері) бағдарламаны қайта қарауды талап ететін жағдай басқасын ауыстыру ескертпелер, түсініктемелер: оқушының өз бетінше сөйлеуінде математикалық терминологияны қолдануды бастау- бағдарламаның әртүрлі бөлімдерінен алынған гиа, кеңістіктік орналасуды білдіретін сөздер ~~пәндіктердің қатынасына қатысты және бір-біріне қатысты. біртіндеп азайту опо- крнн өлшемдерінің бір-біріне қатынасы~~ т.к. жалпыларды қалыптастыру бойынша мақсатты жұмыс қажет бір таңбалы сандардың құрамы туралы білімдерін пысықтау бойынша арифметикалық есептерді шығару тәсілдері (6-10), сондай-ақ орындау кезінде бір таңбалы сандардың құрамы туралы білімді қолдану әдістерін қосу және азайту амалдары.

**Математикадан бірінші тоқсанға арналған жеке бағдарлама
оқу жылының 20... - 20 ...
қаржының 2-сынып оқушысы _____**

**Бағдарламаны
арнайы ұстаздарға (АТҰ) жөні
мұғалім: (АТҰ-жөні)**

бөлімдер	күтілетін нәтижелер	белгі
бағдарламалар		жету туралы- лары

- нөмірлеу 1. тура мағынада сан есімдерді (реттік және сандық) атаңыз- хкү және кері тәртіпте 1-ден бастап 7 шегінде, сондай-ақ кез келген сан есімнің;
2. топтағы заттардың санын анықтау (7 шегінде), бойынша суретте, шотты пайдаланатын сандық фигура. сұраққа жауап беру "қанша?";
  3. үлгі бойынша цифрлық кассадан 0,1-7 сандарын іздеңіз, атауы бойынша-ға;
  4. заттардың санын саусақтардың санымен, санмен байланыстыру- сандармен және 0, 1- 7 сандарымен;
  5. көптеген (2-7) заттарды екі топқа орналастыру, қолдану- ыдыраудың әртүрлі нұсқаларын атай отырып;
  6. сандардың кез келгенін 1-7 тәсілмен +1 және - 1 арқылы алу (қолдауымен және онсыз пәндік жиынтықтарға арналған тіректер);
  7. 0,1-7 сандарын жазыңыз;
  8. заттардың топтарын жұптық қатынас тәсілдерімен салыстыру- шамалары бойынша сандарды салыстыру, нәтижелерді салыстыру- белгілердің көмегімен жазу керек: <, >, =;
  9. қандай екі кіші саннан сандар құруға болатынын атаңыз 2 - 7;
  10. есептік жазбаны, алдыңғы екі топтың жұптық қатынасын пайдалану- метов тұрмыстық өмірлік жағдайларда
- арифметика1. заттардың (сусымалы, сұйық заттардың) қосылуын білу іс-шаралар- берілген жиынға олардың санын көбейтеді, ал жою (бөртпе- ствия берілген жиынтықтағы кейбір заттардың (түшкірген, сұйық заттар) - олардың санын азайтады;

2. пәндік-практикалық іс-әрекеттің ізімен құрастыру таңбаларды қолдану арқылы қосу мен азайтуға мысалдар: "+" (қосу), "-" (алу), "=" (тең) 7 шегінде;
4. сома мен айырманы 7 шегінде тапқан кезде мынаны пайдаланыңыз қабылдаулар: қайта санау; 1-ден санау және санау; санның құрамын білу;
5. құрамдас бөліктерді және олардан қосу мен азайтудың нәтижелерін тану мұғалімнің сөйлеуіндегі атауларға

93

- арифметика
1. табылған жерде драматизация, иллюстрация мәселелерін шешу үшін- сома мен қалдықты ашық нәтижемен, одан кейін қорытындымен шығару- саяжайлар 7 с шегінде қосу немесе азайтуға мысал келтіру арқылы сандар кезінде атауларды жазумен;
  2. табылған жерде драматизация, иллюстрация мәселелерін шешу- сома мен қалдықты жабық нәтижемен, одан кейін қорытындымен шығару- 7 с шегінде қосу немесе азайтуға мысал келтіру арқылы сандар кезінде атауларды жазумен
- шамалар
1. ойындар мен жаттығуларда 1, 2, 5 теңгелік монеталарды тану;
  2. салыстырылатын екі монетаның ішінен анықтау (1, 2, 5 теңге.) монеталар үлкен, кіші қадір-қасиет;
  3. монетаның 5 теңгелік құнын айырбастауды барлық мүмкіндіктермен орындаңыз- нұсқаларымен;
  4. 1 теңгелік бес тиынды ауыстыру, құны 5 теңгелік бір тиынмен.
- Элементтер
1. геометриялық фигураларды тану және атау: шеңбер, сопақ, түзу- көрнекі гольник, шаршы, үшбұрыш, нүкте, түзу сызық, қисық сызық;
  2. геометриялық таныстардың арасынан дөңгелек, сопақ, шаршы пішінді заттарды іздеу- басқа пішінді, үшбұрышты пішінді;
  3. геометриялық фигуралардың модельдерін пішіндері бойынша топтастыруды жүзеге асыру- түсі, өлшемі бойынша;
  4. біреуі арқылы өтетін түзу сызықтың құрылысын орындау, сызғыштың көмегімен екі нүкте қолданылатын оқыту әдістері, көмек түрлері, жетістіктерді бағалау

Оқыту әдістері:

1. "Кішкентай қадамдар" әдісі.
  2. оқушының пәндік-практикалық іс-әрекетін пайдалану.
  3. оқу тапсырмасы оқушыға мұғалімнің кезең-кезеңімен бақылауымен бөліктерге бөлініп ұсынылады.
  4. орындалған іс-әрекет туралы ауызша есеп (оның ішінде пәндік-практикалық), бағдарламалық қамтамасыз ету туралы- нәтижесінде сәулеленген.
  5. көрнекілік құралдарына сүйену (нақты заттар, суреттер, заттық суреттер).
- көмектің түрлері:
- мұғалімнің ауызша кезеңдік нұсқауы;
  - үлгіні көрсету;
  - іс-әрекеттің орындалуын көрсету.
- жетістіктерді бағалау бағдарламаның мазмұнына сәйкес жүзеге асырылады. бақылау тапсырмалары - бұл тапсырмалар мен жаттығулар, олардың көмегімен бақылау тапсырмалары қалыптасады. - оқу мақсаттарына сәйкес дағдылар мен дағдыларды қалыптастырды.

94

Арнаулы жеке сабақтар бағдарламасының үлгісі педагогтың ЕҚБ бар 2-сынып оқушысымен 20...- 20 ... оқу жылының 1 тоқсанына

№№	жұмыс бағыттары. Мақсаттар-күтілетін нәтижелер	бастап- ескертпе- белгі о ния жету- (себептері лары болмауы + немесе нәтиженің)
1.	Оқу іс-әрекетін қалыптастыру Қалыптастыру: - оқу іс-әрекетіне қызығушылық; - ұсынылған оқу тапсырмасында мақсат пен мақсатты ажырата білу	

оны тапсырманың соңына дейін ұстаңыз;
- тапсырманы орындаудың дайын жоспарын ұстана білу-
ния;
- орындау кезінде өз қызметін жоспарлай білу
оқу тапсырмалары;
-оқулықты орындау нәтижесі бойынша өзін-өзі бақылауды жүзеге асыру-
тапсырма;
- оқу үдерісін орындау барысында өзін-өзі бақылауды орындау-
Дания.

- 2 мазмұнды оқу және өз бетінше оқу дағдыларын дамыту
хаттар
Қалыптастыру:
-тұтас буынды оқуға көшу арқылы бірқалыпты буынды оқу-
сізбен;
-оқылған сөйлемнің мағынасын жеткізе білу, емес-
педагог сұрақтары бойынша үлкен әңгіме (5-7 сөйлем);
-оқылған сөйлемге қойылған сұраққа толық жауап беру-
мәтінге;
- үлгіден көшіре білу және диктант бойынша жаза білу:
буындар,
сөздер,
шағын сөйлемдер (4-5 сөз).

- 3 Қосудың және есептеудің есептеу тәсілдерін қалыптастыру-
100 шегінде талдау және шешудің жалпы тәсілдері
мәтіндік арифметикалық есептер.
үйрету:
- орындау кезінде бір таңбалы сандардың құрамы туралы білімдерін қолдану-
10 шегінде қосу және азайту амалдары;
-екі таңбалы сандарды разрядтық мүшелерге орналастыру және
кері операцияны орындаңыз;
- алдын ала сандарды разрядтық қосу мен азайтуды орындау-
істерде 100 ауызша есептеу әдістерімен;
- тапсырма мәтіндегі құрылымдық компоненттерді бөліп көрсету және атау.-
сен: шарт, сандық деректер, сұрақ;
- есептің шешімі мен жауабын атау;

95

- мәтіндік арифметикалық есепті талдау және таңдау-
оны шешу үшін арифметикалық амалдарды қолдану;
- шешу үшін арифметикалық амалдарды таңдауды түсіндіру-
саяжайлар.;
-соманы табуға арналған тапсырмалардың қысқаша жазбасын құрастыру.
қалдықтың, ұлғаюдың (санның бірнеше бірлікке азаюының)
сыныпта қабылданған формаларды ұстана отырып.

елисеева И.Г., Ализарина а.к.

ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды психологиялық-педагогикалық
қолдау жалпы білім беретін мектептегі қажеттіліктерге
Әдістемелік ұсынымдар

редактори.Г. Елисеева.
техникалық редакторЦ. тоқтарбекова.
компьютерлік беттеуа. Қабанбаев.

Форматы 60x84\16. офсеттік қағаз. шартты пеш. л. 6,0.

ұғпо кп 050008, Алматы қ., Байзақов к-сі, 273 а,
тел/факс 394-45-17, 394-45-07.

